

Yurttaşlar İçin

ÇED Süreci Takip Rehberi

HAZIRLAYAN: CÖMERT UYGAR ERDEM

Yurttaşlar İçin

ÇED Süreci Takip Rehberi

HAZIRLAYAN: CÖMERT UYGAR ERDEM

Ekoloji
Kolektifi

Yurttaşlar İçin ÇED Süreci Takip Rehberi

Hazırlayanlar: Cömert Uygur Erdem

Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneği

Basım Tarihi: Mayıs 2018, 1. Baskı

Baskı-Cilt: Sena Ofset Ambalaj Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Őti.

Maltepe Mh. Litros Yolu Sk. No: 2 Matbaa Sitesi Sertifika no: 12064

B Blok K: 6 N: 4 NB 7-9-11 E Blok K: 6 N: 4 NE20 Topkapı BayrampaŐa / İstanbul

Tasarım Konsept: Ahmet ğt

Tasarım Uygulama: Engin Aygün

Kapak İllüstrasyonları: Derya lker

ÇED ve Bilgi Edinme Süreci Őemaları Tasarımı: Ahmet ğt - Cömert Uygur Erdem

Kategori: Hukuk

ISBN: 978-605-81514-2-0

e.ISBN: 978-605-81514-3-7

Bu kitap Sivil DüŐün AB Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır.
Bu kitap içeriğinin sorumluluğu tamamıyla Ekoloji Kolektifi Derneği'ne aittir ve AB'nin
görüşlerini yansıtmamaktadır.

**Ekoloji
Kolektifi**

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEğİ

Farabi sk No: 24/16 ankaya/Ankara

+90 (312) 425 7764 iletisim@ekolojikolektifi.org

ekolojikolektifi.org @ekolojikolektif ekoloji.kolektifi

Cömert Uygur Erdem

1984, Göle doğumludur. Lisans Eğitimini 2008 yılında Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesinde tamamladı. 2009 yılından bu yana Ankara Barosu'na kayıtlı olarak serbest avukatlık yapıyor. Çevre Hukuku, toplumsal hareketler, çevre hakkı ihlalleri ve müzik üzerine hazırladığı rapor, yazı ve makaleler ile röportajları çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı. Kolektif Ekososyalist Dergi için hazırladığı bazı yazıları, Tekin Yayınevinden çıkan “İsyanın ve Umudun Dip Dalgası -Günümüz Türkiye'sinden Politik Ekoloji Tartışmaları” isimli kitapta da yer aldı. “Türkiye’de İklim Koruma Davaları ve Hukuki Durum ‘2016” (2017) (Fevzi Özlüer ve Hülya Yıldırım ile birlikte) kitabı Ekoloji Kolektifi tarafından yayınlandı.

Teşekkürler

Bu çalışmayı birlikte kurguladığımız, kitap içeriğindeki bilgileri birlikte deneyimleyerek öğrendiğimiz, ürettiğimiz avukat arkadaşlarım Fevzi Özlüer ve Hülya Yıldırım'a,

Birlikte ÇED raporları okuduğumuz Doğu Eroğlu'na

Anlatmaya çalıştıklarımı daha da anlaşılır kılan çizimleri için Derya Ülker'e, tasarımları için Engin Aygün'e,

Bu çalışmayı gözümde büyütüp, söz verdiğim süreden yaklaşık bir buçuk yıl sonra teslim etmeme rağmen, hevesimi kırmayan Ekoloji Kolektifine ve arkadaşlara,

Bu çalışmaya esas bilgileri öğrenmeye çalışırken, evdeki tüm işlerden kendimi muaf tutma "sorumsuzluğuma" intizar etmeyen aileme,

Kazım Koyuncu'ya

Dualar okuduğumuz Su'ya,

ve de Ash'ya (Gihan)

ÖNSÖZ	9
1. “ÇED” NE DEMEKTİR?	11
2. ÇED SÜRECİNE İLİŞKİN BAZI KAVRAMLAR	13
2.1. ÇED Raporu Hazırlanması Gereken Projeler	13
2.2. Seçme, Eleme Kriterine Tabi Olan (Proje Tanıtım Dosyası Hazırlanması Gereken) Projeler	13
2.3. ÇED Kapsamı Dışında Tutulan Projeler	13
2.4. Kapasite Artışları ve/veya Genişletilmesi Planlanan Projeler	14
2.5. Olağanüstü Durumlar ve Özel Hükümler	15
2.6. Entegre Projeler	15
2.7. Hükümleri Uygulanacak Yönetmelik Hükümlerinin Tespit Edilmesi	16
2.8. 2009/7 Sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Genelgesi	16
2.9. İvedi Yargılama Usulü	16
3. ÇED SÜRECİNİN AŞAMALARI	18
3.1. ÇED Raporu hazırlanması gereken projeler için işletilecek ÇED süreci aşamaları	19
3.1.1. ÇED Başvuru Dosyasının Bakanlığa Sunulması	20
3.1.2. Halkın Katılımı Toplantısı	20
3.1.3. Kapsam ve Özel Format belirleme	20
3.1.4. ÇED Raporunun Bakanlığa sunulması	21
3.1.5. İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) Toplantısı ve ÇED Raporunun İncelenmesi	22
3.1.6. Nihai ÇED Raporunun Bakanlığa Sunulması	24
3.1.7. “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” Kararı Verilmesi	24
3.2. Seçme, Eleme Kriterine tabi olan (Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gereken) projeler için işletilecek ÇED süreci aşamaları	25
3.2.1. Proje Tanıtım Dosyasının sunulması aşaması	26
3.3. “ÇED Gereklidir” Kararı ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı	27
4. ÇED UYGULAMALARI VE PRATİK BİLGİLER	28
4.1. Projenin Hangi Aşamada Olduğunu Tespit Etmek	29
4.2. Projenin Bulunduğu Aşamalara İlişkin Pratik Bilgiler	31
4.2.1. ÇED Kararı ve Öncesindeki Aşamalara İlişkin Pratik Bilgiler	31
4.2.1.1. ÇED Raporu Hazırlanması Gereken Projeler İçin İşletilecek ÇED Süreci Aşamalarına İlişkin Pratik Bilgiler	31
4.2.1.1.1. ÇED Başvuru Dosyasının Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler	31

4.2.1.1.2. Halkın Katılımı Toplantısı Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler	31
4.2.1.1.3. Kapsam ve Özel Format Belirleme Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler	32
4.2.1.1.4. ÇED Raporunun Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler	32
4.2.1.1.5. İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) Toplantısı ve ÇED Raporunun İncelenmesi Aşamalarına İlişkin Pratik Bilgiler	32
4.2.1.1.6. Nihai ÇED Raporunun Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler	33
4.2.1.1.7. “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” Kararının Verildiği Aşamaya İlişkin Pratik Bilgiler	33
4.2.1.2. Seçme, Eleme Kriterine Tabi Olan (Proje Tanıtım Dosyası Hazırlanması Gereken) Projeler İçin İşletilecek ÇED Süreci Aşamalarına İlişkin Pratik Bilgiler	34
4.2.1.2.1. Proje Tanıtım Dosyasının Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler	35
4.2.1.2.2. ÇED Gerekli Kararı ya da “ÇED Gerekli Değildir” Kararının Verildiği Aşamaya İlişkin Pratik Bilgiler	35
4.2.2. Yatırımın İzlenmesi ve Kontrol Edilmesi aşamasına ilişkin pratik bilgiler	36
5. BİLGİ EDİNME SÜRECİ	39
6. DİLEKÇE ÖRNEKLERİ	40
6.1. ÇED Sürecine İlişkin Başvuru, Bilgi Edinme ve İtiraz Dilekçeleri	40
6.1.1. ÇED Başvuru Dosyası Sunulan Projeler Hakkında Bilgi Edinme Dilekçesi	40
6.1.2. Proje Tanıtım Dosyası Sunulan Projeler Hakkında Bilgi Edinme Dilekçesi	44
6.1.3. Halkın Katılımı Toplantısının Usulüne Uygun Yapılmamasına İlişkin İtiraz Dilekçesi	46
6.1.4. İnceleme Değerlendirme Komisyonuna, ÇED Raporu İle İlgili Sunulan İtiraz Dilekçesi	48
6.1.5. Nihai ÇED Raporuna İtiraz Dilekçesi	49
6.1.6. ÇED Olumlu Kararının Geçersiz Sayılması Talepli İdari Başvuru Dilekçesi	50
6.1.7. ÇED Gerekli Değildir Kararının Geçersiz Sayılması Talepli İdari Başvuru Dilekçesi	52
6.2. Bilgi Edinme Sürecine İlişkin İtiraz ve Dava Dilekçesi Örnekleri	54
6.2.1. Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kuruluna İtiraz Dilekçesi Örnekleri	54
6.2.1.1. Bilgi Edinme Başvurusunun Yazılı Olarak Tamamen ya da Kısmen Reddedilmesi Nedeniyle İtiraz Dilekçesi	54
6.2.1.2. Bilgi Edinme Başvurusunun Yasal Süresi İçerisinde Yanıt Vermemek Suretiyle Reddedilmesi Nedeniyle İtiraz	56
6.2.2. Bilgi Edinme Dava Dilekçeleri	58
6.2.2.1. Bilgi Edinme Başvurusunun İdare Tarafından Süresi İçerisinde Yazılı Olarak Tamamen ya da Kısmen Reddedilmesi Nedeniyle İptal Dava Dilekçesi	58

6.2.2.2. Bilgi Edinme Başvurusunun İdare Tarafından Süresi İçerisinde Yanıt Vermemek Suretiyle Reddedilmesi Nedeniyle İptal Dava Dilekçesi	64
6.2.2.3. Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu Kararlarına Karşı İptal Dava Dilekçesi	69
6.3. ÇED Sürecine İlişkin Dava Dilekçesi Örnekleri	75
6.3.1. ÇED Olumlu Kararı Hakkında İptal Davası Dilekçesi	75
6.3.2. ÇED Gerekli Değildir Kararı Hakkında İptal Davası Dilekçesi	79
6.3.3. ÇED Olumlu Kararının Geçersiz Sayılması Başvurusunun Reddine Yönelik İdari İşlem Hakkında İptal Davası Dilekçesi	83
6.3.4. ÇED Gerekli Değildir Kararının Geçersiz Sayılması Başvurusunun Reddine Yönelik İdari İşlem Hakkında İptal Davası Dilekçesi	88
KAYNAKÇA	93

ÖNSÖZ

Cömert Uygur Erdem, meslek hayatının başından itibaren ÇED mevzuatı ve davalarıyla yakından ilgilendi. Ekoloji Kolektifi Derneğinde sekreteryaya faaliyetini İnkilap Sokaktaki ofiste yürütürken, bir gün çıktı geldi. Ekoloji ve kent davalarını o günden beri birlikte yürütüyoruz.

ÇED davaları bizim meslek hayatımızda özel bir karşılığı olan bir dava tipi. Önleyici kolluk faaliyetleri açısından idare hukuku ve daha özelde ise çevre hukuku açısından önemli bir çalışma alanı. Bu sürecin hukukumuzda giderek basitleşen bir izin sürecine indirgenmesi, kavramın değerini ve anlamını etkisizleştirmiyor. Hatta önleyici kolluk faaliyetlerinin son yıllarda giderek daha fazla değer kazandığını da görüyoruz. Gerek yurttaşlar gerekse de idare işletme aşamasına geçmiş yatırımların izlenmesinde bir tür yol haritası niteliği taşıyan ÇED raporlarına göre hareket edebilirler.

Lakin her işin başında olduğu gibi ÇED süreci de iyi bir izleme gerektiren bir süreç. Cömert Uygur Erdem'i bu rehberi hazırlamaya iten motivasyon, gittiğimiz köylerde, kasabalarda sofrasına oturduğumuz, ekmeği ve suyuyla bizi var eden güzel insanlara duyduğumuz minnet. Her an, hayatını korumak için mücadele eden bu güzel insanların yanlarında olamıyoruz. Hukuk bilgimiz, deneyim ve tecrübelerimizi her an onlarla paylaşmak istesek de mekân ve zamanın darlığıyla beraber mesleki sınırlarımız da bu isteğimize olanak vermiyor. Bu nedenle belki biz her yere yetişemesek de bu tarz rehberler aracılığıyla yurttaşlar bir ÇED sürecini nasıl izleyebileceklerini bilebilirler diye düşündük. Bu niyet ve temenniyle çıkardığımız ilk çalışma **Bilgi Edinme Hakkı Rehberi ve Uygulama Örnekleri**'ydi. O eserle karşılaştırmak gerekirse, bu çalışma "rehber" ismini daha fazla hak ediyor. Yurttaşlara pratik ve hızlı biçimde, bir projenin ÇED sürecinin hangi aşamasıysa karşı karşıya kaldıklarını öğretiyor. Bu konuda örnek başvuru dilekçeleriyle de kullanıcıya yol, yordam gösteriyor.

Bu çalışmanın Türkiye çevre davalarının tarihsel mirasından yararlanan ve çevre hukuku mirasına önemli katkılar sunan Ekoloji Kolektifi tarafından hazırlanmış olması da bir tesadüf değil. Ekoloji Kolektifinin üstlendiği tarihsel misyon ve sorumlulukla, toplumun zayıf çıkar gruplarını, yaşamın sessizlerini, güçsüzlerini, kuşunu, böceğini, düşkününü sabır, sebat ve inatla sahiplenen ve karşılık beklemeksizin hayatı güzelleştirmeyi deneyen bir hukuki deneyimin izini sürerek bu çalışma üretildi.

Bu anlamıyla, elinizdeki rehber yurttaşların kendi kendilerinin avukatı olması, hukukun da toplumun kurucu ögesi haline gelmesi, güçlü bir kamu politikası ve kamu yönetimi anlayışıyla çevrenin korunması, iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin sağlanması yaklaşımı sahiplenilerek hazırlandı. Bu nedenle bu rehberin muhatabı sadece yurttaşlar değil aynı zamanda kamu politikasının güçlendirilmesini savunan ve sahiplenen her kurum ve kişidir.

Çevresel kamu güvenliğinin ve kamu düzeninin sağlanmasında yurttaşların karar alma sürecine katılmasının, başvuru ve bilgi edinme haklarını etkin kullanmayı öğrenmesinin ve haklarını geliştirmesinin daha iyi bir kamu politikası için olmazsa olmaz olduğunu da kabul ederek bu rehberi paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Ekoloji temelli bilgi ve belge üretmenin anlam ve öneminin giderek arttığı günümüzde, bu rehberin toplumun gıdaya, suya, toprağa, havaya erişimi için daha iyi yurttaşlık bilgisine, daha iyi yaşama haklarına ulaşmasına bir katkı sunmasını arzu ediyoruz.

Ekolojik Haklar Merkezi ile Ekoloji ve Kent Kütüphanesi çalışmalarıyla çevre koruma belleğini geliştirmeyi önemseyen Ekoloji Kolektifi Derneği, genç ve diğerkam bir hukukçunun bu eserini toplumla buluşturmaktan da büyük bir mutluluk duymaktadır.

İyi okumalar,

Ekoloji Kolektifi Yayınları adına
Fevzi Özlüer

“ÇED”

1

NE DEMEKTİR?

ÇED, “Çevresel Etki Değerlendirmesi” kavramının baş harflerinden oluşan kısaltmadır. Peki, “Çevresel Etki Değerlendirmesi” ne demektir?

Çevresel Etki Değerlendirmesi, “gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, ‘seçilen yer’ ile ‘teknoloji alternatiflerinin’ belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalar” olarak tanımlanıyor.¹

Çevre Kanununun 10. maddesi gereğince, çevre sorunlarına yol açabilecek projeleri gerçekleştirmeyi planlayan kurum, kuruluş ve işletmeler; Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlamak zorundadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine tabi projeler ile bunların ÇED süreçlerine ilişkin usul ve esaslar, ÇED Yönetmeliği yoluyla belirlenmektedir. 2872 sayılı Çevre Kanununun 10. maddesine dayanılarak yayınlanan ÇED Yönetmeliği, 09.08.1983 tarihli Çevre Kanununun yürürlük tarihinden 10 yıl sonra, 07.02.1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sonraki süreçte toplam 11 kez değişiklik yapılmış, 7 kez yeniden yayınlanmıştır.²

Çevre Kanununun 10. maddesinde ÇED sürecine tabi projeler için, “ÇED Olumlu’ kararı veya ‘ÇED Gerekli Değildir’ kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez”³ denilmektedir.

“ÇED Olumlu,” “ÇED Olumsuz,” “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararlarını verme yetkisi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aittir.⁴ Ancak Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek, yetki genişliği esasına göre Valiliklere devredebilir. Uygulama

1 2872 sayılı Çevre Kanunu, madde 2.

2 Şu an yürürlükte bulunan ÇED Yönetmeliği, 25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ÇED Yönetmeliğidir. 09.02.2016 ve 26.05.2017 tarihli Resmi Gazetelerde yayınlanan “ÇED Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” hükümleriyle, bu yönetmeliğin bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, bazı maddeleri ise değiştirilmiştir. Yönetmeliğin bazı maddelerinin, Danıştay 14. Dairesi ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından yürütmesi durdurulmuştur.

3 2872 sayılı Çevre Kanunu, madde 10/3.

4 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 5.

lamada sıklıkla, “ÇED Gerekli Değildir” kararları Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından verilmektedir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından verilen “ÇED Gerekli Değildir” kararları hakkında açılan davalarda, ilgili Valilik Makamının davalı olarak gösterilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada, 25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği hükümleri (09.02.2016 ve 26.05.2017 tarihli değişiklik hükümleriyle birlikte) ve bu yönetmelik hükümleri hakkında verilen yürütmeyi durdurma kararları üzerinden ÇED süreci anlatılacaktır. ÇED Yönetmeliği hükümlerinin sık sık değişikliğe uğradığını hatırlatarak, bu çalışmadaki bilgileri yürürlükteki ÇED Yönetmeliği ve 2872 Çevre Kanununun güncel hükümleriyle karşılaştırarak incelemenizi öneriyoruz.

ÇED SÜRECİNE İLİŞKİN

2

BAZI KAVRAMLAR

2.1. ÇED Raporu Hazırlanması Gereken Projeler

- ÇED Yönetmeliğinin Ek-1 listesinde yer alan projeler,
- “ÇED Gereklidir” kararı verilen projeler,
- Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamıyla birlikte, projenin yeni kapasitesi Ek-1 listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projeler

için ÇED Raporu hazırlanması zorunludur.⁵ Bu projeler hakkında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından “ÇED Olumlu” veya “ÇED Olumsuz” kararı verilmektedir.

2.2. Seçme, Eleme Kriterine Tabi Olan (Proje Tanıtım Dosyası Hazırlanması Gereken) Projeler

- ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 listesinde yer alan projeler,
- Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamıyla birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-2 listesinde belirtilen projeler

Seçme, Eleme Kriterlerine tabidir.⁶

Seçme Eleme Kriterine tabi projeler için Proje Tanıtım Dosyası hazırlanılarak Bakanlığa sunulmakta, yapılan inceleme sonrasında eksik bilgi ve belge taşımadığı tespit edilen Proje Tanıtım Dosyaları hakkında, “ÇED Gereklidir” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmektedir.⁷

“ÇED Gereklidir” kararı verilen projeler için ÇED Raporu hazırlanması gerekmektedir.

2.3. ÇED Kapsamı Dışında Tutulan Projeler

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin ilk yayın tarihi olan 07.02.1993'ten önce üretime ve/veya işletmeye başladığı belgelenen projeler Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır.⁸

5 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 7.

6 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 15.

7 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 16 ve 17.

8 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, Geçici madde 2.

23.06.1997 tarihinden önce kamu yatırım programına alınmış olup, 29.05.2013 tarihi itibarıyla üretim veya işletmeye başlamış olan projeler ile bunların gerçekleştirilmesi için zorunlu olan yapı ve tesisler Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır.⁹

2.4. Kapasite Artışları ve/veya Genişletilmesi Planlanan Projeler

26 Mayıs 2017 tarihli değişikliklerle, kapasite artışına gidilen projelerle ilgili yürütülen ÇED sürecine ilişkin usulün belirlenmesi konusunda, Bakanlığa takdir yetkisi yönetmelikten kaldırıldı. 25.11.2014 tarihli yönetmelikte ve 09.02.2016 tarihinde yapılan değişikliklerde, kapasite artışı yapılan bir projenin ÇED sürecinin hangi aşamalardan oluşacağı konusunda Bakanlığa takdir yetkisi verilmiş, adı geçen düzenlemelerin Danıştay tarafından yürütmesi durdurulmuştur.

Kapasite artışı ya da genişletilmesi planlanan projelerin Ek-1 ya da Ek-2 listelerinden hangisine tabi olacağı hususu, 26 Mayıs 2017 tarihli yönetmelikte yeniden düzenlenmiştir. Yeni düzenlemenin –hukuka ve daha önce bu konuda verilen yargı kararlarına aykırılığı tartışmasını bir yana bırakarak– getirdiği değişiklikleri şöyledir:

ÇED Olumlu kararı bulunan projelerde kapasite artışı ve/veya genişletilmesi planlanması durumunda,

- Planlanan artış veya artışlar toplamı Ek-2 listesinde yer alan eşik değere eşit veya üzerinde ise, Proje Tanıtım Dosyası hazırlanarak,
- Planlanan artış veya artışlar toplamı Ek-1 listesinde yer alan eşik değere veya üzerinde ise, ÇED Başvuru Dosyası hazırlanarak

başvuru yapılması gerekmektedir.¹⁰

“ÇED Gerekli Değildir” kararı bulunan projelerde planlanan artış veya artışlar toplamı Ek-2 listesinde yer alan eşik değere eşit veya üzerinde ise mevcut proje kapasitesiyle toplanması ve bu toplam,

- Ek-2 listesinde yer alan eşik değere eşit veya üzerinde kalması durumunda Proje Tanıtım Dosyası hazırlanarak,
- Ek-1 listesinde yer alan eşik değere eşit veya üzerinde kalması durumunda ise ÇED Başvuru Dosyası hazırlanarak

başvuru yapılması gerekmektedir.¹¹

“ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı bulunan projelerde kapasite artışı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, planlanan projenin etkilerinin, mevcut karara esas çevresel etkilerle birlikte kümülatif olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.¹²

9 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, Geçici madde 3.

10 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği, (Başlığı ile Birlikte Değişiklik:RG-26/5/2017-30077) madde 20/1-a.

11 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği, (Başlığı ile Birlikte Değişiklik:RG-26/5/2017-30077) madde 20/1-b.

12 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği, (Başlığı ile Birlikte Değişiklik:RG-26/5/2017-30077) madde 20/2.

2.5. Olağanüstü Durumlar ve Özel Hükümler

ÇED Yönetmeliğinin 24. maddesinde sayılan projelerle ilgili yürütülecek ÇED süreçlerine ilişkin yöntem, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenmektedir. Bakanlık, bu projeler hakkında işletilen ÇED sürecinin aşamalarını, bu maddede sayılmayan projeler hakkında yürütülen ÇED süreçlerine göre daha da daraltabilmektedir.

Örneğin Bursa’da kurulması planlanan “DOSAB Buhar ve Enerji Üretim Tesisi” isimli termik santral projesiyle ilgili yürütülen ÇED süreci kapsamında, proje sahasının Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi içerisinde yer alıyor olması nedeniyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayıyla “Halkın Katılımı Toplantısı” yapılmamıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, ÇED süreçlerine ilişkin yöntemleri belirleyebildiği projeler şunlardır:¹³

- Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi işlemleri, doğal afetler sonucu yıkılan, bozulan, tahrip olan veya hasar gören herhangi bir yatırımın bulunduğu yerde kısmen veya tümüyle yeniden gerçekleştirilmesi planlanan projeler
- ÇED Yönetmeliğine tabi olmayan veya Seçme Eleme Kriterlerine tabi olduğu halde proje sahibinin ÇED Raporu hazırlanması talebi üzerine Bakanlıkça uygun görülen projeler
- Organize Sanayi Bölgeleri, İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölgeler ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde kurulması planlanan projeler
- Stratejik Çevresel Değerlendirme yapılan alanlarda kurulması planlanan projeler
- Teknoloji değişikliği uygulamak suretiyle, verim artırımına, doğal kaynak kullanımını azaltmaya ve/veya çevre kirliliğini azaltmaya yönelik yapılmak istenilen değişiklikler veya prototip üretim yapan projeler
- Ek-1 listesi veya Ek-2 listesinde olup, eşik değeri olmayan projelerde yapılacak her türlü değişikliği içeren projeler

2.6. Entegre Projeler

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliğinin 25. maddesinde yer alan, “bu Yönetmeliğe tabi birden fazla projeyi kapsayan entegre bir projenin planlanması halinde, Bakanlıkça entegre proje için tek bir ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması istenebilir” düzenlemesinin yürütmesi Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu (İDDK) tarafından durdurulmuştur.¹⁴

Entegre bir tesisin etkilerinin bütüncül olarak hesaplanabilmesi için tesise tabi tüm ünitelerin tek ÇED Raporunda ya da Proje Tanıtım Dosyasında düzenlemesi gerekmektedir. Danıştay İDDK tarafından verilen karar sonrasında yapılan 26 Mayıs 2017 tarihli değişiklikler sayesinde, entegre projeler hakkında tek bir ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması, Bakanlığın takdirinden çıkarılarak zorunlu hale gelmiştir.¹⁵

13 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 24.

14 Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu’nun 18.04.2016 tarihli ve 2016/80 YD İtiraz numaralı kararı.

15 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği, (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 25.

2.7. Hükümleri Uygulanacak Yönetmelik Hükümlerinin Tespit Edilmesi

Yukarıda da değinildiği üzere, 07.02.1993 tarihinde yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği 11 kez değişikliğe uğramış, 7 kez yeniden yayınlanmıştır. ÇED Yönetmeliğinin yeniden yayınlanması durumunda, yeni ÇED yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce başlayan ve henüz tamamlanmamış bulunan ÇED süreçlerinin hangi yönetmelik hükümlerine tabi olarak sürdürüleceği sorunu doğmaktadır. ÇED Yönetmeliklerinde bu sorun öngörülerek düzenleme yapılmıştır.

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliğinin Geçici 1. maddesinde yer alan düzenlemede, “Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası Valiliğe ya da Bakanlığa sunulmuş projelere bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve/veya başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır” denilmektedir.

2.8. 2009/7 Sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Genelgesi

Bir proje için verilen “ÇED Olumlu” kararının yargılama organları tarafından yürütmesinin durdurulması ya da iptaline karar verilmesi durumunda, aynı projeye ilgili tekrar ÇED başvurusu yapılamayacağına ilişkin düzenleme yoktur.

Kural olarak, “ÇED Olumlu” kararı verilebilmesi için ÇED Başvuru Dosyasının sunulmasıyla başlayan ÇED sürecine ilişkin tüm aşamaların birer birer tüketilmesi gerekmektedir. Bu kurala 2009/7 sayılı Genelge yoluyla istisna getirilmiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğünün 13.2.2009 tarih ve 2009/7 sayılı Genelgesi hükümlerinin uygulandığı ÇED süreçlerinde, ÇED Raporunun sunulması sonrasında yalnızca “İnceleme ve Değerlendirme Toplantısı” ve geriye kalan süreç gerçekleştirilmektedir. Başka bir deyişle, bu süreçte Halkın Katılımı Toplantısı, Özel Format verme gibi aşamalar gerçekleştirilmemektedir. İnceleme ve Değerlendirme Toplantısı gerçekleştirilerek nihai hale getirilen ÇED Raporu hakkında “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” kararı verilmektedir.

2009/7 sayılı Genelge hükümlerinden faydalanma yöntemi ancak belirli koşullarda baş vurulabilecek bir yöntemdir. Genelge hükümlerine göre, yargılama makamlarının “ÇED Olumlu” kararı hakkında verdiği yürütmeyi durdurma ya da iptal kararı, hakkında “ÇED Olumlu” kararı verilen ÇED Raporunun sadece bir ya da birkaç bölümüne ilişkinse ve diğer bölümleri olumsuz yönde etkilemiyorsa, yürütmeyi durdurma ya da iptal kararının gerekçeleri dikkate alınarak eksik ve yetersiz kısımları düzeltilen ÇED Raporu Çevre ve Şehircilik Bakanlığına 2009/7 sayılı Genelge kapsamında yeniden sunulabilir.

2009/7 sayılı Genelge ayrıca inşaat çalışması başlamış ve devam eden bir projeye ilgili yürütmeyi durdurma ya da iptal kararı verilmesi durumunda, bu kararın uygulanmasına ilişkin hüküm de içermektedir.

2.9. İvedi Yargılama Usulü

09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç Çevresel Etki Değerlendirmesi sonucu alınan kararlar İvedi Yargılama Usulüne tabi tutul-

muştur.

İvedi Yargılama Usulü, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesinde düzenlenmiştir.

İvedi Yargılama Usulünde,

- Dava açma süresi 30 gündür.
- İdari yargılama Usul Kanununun 11. maddesi hükümleri uygulanmaz.
- 7 gün içinde ilk inceleme yapılır ve dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılır.
- Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 15 gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla 15 gün uzatılabilir. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır.
- Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin verilecek kararlara itiraz edilemez.
- Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç 1 ay içinde karara bağlanır. Ara karar verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır.
- Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.
- Temyiz dilekçeleri 3 gün içinde incelenir ve tebliğe çıkarılır. Kanunun 48. maddesinin bu maddeye aykırı olmayan hükümleri kıyasen uygulanır.
- Temyiz dilekçelerine cevap verme süresi 15 gündür.
- Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir.
- Temyiz istemi en geç 2 ay içinde karara bağlanır. Karar en geç 1 ay içinde tebliğe çıkarılır.

ÇED SÜRECİNİN AŞAMALARI

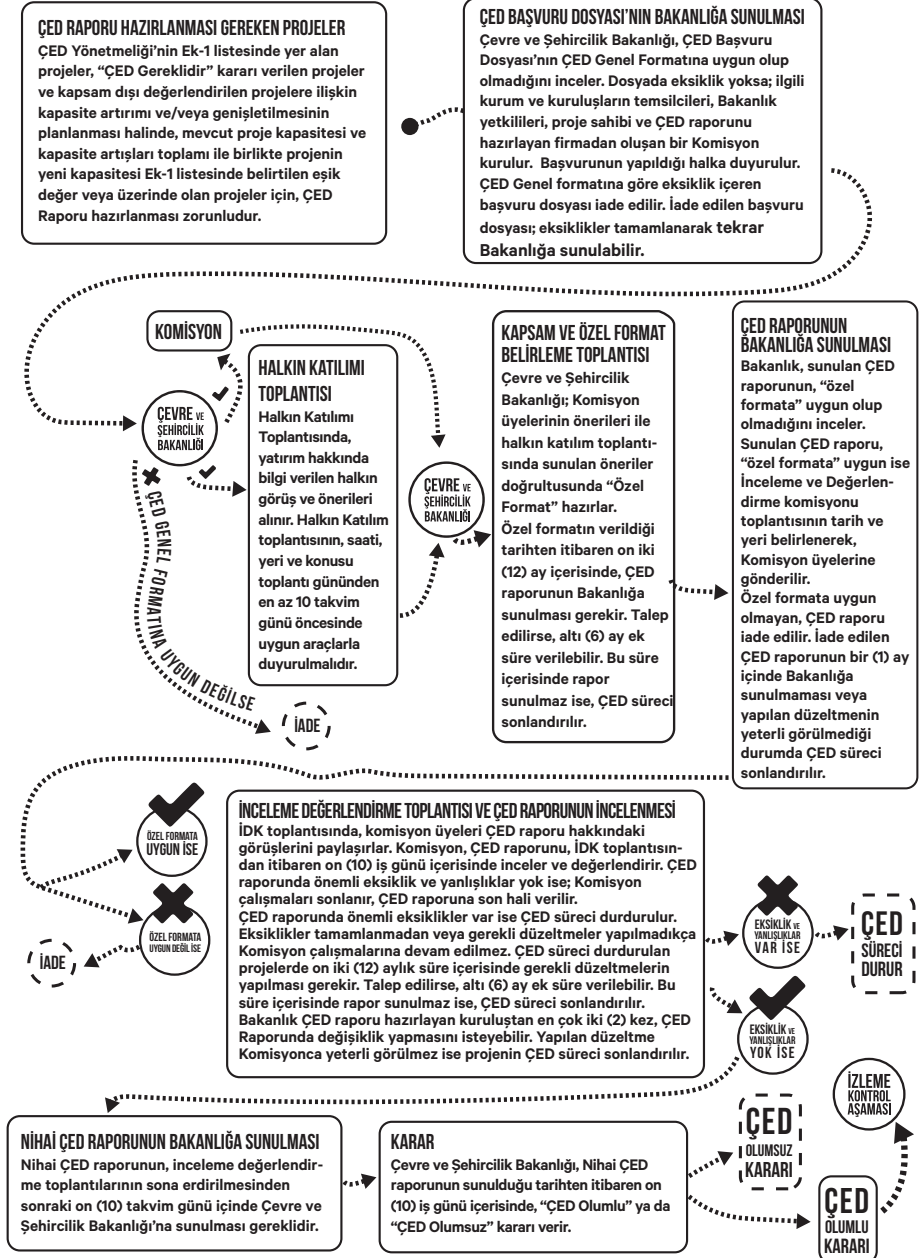
ÇED Yönetmeliğinde ÇED Raporu hazırlanması gereken projeler ile Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gereken projeler için birbirinden farklı ÇED süreçleri öngörülmüştür. Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gereken bir proje hakkında “ÇED Gereklidir” kararı verilmesi durumunda bu projeler için ÇED Raporu hazırlanması gereken projeler ile ilgili öngörülen ÇED Sürecinin işletilmesi gerekmektedir.

Bu bölümde, ÇED sürecinin aşamaları hakkında bilgilendirme yapılacak, bir sonraki bölümde ise bu aşamalarda olan ÇED süreçlerinde hangi yollara başvurulacağına ilişkin pratik bilgiler aktarılmaya çalışılacaktır.

ÇED Süreci aşamaları, “ÇED Raporu hazırlanması gereken projeler için işletilecek ÇED süreci aşamaları” ve “Seçme, Eleme Kriterine tabi olan (Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gereken) projeler için işletilecek ÇED süreci aşamaları” olmak üzere 2 ayrı başlık altında anlatılmaya çalışılacaktır.

3.1. ÇED Raporu hazırlanması gereken projeler için işletilecek ÇED süreci aşamaları

ÇED SÜRECİ ZAMAN ÇİZELGESİ - ŞEMA 1

Şema 1 - ÇED Sürecine ilişkin bilgi ve hatırlatmalar aşağıda izah edilecektir. Bu aşamalarda kurum ve kuruluşlara sunulabilecek dilekçe örneklerine, Dilekçeler kısmından erişebilirsiniz.

3.1.1. ÇED Başvuru Dosyasının Bakanlığa Sunulması

ÇED Raporu hazırlanması gereken projeler için ÇED süreci, ÇED Başvuru Dosyasının Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulmasıyla başlar. Bakanlık 5 iş günü içerisinde, ÇED Başvuru Dosyasının ÇED Yönetmeliği EK-3'te yer alan ÇED Genel Formatına uygun hazırlanıp hazırlanmadığına ilişkin inceleme yapar. Herhangi bir eksiklik görmesi durumunda dosyayı iade edebilir. İade edilen başvuru dosyası eksiklikler tamamlanarak tekrar Bakanlığa sunulabilir.¹⁶

Bakanlık tarafından yapılan inceleme sonucunda, başvuru dosyasının ÇED Genel Formatına uygun hazırlandığına karar verilmesi halinde, Bakanlık tarafından başvuru dosyasındaki bilgiler dikkate alınarak, ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, Bakanlık yetkilileri, proje sahibi ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan oluşan bir komisyon kurulur. Bakanlık gerekli gördüğü hallerde, projenin konusu, türü ve proje için belirlenen yerin özelliklerini de dikkate alarak, üniversiteler, enstitüler, araştırma ve uzman kuruluşları, meslek odaları, sendikalar, birlikler, sivil toplum örgütleri temsilcilerini de Komisyon toplantılarına üye olarak çağırabilir.¹⁷

Bu aşamada projeye ilgili ÇED Başvurusu Dosyası, yurttaşlara kolayca erişebilecekleri araçlarla duyurulmalı, ÇED Başvuru Dosyası ile sürece ilişkin diğer bilgi ve belgeler yurttaşlarla paylaşılmalı ve yurttaşların erişimine açılmalıdır.

3.1.2. Halkın Katılımı Toplantısı

Uygulamada, Halkı Bilgilendirme Toplantısı olarak bilinen toplantının yönetmelikteki ismi, "Halkın Katılımı Toplantısıdır." Bu toplantının tek amacı, halkı proje hakkında bilgilendirmek değil, halkın ilgili projeye dair görüş ve önerilerini almak suretiyle sürece katılımını sağlamaktır.

Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve proje sahibinin katılımıyla Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili topluluğun kolaylıkla ulaşabileceği, Valilikçe belirlenen merkezi bir yer ve saatte Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenir.

Halkın Katılımı Toplantısına ilişkin toplantı saati, yeri ve konusuna ilişkin bilgilerin, toplantı tarihinden en az 10 takvim günü öncesinde, halkın haberdar olmasını sağlayacak uygun araçlar yoluyla duyurulması gerekmektedir.

3.1.3. Kapsam ve Özel Format belirleme

ÇED Başvuru Dosyasının ÇED genel formatına uygun bulunması sonrasında oluşturulan komisyon üyelerinin görüşleri ve önerileri ile Halkın Katılımı Toplantısında sunulan görüş ve önerileri doğrultusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ÇED Raporu Özel Formatını hazırlamaktadır.¹⁸

16 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 8/1-2-3.

17 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 8/4-7-8.

18 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 10/1.

ÇED Raporu Özel Formatı Yönetmelikte, “ÇED Raporunun hazırlanmasında esas alınmak üzere; Komisyon tarafından projenin önemli çevresel boyutları ile Halkın Katılımı Toplantısındaki görüş ve öneriler göz önüne alınmak suretiyle Ek-3’teki Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Formatında belirtilen ana başlıklar altında ele alınması gereken konuları tanımlayan format” olarak tanımlanmıştır.¹⁹

Özel Format, hazırlanacak ÇED Raporunun içeriğini ve iskeletini oluşturmaktadır. ÇED Raporunda hangi konuların irdeleneceği, raporu hazırlayacak uzmanların hangi mesleki disiplinlerden olacağı gibi hususlar bu aşamada belirlenmektedir. Hazırlanacak ÇED Raporunun, Özel Formata uygun olarak hazırlanması gerekmektedir. ÇED Raporu incelenirken raporun, Özel Format içeriğine uygun olmadığı mutlaka irdelenmelidir.

Komisyon tarafından belirlenen Özel Format, Bakanlık tarafından belirlenen Özel Format Bedelinin bu maddede belirlenen süre içerisinde ödenmesi sonrasında verilir. Halkın Katılımı Toplantısı/Toplantılarının tamamlanmasından itibaren Format Bedeli 1 ay içerisinde yatırılmazsa ÇED süreci sonlandırılır.²⁰ Format Bedelinin yatırılmasından sonra, Bakanlıkça 7 iş günü içerisinde Özel Format verilir.²¹

Özel Formatın verililiş tarihinden itibaren 12 ay içinde ÇED Raporunun Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Talep edilmesi üzerine 6 ay ek süre verilebilmektedir. Bu süre içinde ÇED Raporu sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır.²²

3.1.4. ÇED Raporunun Bakanlığa sunulması

Özel Format verililiş tarihi sonrasında hazırlanan ÇED Raporu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulur. Bakanlık, 5 iş günü içerisinde ÇED Raporunun “Özel Formatına” uygunluğu ve belirlenen çalışma grubunda yer alması gereken meslek uzmanlarınca hazırlanıp hazırlanmadığı hakkındaki incelemelerini tamamlar. ÇED Raporunun Özel Formata uygun olmadığı ve/veya belirlenen çalışma grubunca hazırlanmadığının tespit edildiği durumlarda ÇED Raporu iade edilir. İade edilen ÇED Raporunun 1 ay içinde Bakanlığa sunulmaması veya yapılan düzeltmenin yeterli görülmemesi halinde ÇED süreci sonlandırılır.²³

ÇED Raporunun Özel Formata uygun olarak hazırlanmış olması durumunda, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu toplantısının tarih ve yeri belirlenerek, ÇED Raporu Komisyon üyelerine gönderilir.²⁴

Bu aşamada ÇED Raporunun halkın görüşüne açılması gerekmektedir. ÇED Raporu halkın kolayca erişimi sağlayabileceği elverişli araçlarla duyurulmalı, halka ÇED Raporunu inceleyebilme imkânı sunulmalıdır.

ÇED Raporunu incelemek isteyenlerin, duyuru tarihinden itibaren rapor nihai edilene kadar raporu inceleyerek, proje hakkında Bakanlığa veya Valiliğe görüş bildirebilmele-

19 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği madde 4/1-f

20 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği madde (Değişik:RG-26/5/2017-30077) 10/2

21 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği madde 10/3

22 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 10/4

23 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 11/1

24 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği madde 11/2

ri mümkündür. Yönetmelikte bu görüşlerin Komisyon tarafından dikkate alınacağı ve ÇED Raporunu hazırlayan kuruluş tarafından ÇED Raporuna yansıtılacağı düzenlenmiştir.²⁵

3.1.5. İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) Toplantısı ve ÇED Raporunun İncelenmesi

İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantısında, komisyon üyeleri temsil ettikleri merkezi veya yerel kurum ve kuruluşlar adına ÇED Raporu hakkındaki görüşlerini paylaşırlar. Komisyon üyelerinden görüşlerini yazılı olarak bildirmeleri istenebilir. Yazılı görüş veren kurum temsilcilerinin sonraki toplantılara katılmamaya ilişkin istemleri Komisyon Başkanınca değerlendirilir. İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantısı sonrasında 30 takvim günü içerisinde görüş bildirmeyen komisyon üyesi kurum/kuruluşun görüşü olumlu kabul edilir.²⁶

Komisyon yazılı görüş vermiş olan İnceleme Değerlendirme Komisyonu üyeleri dahil, salt çoğunlukla toplanır.²⁷ Bu nedenle, İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantısı hakkında yapılacak bilgi edinme başvurularında, toplantıya hangi kurumların katıldığına ilişkin bilgi, katılımcı imza föyü gibi belgeler de talep edilmeli, toplantı salt çoğunluğunun sağlanıp sağlanmadığına dikkat edilmelidir.

İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantıları sırasında,

- ÇED Raporu ve eklerinin yeterli ve uygun olup olmadığına,
- Yapılan incelemelerin, hesaplamaların ve değerlendirmelerin yeterli düzeyde veri, bilgi ve belgeye dayandırılıp dayandırılmadığına,
- Projenin çevreye olabilecek etkilerinin kapsamlı bir şekilde incelenip incelenmediğine,
- Çevreye olabilecek olumsuz etkilerin giderilmesi için gerekli önlemlerin yer alıp almadığına,
- Halkın Katılımı Toplantısı ve süreç içerisinde gelen görüş ve önerilere çözüm getirilip getirilmediğine,

ilişkin inceleme ve değerlendirmeler yapılır.²⁸

Yurttaşlar bu toplantıya, ÇED Raporu hakkındaki görüşlerini yazılı olarak sunabileceği gibi bizzat toplantının gerçekleştirileceği mekâna giderek sözlü olarak da beyanda bulunabilir. Toplantının gerçekleştirildiği mekâna giden yurttaşlar, toplantının halka da açık olan ilk oturumunda proje hakkındaki görüş ve önerilerini komisyonla paylaşma imkânı bulabilirler. Toplantının ilk oturumunda, proje sahibi ya da ÇED Raporunu hazırlayan kuruluş tarafından ÇED Raporu ve proje hakkında sunum yapılmakta, sonrasında söz almak isteyen katılımcılar dinlenebilmektedir. Toplantının sonraki oturumları, sadece komisyon üyesi ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılabildiği, kapalı toplantı olarak gerçekleştirilmektedir.

25 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği madde 11/4

26 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 12/2.

27 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 12/2.

28 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 12/9.

Komisyonun ÇED Raporunu hazırlayan kurum/kuruluşlardan, projeye ilgili geniş kapsamlı bilgi vermesini, araç gereç sağlamasını, konusu itibarıyla Bakanlıkça ya da Bakanlıkça yeterli verilmiş özel veya kamuya ait kurum/kuruluşların laboratuvarlarında analiz, deney ve ölçümler yapmasını veya yaptırmasını isteyebilme, su, toprak ve benzeri analizlerde tartışmalı durum olması halinde şahit numuneye başvurulabilme, gerekli görmesi durumunda proje sahasında ve benzer tesislerde inceleme yapabilme yetkileri bulunmaktadır. İnceleme Değerlendirme Komisyonuna bu yönde talepler de sunulabilir.²⁹

Komisyon ÇED Raporunu, İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantısından itibaren 10 iş günü içerisinde inceler ve değerlendirir.³⁰ Komisyon yaptığı inceleme ve değerlendirme sonucunda ÇED Raporunda önemli eksiklik ve yanlışlıklar görüp görmemesine bağlı olarak 2 ayrı karar verebilir. Komisyonun yaptığı incelemeler sonucunda, komisyon çalışmalarını sonlandırma ya da İnceleme Değerlendirme sürecini durdurma kararı verebilir.

ÇED Raporunda önemli eksiklik ve yanlışlıkların görülmemesi durumunda, Komisyon çalışmalarını tutanak haline getirerek sonlandırır.³¹ Komisyon incelemeleri sonucunda ÇED Raporuna son şekli verilir.

ÇED Raporunda önemli eksiklik ve yanlışlıkların görülmesi durumundaysa Komisyon, ÇED Raporunu hazırlayan kuruluşlardan bu eksiklik ve yanlışlıkların giderilmesini talep eder. Bu durumda, İnceleme Değerlendirme süreci durdurulur. Eksiklikler tamamlanmadan veya gerekli düzeltmeler yapılmadıkça Komisyon çalışmalarına devam edilmez. Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde 12 ay içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. Gerekçeleri belirtilerek talep edilmesi durumunda en fazla 6 ay ek süre verilir. Bu süreler içinde ÇED Raporu sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır.³²

ÇED Raporunu hazırlayan kuruluş tarafından, İnceleme Değerlendirme sürecinin durdurulmasına neden olan eksiklik ve yanlışlıkların giderildiği “Revize ÇED Raporu” Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulabilir. Bakanlık, Revize ÇED Raporunun sunulması üzerine Komisyonu toplantıya çağırır. Komisyon toplantısıyla birlikte İnceleme Değerlendirme süreci kaldığı yerden işlemeye devam eder.³³

Bakanlık ÇED Raporu hazırlayan kuruluştan en fazla 2 kez, ÇED Raporunda değişiklik yapmasını isteyebilir.³⁴ Bu kural, en fazla 3 defa İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantısı yapılabileceği anlamına gelir. 3 toplantı sonucunda yapılan düzeltmeler Komisyonca yeterli görülmezse, durum bir tutanakla belirlenir ve projenin ÇED süreci sonlandırılır.

29 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 12/3-4-5.

30 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 12/1.

31 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 12/10.

32 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 12/6.

33 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 12/7.

34 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 12/8.

3.1.6. Nihai ÇED Raporunun Bakanlığa Sunulması

İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu toplantısında, ÇED sürecinin durdurulmasını ya da süreç sonlandırılmasını gerektirecek eksiklik veya yanlışlıklar bulunmazsa, İnceleme Değerlendirme sürecinde Komisyona sunulan görüş ve öneriler incelenerek ÇED Raporuna son şekli verilir ve Bakanlığa sunulur. ÇED Raporunun Bakanlığa sunulacak hale getirilen bu son şekline, “Nihai ÇED Raporu” denir.

Nihai ÇED Raporunun, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu Toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki 10 takvim günü içinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulması gereklidir. Sunulan raporda eksiklik tespit edilmesi durumunda Bakanlık raporu iade edebilir; iade edilen rapordaki eksikliklerin 90 takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır.³⁵

3.1.7. “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” Kararı Verilmesi

Komisyonun incelemeleri sonrasında oluşturulan ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulan Nihai ÇED Raporunun yurttaşlara uygun araçlar yoluyla duyurulması, kolayca ulaşılabilecek şekilde yurttaşların erişimlerine açılması, görüş ve önerilerin sunulması için süre tanınması gerekmektedir. Yönetmelikte, bu süre 10 takvim günü olarak düzenlenmiştir.

Yurttaşlar bu aşamada, Nihai ÇED Raporu hakkındaki görüş ve önerilerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunabilirler. Bakanlığın, halktan gelen görüşler doğrultusunda rapor içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunun yeniden toplanmasını isteme yetkisi bulunmaktadır.

Nihai ÇED Raporu ve eklerinin proje sahibi taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve noter onaylı imza sirküleri 5 iş günü içerisinde Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Bahsedilen belgeler, süresi içerisinde gerekçesi belirtilmeden sunulmazsa projenin ÇED süreci sonlandırılır. Kamu kurum/kuruluşlarından imza sirküleri istenmez.³⁶

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Nihai ÇED Raporunun sunulduğu tarihten itibaren 10 iş günü içerisinde, “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” kararı verir. Bakanlık tarafından verilecek kararın, uygun araçlarla yurttaşlara duyurulması gerekmektedir.

Bakanlık tarafından verilen “ÇED Olumlu” Kararı hakkında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 20/A maddesi kapsamında, işlemin öğrenildiği tarih itibarıyla 30 gün içerisinde İdare Mahkemelerinde dava açılabilir. Yukarıda bahsettiğimiz diğer aşamalara ilişkin eksiklikler, usule ve hukuka aykırılıkla bu davada ileri sürülebilir.

“ÇED Olumlu” kararı verilen proje için 7 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Olumlu” kararı geçersiz sayılır.³⁷

“ÇED Olumsuz” kararı verilen projeler için “ÇED Olumsuz” kararı verilmesine neden olan şartlarda değişiklik olması durumunda yeniden başvuruda bulunulabilir.³⁸

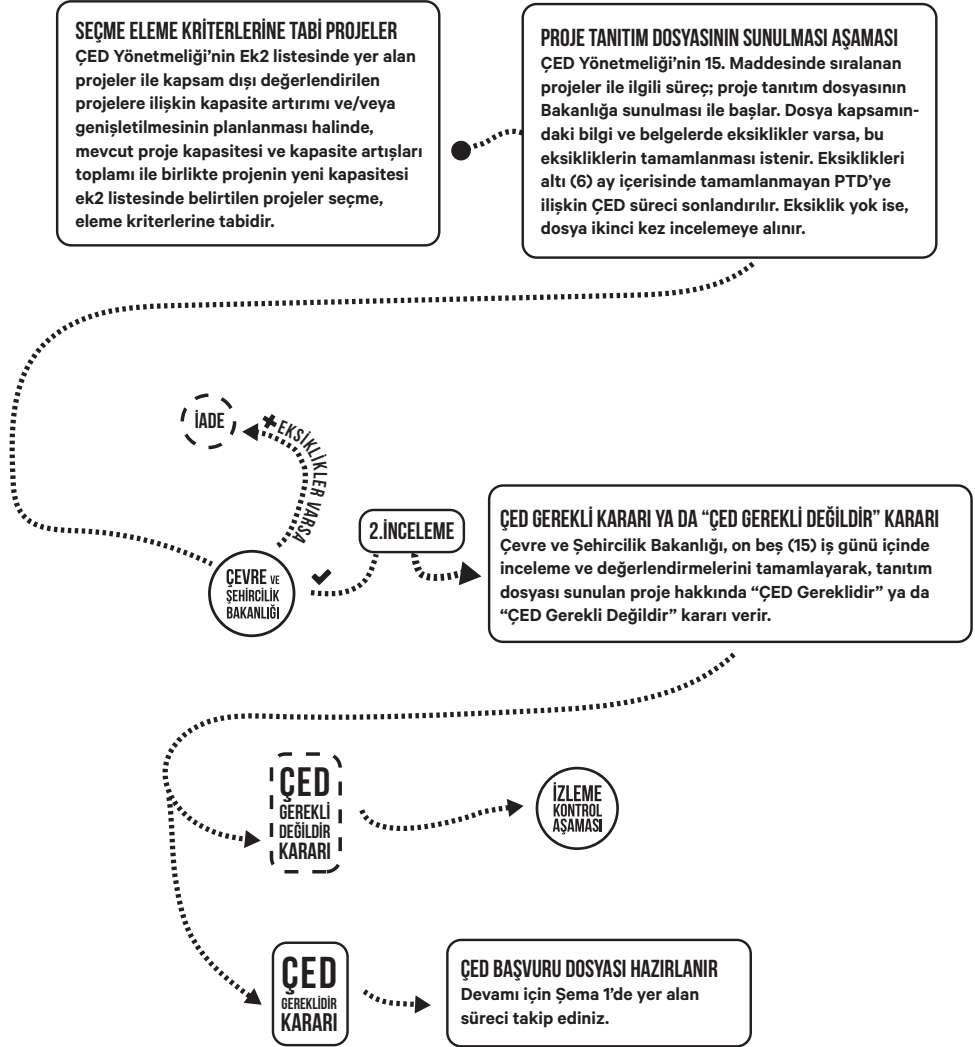
35 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 13.

36 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 14/2-3.

37 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 14/4.

38 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 14/5.

3.2. Seçme, Eleme Kriterine tabi olan (Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması gereken) projeler için işletilecek ÇED süreci aşamaları

Şema 2 - Sürece ilişkin bilgi ve hatırlatmalar aşağıda izah edilecektir. Bu aşamalarda kurum ve kuruluşlara sunulabilecek dilekçe örneklerine, Dilekçeler kısmından erişebilirsiniz.

ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 listesinde yer alan projeler ile kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamıyla birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-2 liste-

sinde belirtilen projeler, Seçme Eleme Kriterlerine tabi tutulmuştur.³⁹ Bu projelerle ilgili ÇED süreci, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına Proje Tanıtım Dosyası sunulmasıyla birlikte başlamaktadır. Bu projeler yönünden işletilecek ÇED Süreci sonrasında, “ÇED Gerekli Değildir” kararı ya da “ÇED Gereklidir” kararı verilmektedir.

“ÇED Gereklidir” kararının verilmesi durumunda, yukarıdaki 3.1 başlıklı bölümde anlatılan süreçlerin tüketilmesi ve ÇED Raporu hazırlanması gerekecektir.

“ÇED Gerekli Değildir” kararının verilmesi durumunda, projeyle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilebilmesi, projeler için yatırıma başlanabilmesi ve ihale işlemlerinin yapılabilmesi gibi aşamalara geçilebilecektir.

3.2.1. Proje Tanıtım Dosyasının sunulması aşaması

ÇED Yönetmeliğinin 15. maddesinde sıralanan projelerle ilgili süreç, yönetmeliğin Ek-4 kısmında yer alan hususlara göre düzenlenen Proje Tanıtım Dosyasının Bakanlığa sunulmasıyla birlikte başlamaktadır. Bu evrede, Proje Tanıtım Dosyası sunulan proje hakkında Çevresel Etki Değerlendirmesinin gerekli olup olmadığı araştırılmaktadır.

Bu araştırma, Proje Tanıtım Dosyasının ÇED Yönetmeliği Ek-4 kısmında yer alan kriterlere uygun hazırlanıp hazırlanmadığına ilişkin incelemeleri içermektedir. Yönetmelik gereğince bu incelemenin 5 iş günü içinde yapılması gerekmektedir.⁴⁰ Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerde eksikliklerin bulunması halinde bu eksikliklerin tamamlanması istenir. Eksiklikleri 6 ay içerisinde tamamlanmayan Proje Tanıtım Dosyasına ilişkin ÇED süreci sonlandırılır.⁴¹

Proje Tanıtım Dosyalarının Ek-4’te yer alan kriterler çerçevesinde inceleyip, değerlendirdiği bu aşamada, gerekli görülmesi halinde Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlardan projeye ilgili geniş kapsamlı bilgi verilmesi, araç gereç sağlanması, yeterliği kabul edilebilir kuruluşlarca analiz, deney ve ölçümler yapması veya yaptırmayı istenebilir. Bakanlık, İnceleme ve Değerlendirme sürecinde gerekli görülmesi halinde yetkili kurum/kuruluşlardan görüş isteyebilir. 30 takvim günü içerisinde görüş bildirmeyen kurum/kuruluşun görüşü olumlu kabul edilir.⁴²

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verme yetkisini 25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliğinin 5. maddesi kapsamında Valiliklere devretmiş olması nedeniyle, Proje Tanıtım Dosyaları Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine sunulmakta, bu Proje Tanıtım Dosyaları hakkındaki “ÇED Gereklidir” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararları Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından verilmektedir.

39 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 15.

40 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 16/1-2.

41 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 16/3.

42 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, (Değişik:RG-26/5/2017-30077) madde 17/1.

3.3. “ÇED Gereklidir” Kararı ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 15 iş günü içinde inceleme ve değerlendirmelerini tamamlayarak, Proje Tanıtım Dosyası sunulan proje hakkında “ÇED Gereklidir” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı verir. Bakanlık tarafından verilecek kararın, uygun araçlarla yurttaşlara duyurulması gerekmektedir.⁴³

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararının verme yetkisini 25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliğinin 5. Maddesi kapsamında Valiliklere devretmiş olması nedeniyle, Seçme Eleme Kriterlerine tabi olan projelerle ilgili işletilen süreçte Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri “yetkili idare” olarak yer almaktadır. Bu nedenle Seçme Eleme Kriterlerine tabi projeler hakkında, Proje Tanıtım Dosyasına, “ÇED Gereklidir” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararına ilişkin bilgi ve belge taleplerinin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine yapılması gerekir. Bu durumda talep edilen bilgi ve belgeye daha kısa süre içerisinde erişmek mümkün olabilecektir.

“ÇED Gerekli Değildir” kararı hakkında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 20/A maddesi kapsamında, işlemin öğrenildiği tarih itibarıyla 30 gün içerisinde İdare Mahkemelerinde dava açılabilir. Bu davada ilgili proje için ÇED Raporu hazırlanması gerekliliği, temel hedef olarak belirlenmelidir. Sürece ilişkin eksiklikler, usule ve hukuka aykırılıklar, Proje Tanıtım Dosyasındaki yetersizlikler açılacak davada ileri sürülebilir. “ÇED Gerekli Değildir” kararının, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilmesi durumunda davalı İdare, ilgili Valilik Makamıdır. Kararı veren makam, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise davalı İdare olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gösterilmelidir. Dava sonucunda “ÇED Gerekli Değildir” kararın iptal edilmesi durumunda, ilgili projenin hayata geçirilebilmesi için Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler hakkında yürütülen ÇED sürecinin başlatılması için ÇED Başvuru Dosyası sunulması, ÇED Raporu hazırlanması ve nihayetinde “ÇED Olumlu” kararı alınması gerekmektedir.

“ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Gerekli Değildir” kararı geçersiz sayılır.⁴⁴ Böyle bir durumda, “ÇED Gerekli Değildir” kararını veren idareye (Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ya da ilgili Valilik Makamına) idari başvuru dilekçesi sunulurken, ilgili “ÇED Gerekli Değildir” kararının geçersiz sayılmasına ilişkin işlem tesis edilmesi talep edilebilir. İdarenin bu başvuru hakkında tesis edeceği ret/zımnen ret işlemleri hakkında İdare Mahkemelerinde dava açılabilir.

“ÇED Gereklidir” kararının alınması durumunda, ilgili proje için Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler hakkında yürütülen ÇED sürecinin başlatılması için ÇED Başvuru Dosyası sunulması, ÇED Raporu hazırlanması ve “ÇED Olumlu” kararı alınması gerekmektedir.

“ÇED Gereklidir” kararı verilen projeler için 1 yıl içerisinde Bakanlığa başvuru yapılması durumunda karar geçersiz sayılır.⁴⁵

43 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 17/2.

44 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 17/3.

45 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 17/4.

ÇED UYGULAMALARI VE PRATİK BİLGİLER

4

ÇED süreçleri, ÇED Başvuru Dosyası ya da Proje Tanıtım Dosyasının sunulduğu tarih itibarıyla başlayıp, “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararının verildiği tarihte sona eren bir süreç değildir. Danıştay Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecini, “çevreye önemli etkileri olabilecek faaliyetlerle ilgili projelerin planlama aşamasından başlayarak faaliyetin inşaat, işletme ve faaliyetin sona erdirilmesinden sonra meydana gelebilecek etkilerinin, proje hakkında karar alınmadan önce bilimsel yöntem ve tekniklerle irdelenmesi, olumsuz etkilerinin önlenmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesi, projenin tüm uygulama aşamalarında bu etkilerin ve önlemlerin izlenmesi ve denetlenmesi süreci” olarak tanımlamaktadır.⁴⁶

Bir projeden ÇED Başvuru Dosyasının sunulduğu aşamada haberdar olabileceğiniz gibi, “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararının verildiği tarihten sonra da haberdar olabilirsiniz. Bu nedenle bir projeye ilgili ÇED süreci takibine başlarken, öncelikle projenin ÇED sürecinin hangi aşamada olduğunu tespit etmenizi öneriyoruz.

Bir projeye ait ÇED sürecinin hangi aşamada olduğu, Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile projenin kurulacağı alanın sınırları içerisinde bulunduğu ilin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ait resmi internet sitesinde yapılacak araştırmayla ve bilgi edinme hakkının kullanılmasıyla öğrenilebilir. Usulüne uygun olarak duyurulmuş bir proje hakkında yaptığımız bilgi edinme başvurusuna verilecek yanıtların size tebliğ edildiği tarihin, projeye ilgili idari işlemleri öğrenme tarihiniz sayılacağını, bu idari işlemler hakkında dava açma sürenizin de bu tarih itibarıyla başlayacağını unutmayınız.

“ÇED Olumlu” kararı alınmaksızın başlanan faaliyetlerin durdurulması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, “ÇED Gerekli Değildir” kararı alınmaksızın başlanan faaliyetler hakkında ise Valilik Makamına başvuruda bulunabilirsiniz. Böyle bir durumda, ilgili projenin faaliyeti süre verilmeksizin durdurulur. Bu durdurma kararı “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı alınmadıkça kaldırılmaz. “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı alınmazsa, yatırımcı faaliyet alanını eski haline getirmekle yükümlüdür. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.⁴⁷

Bu bölümde, ÇED sürecinden haberdar olduğunuz aşama veya sonrasındaki aşamalarda hangi hukuki yollara başvurabileceğiniz anlatılarak, başvurularımızda kullanabileceğiniz örnek dilekçeler paylaşılacaktır. Bu çalışmada sunulan dilekçelerin yol göstermeye yönelik

46 Danıştay 14. Dairesi'nin 2013/10649 E – 2016/8929 K. sayılı kararı.

47 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 19/1.

birer örnek olduğu, hukukta her olay ve olgunun kendi şahsına münhasır özellikler taşıması nedeniyle, örnek dilekçeleri kendi özgün koşullarınıza uyarlayarak kullanmanızı öneriyoruz.

4.1. Projenin Hangi Aşamada Olduğunu Tespit Etmek

ÇED sürecine tabi her proje için mutlaka ÇED Raporu hazırlanması gerektiği yönünde geliştirilen bir algı, hakkında araştırma yaptığımız proje için tesis edilmiş idari işlemleri eksik öğrenmenize neden olabilir. Bu nedenle hakkında araştırma yaptığımız projeye ilgili öncelikle, ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve Ek-2 listelerini kontrol ederek, projenin hangi listeye tabi olduğunu öğrenebilirsiniz.

Bir projenin hangi aşamada olduğunu tespit edebilmek için öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne ait internet sitesinde yer alan bilgileri kontrol edebilirsiniz.⁴⁸

Genel Müdürlüğe ait internet sitesinde; “ÇED Olumlu” kararı verilmiş bütün projelerin listelendiği bir tablo yayınlanmaktadır. Bu tablodan projeye ilgili “ÇED Olumlu” kararı verilip, verilmediğini kontrol edebilirsiniz.

“ÇED Olumlu” kararlarının bulunduğu tabloda, hakkında araştırma yaptığımız projeye ilgili verilen “ÇED Olumlu” kararı yoksa, Genel Müdürlüğe ait internet sitesinde bulunan “Duyurular” bölümüne ve projenin kurulmak istendiği ilin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ait internet sitesinde bulunan “Duyurular” bölümüne göz atarak, projeye ilgili duyuru bulunup bulunmadığını kontrol edebilirsiniz.

Genel Müdürlüğe ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ait kurumsal internet sitesinde, hakkında araştırma yaptığımız proje hakkında bir bilgiye erişemezseniz,

- Bu proje hakkında ÇED Başvuru Dosyasının sunulup sunulmadığı, ÇED sürecinin hangi aşamada olduğu, İdarece verilmiş bir karar olup olmadığına ilişkin bilgi ve belgeler için ÇED İzin ve Denetim Genel MÜDÜRLÜĞÜNE,
- Proje Tanıtım Dosyası sunulup sunulmadığına, “ÇED Gereklidir” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararının verilip verilmediğine ilişkin bilgi ve belgeler içinse ilgili Çevre ve Şehircilik İl MÜDÜRLÜĞÜNE

bilgi edinme başvurusunda bulunabilirsiniz.

“ÇED Olumlu” kararlarının bulunduğu listede, hakkında araştırma yaptığımız projeye ilgili verilmiş “ÇED Olumlu” kararı varsa, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ait kurumsal internet sitelerinde o projeye ait Nihai ÇED Raporunun bulunup bulunmadığını araştırmanız gerekmektedir. Bunun için internet sitesinde “Duyurular” kısmına bakarak, Nihai ÇED Raporunun ilan edilip edilmediğini kontrol edebilirsiniz. Bu kontrol yoluyla Nihai ÇED Raporuna erişemezseniz, bilgi edinme başvurusu

⁴⁸ Kurum sitesi haritasının sürekli değiştirilmesinden kaynaklı olarak, kurum internet sayfasını bilinçli olarak paylaşmıyor. Arama motorları aracılığıyla Genel Müdürlük sayfasına erişebilemeniz mümkündür. Kurumun resmi internet sitesinin, güncel halinde, ÇED kararlarına, ÇED Uygulamaları bölümü içerisinden erişebilirsiniz.

yaparak Nihai ÇED Raporuyla birlikte ÇED sürecine ilişkin diğer bilgi ve belgeleri talep edebilirsiniz. İnternet aracılığıyla bir projenin Nihai ÇED Raporuna ulaşmak, o ÇED sürecine ilişkin tüm bilgiye eriştiğiniz anlamına gelmemektedir. Bu nedenle, mutlaka projenin ÇED sürecine ilişkin bilgi edinme başvurusunda bulunmanızı öneriyoruz.

Projenin nihai ÇED Raporu ve ÇED sürecine ilişkin diğer veriler için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bilgi edinme dilekçesiyle başvuruda bulunabilirsiniz. Hazırlayacağımız bilgi edinme dilekçesinde,

- ÇED başvuru tarihi,
- ÇED Başvuru Dosyası,
- Hangi ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulandığı,
- Halkın Katılımı Toplantısı süreci, tarihi ve belgeleri,
- Kapsam ve Özel Format belirlenmesi sürecine ilişkin tarih ve belgeler,
- ÇED Raporunun kendisi ve sunulma tarihi,
- İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu Toplantısı süreci, tarihi ve belgeleri,
- Nihai ÇED Raporunun kendisi ve sunulma tarihi,
- “ÇED Olumlu” kararı, belgesi ve tarihi,
- Sürece ilişkin ilanlar,
- Projeye ilgili (Ek-1 ve Ek-2 listeleri kapsamında) başka başvurular ve kararlar (entegre projeler),
- ÇED süreci içinde alınan süre uzatım kararları,

hususlarına ilişkin bilgi ve belge talebinde bulunabilirsiniz.

“ÇED Olumlu” kararı verilen projelerle ilgili tabloda, aynı projeye ilgili birden fazla “ÇED Olumlu” kararıyla karşılaşmanız mümkündür. Bu durum, entegre tesis niteliği taşıyan bir projeye ilgili birden fazla ÇED süreci işletildiği anlamına gelebileceği gibi, bir proje için verilen “ÇED Olumlu” kararının yargı organlarına iptal edilmesi üzerine aynı proje için tekrar ÇED Raporu hazırlandığı ve “ÇED Olumlu” Kararı alındığını gösteriyor da olabilir. Bilgi edinme başvurusu yoluyla bu konuda net bilgiye erişebilmeniz mümkündür.

Şayet “ÇED Olumlu” kararı verilen projelerle ilgili tabloda aynı tesis ismini taşımasına karşın, proje isminde birbirinden farklı ünitelerin isminin bulunduğunu tespit ederseniz, gerçekte entegre tesis niteliğindeki bir proje hakkında birden fazla ÇED sürecinin işletildiği ortaya çıkmış demektir. Böyle bir durumda anılan projeye ilgili Proje Tanıtım Dosyasının sunulup sunulmadığı, “ÇED Gerekli Değildir” ve ÇED Muafiyeti kararlarının olup olmadığı hususlarına ilişkin bilgi edinme başvurusu yapabilirsiniz.

Her bir “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı hakkında dava yoluna giderek, ÇED Yönetmeliğinin Entegre Tesislerle ilgili maddesine dayanarak, entegre tesisler için tek bir ÇED başvurusu yapılması zorunluluğunu dile getirebilir ve her bir “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararının iptalini talep edebilirsiniz.

Projeye ilgili ÇED Başvuru Dosyası ve Proje Tanıtım Dosyası sunulmamışsa, bu durumda projeye ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilir verilmeyeceğine, proje için

yatırıma başlanıp başlanmadığına ve projenin ihale edilip edilmediğine ilişkin bilgi edinme başvuruları yapabilir, bu başvurular sonrasında öğrenilen idari işlemler hakkında,⁴⁹ Çevre Kanununun 10. maddesinin 2. fıkrasında yer alan “ÇED Olumlu’ veya ‘ÇED Gerekli Değildir’ kararı alınmadıkça projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez” hükmüne dayanarak iptal davası açabilirsiniz.

4.2. Projenin Bulunduğu Aşamalara İlişkin Pratik Bilgiler

4.2.1. ÇED Kararı ve Öncesindeki Aşamalara İlişkin Pratik Bilgiler

4.2.1.1. ÇED Raporu Hazırlanması Gereken Projeler İçin İşletilecek ÇED Süreci Aşamalarına İlişkin Pratik Bilgiler

4.2.1.1.1. ÇED Başvuru Dosyasının Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler

Hakkında araştırma yapılan projeye ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ÇED Başvuru Dosyası sunulmuş ancak henüz Halkın Katılımı Toplantısı yapılmamışsa, bu aşamada ÇED Başvuru Dosyası incelenerek ilgili alanda çalışma yürüten kişi, kuruluş, meslek odaları, sivil toplum örgütleri ile iletişim kurmak suretiyle projeye ve faaliyet alanına ilişkin materyaller derlenmeli, proje hakkında kamuoyu oluşturulmasına, farkındalık yaratılmasına ilişkin çalışmalar yapılarak Halkın Katılımı Toplantısına ön hazırlık yapılmalıdır.

Halkın Katılımı Toplantısının gerçekleştirileceği tarih ve yerle ilgili duyuruların yapılmış olması durumunda, toplantı yerinin halkın kolayca erişebileceği bir yer olup olmadığı incelenmeli, belirlenmiş toplantı mekânına halkın kolayca erişiminin mümkün olmayacağı yönünde kanaate varılması halinde, konuda toplantı yerinin değiştirilmesine ilişkin başvuruda bulunulmalıdır.

4.2.1.1.2. Halkın Katılımı Toplantısı Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler

Yukarıda da değinildiği üzere uygulamada, halkı bilgilendirmek ve proje hakkındaki görüşlerini almak için düzenlenen bu toplantıda, ilgili projenin etki alanında bulunan halkın toplantıya erişimi başta olmak üzere, proje ve toplantı hakkındaki görüşlerini sunma hakkı gibi hususlara kısıtlamalar getirilmektedir. Toplantının gerçekleştirileceği mekânın kapasitesi gerekçe gösterilerek sınırlı sayıda yurttaşın toplantıya katılmasını sağlamak da kısıtlama yöntemlerinden biridir.

Halkın Katılımı Toplantısı, ÇED süreci yönünden mutlaka tüketilmesi gereken usuli bir işlemdir. ÇED Raporlarında, gerçekleştirilmemiş Halkın Katılımı Toplantıları kimi zaman gerçekleştirilmiş gibi gösterilmektedir. Gerçekleştirilmeyen toplantılar hakkında, halkın bilgilendirme hakkını kullanmaktan imtina ettiğine ilişkin bilgiler sunularak yanlış oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu nedenle, gerçekleştirilmeyen Halkın Katılımı Toplantılarında, toplantıya katılmak amacıyla toplantının yapılacağı yere gelen kamu görevlilerine tutanak tutturulmalı, toplantının yapılmadığına ilişkin delil oluşturacak görsel ve yazılı belgeler araştırılmalıdır. Toplantının gerçekleştirilmesi halinde, projeye ilgili sunulan görüş ve öne-

⁴⁹ Üretim Lisansı, İmar planları, izinler (orman izni, deneme izni vb.), ihaleler ,Ruhsatlar (işyeri açma ve çalışma ruhsatı), vb. idari işlemler.

rilerin toplantıya başkanlık eden Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü görevlisi tarafından tutanağa geçirilmesi ve tutanağın bir örneğinin alınması sağlanmalıdır.

Halkın Katılımı Toplantısı usulüne uygun gerçekleştirilmemişse, bu durum ivedilikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yazılı başvuruya bildirilmelidir. Halkın Katılımı Toplantısında başkanlık görevini yürütmek üzere görevlendirilen, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünde görevli personel tarafından düzenlenen tutanağın sureti ile toplantıya ilişkin fotoğraf, video, basında yer alan haber örneği gibi belgeler dilekçe ekinde Bakanlığa sunulmalıdır.

4.2.1.1.3. Kapsam ve Özel Format Belirleme Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler

Bu aşamada, Halkın Katılımı Toplantısında ileri sürülen görüşler de değerlendirilir. Bu nedenle Halkın Katılımı Toplantısının hiç gerçekleştirilmediğine ya da usulüne uygun yapılmadığına dair itirazlar, Bakanlığın proje sahibine “ÇED Raporu Özel Formatını” verme tarihinden önce, ivedilikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne iletilmelidir.

Özel Formatın veriliş tarihinden itibaren 12 ay içinde ÇED Raporunun Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Talep edilmesi durumunda, 6 ay ek süre verilebilir. Bu süre içinde ÇED Raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.

Özel Formata ve formatın proje sahibine ya da ÇED Raporunu hazırlayacak kurum/kuruluşa tebliğ edildiği tarihi öğrenmeye ilişkin bilgi edinme başvurusu yapılmalı, ÇED Raporunun formatın veriliş tarihi itibarıyla 12 ay içerisinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulup sunulmadığı, proje sahibine 6 aylık ek sürenin veriliş verilişmediği hususlarına dikkat edilmelidir.

4.2.1.1.4. ÇED Raporunun Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler

ÇED Raporunun Bakanlığa sunulduğu duyumu alınması ya da Özel Formatın veriliş tarihi itibarıyla 12 aylık ÇED Raporu sunma süresinin dolması üzerine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bilgi edinme başvurusu yapılarak, proje sahibinin ÇED Raporunu sunup sunmadığı, proje sahibine ÇED Raporunu sunması için 6 aylık ek süre veriliş verilişmediği sorulmalı, ÇED Raporu sunulmuşsa bir sureti istenmeli ve raporunun makul sürede kamuoyu ile paylaşılması sağlanmalıdır.

ÇED Raporunun Özel Formata uygun olarak hazırlandığının tespit edilmesi durumunda, İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu Toplantısının yapılacağı yer ve zamana ilişkin bilgiler kamuoyuna duyurulur. Bu aşamada ÇED Raporundaki eksiklik ve yanlışlıklarla ilgili İnceleme ve Değerlendirme Komisyonuna dilekçe verilebileceği gibi, toplantının ilk oturumuna katılmak suretiyle ÇED Raporu hakkındaki görüş ve önerileri sunmak da mümkündür.

4.2.1.1.5. İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) Toplantısı ve ÇED Raporunun İncelenmesi Aşamalarına İlişkin Pratik Bilgiler

İnceleme ve Değerlendirme Toplantısının gerçekleştirilmesi sonrasında bilgi edinme başvurusu yapılarak toplantıya dair bilgi ve belgeler istenmelidir.

Komisyon üyesi kurum ve kuruluşların hangileri olduğuna dair liste, bu kurum ve kuru-

luşların hangilerinin toplantıya katıldığı, toplantıda salt çoğunluğun sağlanıp sağlanmadığı, ÇED Raporunu hazırlayan kurum veya kuruluşun personelinin toplantıya katılıp katılmadığı Bu nedenle toplantı katılımcılarını gösterir katılımcı imza föyleri, toplantıya katılan kurum ve kuruluşların sunduğu görüşlerini içeren yazılar ile birlikte toplantı tutanağı ve toplantı sonucunda alınan kararlar için bilgi edinme başvurusu yapılmalıdır.

İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu toplantısı sonucunda ÇED sürecinin durdurulmasına karar verilirse, 12 ay içerisinde eksikliklerin tamamlanması veya gerekli düzeltmelerin yapılması gerekmektedir. Gerekçeleri belirtilerek talep edilmesi durumunda en fazla 6 ay ek süre verilebilmekte, bu süre içinde ÇED Raporu sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılmaktadır. Bu nedenle ÇED sürecinin durdurulması halinde, kısa aralıklarla ve düzenli olarak kurum internet sayfaları kontrol edilmeli, bilgi edinme başvuruları yapılarak Revize ÇED Raporu sunulup sunulmadığı, sunulmuşsa rapor hakkında hangi kararın alındığına ulaşılmaya çalışılmalıdır.

4.2.1.1.6. Nihai ÇED Raporunun Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler

Nihai ÇED Raporunun sunulduğuna dair duyum alınması halinde, rapora erişmeye ilişkin bilgi edinme başvurusu yapılmalı, Nihai ÇED Raporunun bir örneğine erişilmeli, raporun kamuoyu ile paylaşımı sağlanmalıdır.

Nihai ÇED Raporu kurum internet sayfalarında yayınlanmamışsa, bilgi edinme başvurusu yoluyla talep edilebilir.

4.2.1.1.7. “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” Kararının Verildiği Aşamaya İlişkin Pratik Bilgiler

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesi gereğince, 09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç Çevresel Etki Değerlendirmesi sonucu alınan kararlar ile ilgili dava açma süresi 30 gündür. Bu davalar, İvedi Yargılama Usulüne tabidir.

“ÇED Olumlu” kararıyla ilgili halkın kolayca ulaşabileceği araçlarla duyuru yapılmamış, projenin gerçekleştirileceğine dair duyum üzerine yapılan bilgi edinme başvurusu sonucunda “ÇED Olumlu” kararından haberdar olunmuşsa, usulüne uygun ve eksiksiz olarak bilgi edinme başvurusuna verilen yanıtın tebliğ edildiği tarih itibarıyla dava açma yasal süresi başlar.

“ÇED Olumlu” kararı hakkında açılacak iptal davasında ÇED sürecine ilişkin eksiklikler, usule ve hukuka aykırılıklar ile ÇED Raporu içeriğindeki eksiklik ve yanlışlıklar ileri sürülebilir. Bir idari işlem hakkında iptal davası açılması, o idari işlemin yürürlüğünün durdurulmasını sağlamaz. Bu nedenle iptal davasını yürütmeyi durdurma talepli olarak açmanızı öneriyoruz.

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliğinin 14. maddesinin 4. fıkrasında, “ÇED Olumlu” kararı verilen bir proje için 7 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Olumlu” kararının geçersiz sayılacağı düzenlenmiştir. 25.11.2014 tarihli Yönetmelikte 7 yıl olarak düzenlenen bu süre, önceki yıllarda yayınlanan ÇED Yönetmelikle-

rinde farklı sürelerle tabi tutulmuş olabilir. Bu nedenle, “ÇED Olumlu” kararının, hangi ÇED Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak verildiğine dikkat etmenizi öneriyoruz.

“ÇED Olumlu” kararı verilmiş bir proje için dayanak ÇED Yönetmeliğinde belirtilen sürede yatırıma başlanılmamışsa Çevre ve Şehircilik Bakanlığına idari başvuruda bulunularak, ilgili “ÇED Olumlu” kararının geçersiz sayılmasına ilişkin işlem tesis edilmesi talep edilebilir. İdarenin bu başvuru hakkında tesis edeceği ret/zımnen ret işlemleri hakkında İdare Mahkemelerinde dava açılabilir.⁵⁰

“ÇED Olumsuz” kararı verilen projeler için “ÇED Olumsuz” kararı verilmesine neden olan şartlarda değişiklik olması durumunda yeniden başvuruda bulunulabilir.

4.2.1.2. Seçme, Eleme Kriterine Tabi Olan (Proje Tanıtım Dosyası Hazırlanması Gereken) Projeler İçin İşletilecek ÇED Süreci Aşamalarına İlişkin Pratik Bilgiler

Tüm bu çalışma kapsamında önemle vurguladığımız üzere, ÇED sürecine tabi projelerin her biri için ÇED Raporu hazırlanması zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu projelerin bir kısmı yönünden, Proje Tanıtım Dosyasıyla yapılan başvuru üzerine alınan “ÇED Gerekli Değildir” kararıyla, ÇED kararı alma yükümlülüğünü yerine getirebilmek mümkündür.

ÇED Yönetmeliğinin 15. maddesinde sayılan Seçme Eleme Kriterine tabi projeler yönünden ÇED süreci, Proje Tanıtım Dosyasının sunulmasıyla başlamaktadır. Proje Tanıtım Dosyası sunulan bir proje için “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmesi durumunda ayrıca ÇED Raporu hazırlanmasına gerek kalmayacaktır.

“ÇED Gereklidir” kararı alan ve/veya alınmış “ÇED Gerekli Değildir” kararı yargılama makamlarınca iptal edilen projeler için ÇED sürecinin başından itibaren tüketilmesi gereklidir. Yani, ÇED Başvuru Dosyasıyla başlayan, ÇED Raporu hazırlanması gereken, hakkında “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” kararı verilen süreç bu projeler için de işletilmelidir.

Hakkında araştırma yaptığımız projenin öncelikle, ÇED Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2 listelerini kontrol ederek, projenin hangi listeye tabi olduğunu öğrenebilirsiniz.

Hakkında araştırma yaptığımız proje, nükleer ya da termik santral gibi entegre bir proje ise bu tesisin her bir ünitesi için ayrı bir ÇED süreci işletilmiş olabilir. Bu nedenle, bu projenin ana ünitesine Ek-1 listesinde rastlamanıza karşın termik santral entegre projelerinde yer alan Kömür Hazırlama Tesisi gibi, termik santral için lüzumlu bir proje Ek-2 listesinde karşınıza çıkabilir. Bu nedenle hakkında araştırma yaptığımız projeye ilgili ÇED Raporu, “ÇED Olumlu” kararı gibi bilgileri araştırmanın yanı sıra Proje Tanıtım Dosyasının sunulup sunulmadığı, “ÇED Gereklidir/Gerekli Değildir” kararı verilip verilmediği, ÇED Muafiyet kararının bulunup bulunmadığı konularında da araştırma yapmanızı öneriyoruz.

İnternet üzerinden yapacağınız araştırmayı, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ve/veya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ait kurumsal internet sitesindeki “Duyurular” kısmından gerçekleştirebilirsiniz. Bu kontrolde aradığımız bilgi ve belgelere erişemezseniz, bilgi edinme başvurusu yaparak Proje Tanıtım Dosyası ile ÇED sürecine ilişkin diğer bilgi ve

50 Bu konuda, “4.2.2) Yatırımın izlenmesi ve kontrol edilmesi aşamasına ilişkin pratik bilgiler” başlıklı bölümdeki bilgilere de bakabilirsiniz.

belgeleri talep edebilirsiniz. İnternet aracılığıyla edindiğiniz verileri tek başına yeterli görmeyiniz. Her koşulda, projenin ÇED sürecine ilişkin bilgi edinme başvurusunda bulunmayı unutmayınız.

İnternette ilan edilmiş bir idari işlemle ilgili dava açma süresi, işlemin internette ilan edilme tarihi itibarıyla başlamaktadır. İnternet aracılığıyla ilan edilen bir idari işlemle ilgili aynı zamanda bilgi edinme başvurusu yapılmışsa, bilgi edinme başvurusuna verilen yanıtın tebliği tarihi, dava açma süresinin başladığı tarih olarak varsayılamaz. Uygulamada, bilgi edinme başvurusuyla istenilen bilgi ve belgelere ulaşma süresi, dava açma süresinden daha uzun sürebilir. Bu nedenle internet aracılığıyla öğrendiğiniz ve dava açmayı planladığınız bir idari işlem hakkında yaptığımız bilgi edinme başvurunuza verilecek yanıtı beklerken dava açma süresini geçirmemeye de dikkat etmenizi öneriyoruz.

Projenin Proje Tanıtım Dosyası ve ÇED sürecine ilişkin diğer veriler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ya da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne yapacağınız bilgi edinme başvurusunda,

- Proje Tanıtım Dosyası ve sunum tarihi,
- “ÇED Gerekli Değildir” kararı ve tarihi,
- Sürece ilişkin ilanlar,
- Süreçte sunulan kurum görüşleri

gibi hususlara ilişkin bilgi ve belge talebinde bulunabilirsiniz.

Usulüne uygun olarak duyurulmamış bir proje hakkında yaptığımız bilgi edinme başvurusuna verilecek yanıtların size tebliğ edildiği tarihin, projeye ilgili idari işlemleri öğrenme tarihiniz sayılacağını, bu idari işlemler hakkında dava açma sürenizin bu tarih itibarıyla başlayacağını unutmayınız.

4.2.1.2.1. Proje Tanıtım Dosyasının Bakanlığa Sunulması Aşamasına İlişkin Pratik Bilgiler

Hakkında araştırma yaptığınız projeye ilgili Proje Tanıtım Dosyasının sunulduğuna ve ÇED sürecinin başlatıldığına dair bir ilanla karşılaşmışsanız, yukarıda bahsedilen usuller yoluyla Proje Tanıtım Dosyasına erişmeye çalışmalısınız.

4.2.1.2.2. ÇED Gerekli Kararı ya da “ÇED Gerekli Değildir” Kararının Verildiği Aşamaya İlişkin Pratik Bilgiler

2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun 20/A maddesi gereğince, 09.08.1983 tarihli Ve 2872 sayılı Çevre Kanunu Uyarınca, idari yaptırım kararları hariç Çevresel Etki Değerlendirmesi sonucu alınan kararlarla ilgili dava açma süresi 30 gündür. Bu davalar İvedi Yargılama Usulüne tabidir.

“ÇED Gerekli Değildir” kararıyla ilgili halkın kolayca ulaşabileceği araçlarla duyuru yapılmamışsa, projenin gerçekleştirileceğine dair duyum üzerine yapılan bilgi edinme başvurusu üzerine “ÇED Gerekli Değildir” kararından haberdar olunması halinde, dava açma yasal süresi usulüne uygun ve eksiksiz yanıtlanan bilgi edinme cevap yazısının tebliği itibarıyla başlar.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararlarını verme yetkisini Valiliklere devredebilir. Bu nedenle, bir proje hakkında Proje Tanıtım Dosyası sunulup sunulmadığı konusunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne de bilgi edinme başvurusu yapmanız, gerekli bilgiye daha hızlı ulaşmanızı sağlayabilir.

“ÇED Gerekli Değildir” kararı hakkında açılan iptal davasında, ilgili proje için ÇED Raporu hazırlanması gerekliliği temel hedef olarak belirlenmelidir. Sürece ilişkin eksiklikler, usule ve hukuka aykırılıklar ile Proje Tanıtım Dosyasındaki yetersizlikler açılacak iptal davasında ileri sürülebilir.

“ÇED Gerekli Değildir” kararı hakkında açılacak davalarda, dava konusu edilen “ÇED Gerekli Değildir” kararının yürütmesinin durdurulmasını da talep edebilirsiniz.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından verilen “ÇED Gerekli Değildir” kararının iptaline yönelik açılan davalarda, ilgili ilin Valiliğinin davalı olarak gösterilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, bilgi edinme başvurunuz sonrasında edindiğiniz “ÇED Gerekli Değildir” belgesindeki evrak bilgilerinden, kararı veren İdarenin hangisi olduğunu kontrol edebilirsiniz.

“ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiş bir proje için, dayanak ÇED Yönetmeliğinde belirtilen süre içerisinde yatırıma başlanmamışsa, ilgili kararı veren Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ya da Valilik makamına idari başvuruda bulunularak, “ÇED Gerekli Değildir” kararının geçersiz sayılmasına ilişkin işlem tesis edilmesini talep edebilirsiniz. İdarenin bu başvuru hakkında tesis edeceği ret/zımnen ret işlemleri hakkında İdare Mahkemelerinde dava açılabilir.⁵¹

“ÇED Gereklidir” kararı verilen projeler için 1 yıl içerisinde Bakanlığa başvuru yapılmaması durumunda karar geçersiz sayılır.

4.2.2. Yatırımın İzlenmesi ve Kontrol Edilmesi aşamasına ilişkin pratik bilgiler

“ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen projeler için işletilen ÇED süreci, “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararının verildiği tarihte sona ermemektedir. “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen projelerin inşaat, işletme ve işletme sonrasındaki dönemleri de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından denetlenmektedir.⁵²

“ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen projelerin inşaat, işletme ve işletme sonrasındaki dönemlerinin denetlendiği bu aşama, ÇED Yönetmeliğinde “İzleme ve Kontrol Aşaması” olarak anılmaktadır.

ÇED sürecinin, “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararından sonraki aşamalar sırasında, proje faaliyetinin Nihai ÇED Raporu ya da Proje Tanıtım Dosyasında yer alan taahhütlere uygun olup olmadığı, çevre mevzuatı ve diğer mevzuatlara aykırılık taşıyıp taşımadığı, doğayı olumsuz etkileyip etkilemediği, kirlilik yaratıp yaratmadığı gibi hususlar kontrol edilmeli, buna ilişkin yasal yollara başvurulmalıdır.

51 Bu konuda, “4.2.2) Yatırımın İzlenmesi ve Kontrol Edilmesi aşamasına ilişkin pratik bilgiler” başlıklı bölümde paylaşılan bilgilere de göz atabilirsiniz.

52 “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen projelerin inşaat, işletme ve işletme sonrasındaki dönemlerinin denetlendiği bu aşamadan, ÇED Yönetmeliğinde “İzleme-Kontrol Aşaması” olarak bahsedilmektedir.

Nihai ÇED Raporu ve/veya Proje Tanıtım Dosyası, bu projelerin yol haritası niteliğini taşımaktadır. Bir projenin, ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir kararından sonra gelen tüm aşamalarının Nihai ÇED Raporunda/Proje Tanıtım Dosyasında öngörülmesi gerekmektedir.

Bu aşamada, bir yandan Çevre Mevzuatında yer alan ve/veya Nihai ÇED Raporu ve/veya Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt altına alınan yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini izlenmeli, diğer yandansa doğanın ve canlıların faaliyetten dolayı olumsuz yönde etkilenip etkilenmediği, faaliyetten kaynaklı doğada (hava, su, toprak, vb.) kirlilik oluşup oluşmadığı izlenmeli ve ilgili yasal yollara başvurulmalıdır. Bu bağlamda, 2872 sayılı Çevre Kanununda yer alan düzenlemeleri inceleyebilirsiniz.

“ÇED Olumlu” kararı veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verdiği projelerle ilgili olarak, Nihai ÇED Raporu ve/veya Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izleme ve kontrol etme yükümlülüğü, ÇED Yönetmeliği yoluyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmiştir.⁵³

Proje sahibi, “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararını aldıktan sonra projede yapılacak ÇED Yönetmeliğine tabi değişiklikleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığına veya Valiliğe bildirmekle yükümlüdür.⁵⁴

“ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen projeyle ilgili Nihai ÇED Raporu ve/veya Proje Tanıtım Dosyasına yer alan taahhütlerin yerine getirilip getirilmediği, projede yapılacak değişikliklerin (proje yerinin değiştirilmesi, kapasite artışı, vb.) Bakanlığa ya da Valiliğe bildirilip bildirilmediği izlenilerek, bu yönde bilgi edinme başvuruları ve şikayetler yapılarak, yurttaşların ilgili faaliyet üzerindeki etkin ve güncel denetim yapması sağlanabilir.

“ÇED Olumlu” kararı ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı verildikten sonra, proje sahibi tarafından Nihai ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda, söz konusu taahhütlere uyulması için projeye ilgili Bakanlıkça/Valilikçe bir defaya mahsus olmak ve 1 yılı aşmamak üzere süre verilebilir. Bu süre sonunda taahhüt edilen hususlara uyulmazsa yatırım durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.⁵⁵

ÇED Yönetmeliğinde, ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir kararlarının hangi durumlarda geçersiz sayılacakları da düzenlenmiştir.

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliğine göre, “ÇED Olumlu” kararı verilen proje için 7 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Olumlu” kararı geçersiz sayılır.⁵⁶ “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Gerekli Değildir” kararı geçersiz sayılır.⁵⁷

53 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 18/1.

54 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 18/2.

55 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, (Değişik:RG-9/2/2016-29619) madde 19/2.

56 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 14/4.

57 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, madde 17/3.

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliğinde “ÇED Olumlu” ve “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen projelerin geçersiz sayılması için düzenlenen yatırıma başlamama süresi ve koşulu, daha önceki yıllarda yayımlanan ÇED Yönetmeliklerinde farklı düzenlenmiş olabilir.

Bu nedenle, bir proje için verilen “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararının geçersiz sayılmasını gerektirecek koşulların gerçekleşip gerçekleşmediğini kontrol ederken, ilgili projeye ait ÇED sürecinde hükümleri uygulanan ÇED Yönetmeliğinde düzenlenen süre ve koşulları esas almanızı öneriyoruz.

Bir proje için verilen “ÇED Olumlu” kararının geçersiz sayılmasını gerektiren koşullar gerçekleşmişse, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına idari başvuru dilekçesi sunarak ilgili “ÇED Olumlu” kararının geçersiz sayılmasına ilişkin işlem tesis etmesini talep edebilirsiniz. İdarenin bu başvuru hakkında tesis edeceği ret/zimnen ret işlemleri hakkında İdare Mahkemelerinde iptal davası açma hakkınız bulunmaktadır.

Geçersiz sayılma koşulları gerçekleşen “ÇED Gerekli Değildir” kararları içinse “ÇED Gerekli Değildir” kararını veren İdareye (Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ya da Valilik Makamına) idari başvuruda bulunabilirsiniz. İdari başvurunuzun reddine/zimnen reddine ilişkin idari işlem hakkında, İdare Mahkemelerinde iptal davası açabilirsiniz.

DİLEKÇE ÖRNEKLERİ

6

Çalışmamızın bu bölümünde, ÇED süreci takibinde kullanabilecek dilekçelere ilişkin örnekler paylaşılmıştır. Paylaştığımız örnek dilekçeler, bir dilekçeyi oluşturma sistematığı hakkında ipucu verme amacıyla hazırlanmış olup, esasa ilişkin bilgilere özellikle yer verilmemiştir.

6.1. ÇED Sürecine İlişkin Başvuru, Bilgi Edinme ve İtiraz Dilekçeleri

6.1.1. ÇED Başvuru Dosyası Sunulan Projeler Hakkında Bilgi Edinme Dilekçesi

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

ANKARA

İvedi ve Sürelidir

BİLGİ TALEP EDEN :

TALEP KONUSU : 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanunun II. maddesinde öngörülen süreler dahilinde aşağıda bildirilen adrese yazılı olarak sorularımızın ve sorularımızla ilgili belgelerin ekleriyle birlikte yanıtının gönderilmesi istemi hakkındadır.

SORULAR :

..... sınırlarında kurulması planlanan projesiyle ilgili olarak;

1- İşletmeyi kurmayı planlayan şirket tarafından ÇED başvurusu yapılmış mıdır?

a.) Hangi tarihte ÇED başvurusu yapmıştır? İlgili tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

b.) ÇED Başvuru Dosyasının aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

c.) Projeye ilgili hangi tarihli ÇED Yönetmeliği hükümleri uygulanmıştır?

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

2- Anılan projeye ilişkin yürütülen ÇED süreci kapsamında,

- Halkın Katılımı Toplantısı yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi tarihte yapılmıştır ?
- Halkın Katılımı Toplantısı yapılmamışsa, Halkın Katılımı Toplantısı yapılmamasının yasal dayanağı nedir?
- Halkın Katılımı Toplantısının yapılmamasına dair kurumunuzca tesis edilen idari işlem/onay ya da uygun bulma görüş yazısının aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.
- Halkın Katılımı Toplantısı öncesinde halka duyuru yapılmış mıdır? Duyuru hangi araçlarla yapılmıştır? Duyuru yapılmasına ilişkin tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.
- Halkın Katılımı Toplantısına ilişkin tutanak tutulmuş mudur? Tutanağın, aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

3- ÇED Yönetmeliği hükümleri gereğince, anılan projeye ilgili olarak ÇED sürecinde uygulanacak yöntem Bakanlığınızca belirlenmiş midir? İlgili tüm belgelerin aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

4- projesi, entegre tesis niteliği taşımakta mıdır? Taşımaktaysa işletmeyi kurmayı planlayan şirket tarafından,

a.) entegre projesi kapsamında başka ÇED Başvuru Dosyası sunulmuş mudur? Sunulmuşsa ÇED Olumlu ve/veya ÇED Olumsuz kararı verilmiş midir? Bahsedilen başvuruya ilişkin ÇED Başvuru Dosyaları, ÇED Raporları ÇED Olumlu ve/veya Olumsuz Kararlarıyla ilgili tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

Proje adını yazınız.

b.) entegre projesi kapsamında Proje Tanıtım Dosyası sunulmuş mudur? Sunulmuşsa ÇED Gereklidir Değildir ve/veya Gereklidir kararı verilmiş midir? Bahsedilen başvuruya ilişkin Proje Tanıtım Dosyaları, ÇED Gereklidir Değildir ve/veya ÇED Gereklidir kararlarıyla ilgili tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

Proje adını yazınız.

Proje adını yazınız.

5- Anılan projeye ilişkin yürütülen ÇED süreci kapsamında,

a.) Projeye ilişkin yapılan Kapsam ve Özel Format Belirleme Toplantısının, toplantı tarihinin ve toplantıya ilişkin tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

b.) Kapsam ve Özel Format belirlenmiş midir? Belirlenen Kapsam ve Özel Formatla ilgili tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza bildirilmesini talep ediyoruz.

c.) Proje sahibine Özel Format ne zaman verilmiştir? Proje sahibi ÇED Raporunu Bakanlığa hangi tarihte sunmuştur? İlgili tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza bildirilmesini talep ediyoruz.

6- ÇED Raporu sunulan projeye ilişkin Bakanlığınızca yapılan İnceleme ve Değerlendirme Toplantısıyla ilgili olarak,

a) Toplantı hangi tarihte yapılmıştır?

b) İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantısı sonrasında alınan kararın, toplantı tutanaklarının, komisyon tarafından alınan karara dayanak rapor, tutanak, vb. toplantıya ilişkin tüm bilgi ve belgelerinin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

c) İnceleme Değerlendirme Komisyonu Toplantısına hangi kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşları ile yurttaşlar katılmıştır? Katılan tüm kurum, kuruluş ve kişilerin, sunmuş oldukları görüşlerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

7- a) Anılan projeye ilişkin Nihai ÇED Raporu hangi tarihte sunulmuştur?

b) Nihai ÇED Raporunun aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

8- Bakanlığın ÇED Raporuyla ilgili verdiği ÇED Olumlu kararının, kararın gerekçelerinin, karar sayısı ve tarihinin, kararın yasal dayanaklarının aslı gibidir onaylı örneklerinin tarafımıza ulaştırılmasını talep ediyoruz.

(Not: Dilekçenin 9, 10, 11, 12, 13 sayılı maddelerinde yer alan soruları sadece termik santral projeleri hakkında yapacağınız bilgi edinme başvurularında kullanabilirsiniz. Diğer projeler hakkındaki bilgi edinme başvurularında bu maddeleri kullanmayınız.)

9-Termik Santral Projesinin,

Proje adını yazınız.

a.)’nın mevcut emisyon değerleri üzerindeki etkisi hesaplanmış mıdır?

Projenin kurulacağı ilin ismini yazınız.

b.) Termik Santral Projesinin,’nın mevcut emisyon değerleri üzerindeki etkisini kontrol etmek için ÇED Raporunda hangi önlemler alınmıştır?

Proje adını yazınız.

Projenin kurulacağı ilin ismini yazınız.

10- Termik Santral Projesiyle ilgili emisyon dosyalarının ve emisyon oranlarının aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

Proje adını yazınız.

11- ili sınırları içerisinde kurulu ve kurulması planlanan termik santrallerin, emisyon dosyalarının ve emisyon oranlarının aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

Projenin kurulacağı ilin ismini yazınız.

12- ilinin sera gazı emisyon oranlarının aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

Projenin kurulacağı ilin ismini yazınız.

13- ilinin hava kalitesi emisyon oranlarının aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza gönderilmesini talep ediyoruz.

Projenin kurulacağı ilin ismini yazınız.

Yukarıda soruların sorular tamamının eksiksiz olarak cevaplandırılmasını ve istenilen belgelerin tamamının eksiksiz olarak tarafımıza verilmesi, gerekirse bu aktarım için CD’ye kayıt yapılarak istediğimiz bilgi ve belgelerin tarafımıza CD şeklinde verilmesini 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve 27/4/2004 tarih ve 25445 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik gereği saygı ile talep ederiz. / / (Tarih)

Dilekçe tarihinizi ekleyiniz.

Ad – Soyad

İmza

EK:

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.1.2. Proje Tanıtım Dosyası Sunulan Projeler Hakkında Bilgi Edinme Dilekçesi

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

ANKARA

İvedi ve Sürelidir

BİLGİ TALEP EDEN :

TALEP KONUSU : 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu gereğince ve bu Kanunun 11. maddesinde öngörülen süreler dahilinde aşağıda bildirilen adrese yazılı olarak sorularımızın ve sorularımızla ilgili belgelerin ekleriyle birlikte yanıtının gönderilmesi istemi hakkındadır.

SORULAR :

..... sınırlarında kurulması planlanan Projesi ile ilgili olarak;

1- Proje Tanıtım Dosyası sunulmuş mudur?

a.) Sunulmuş ise hangi tarihte sunulmuştur?

b.) Proje Tanıtım Dosyasının ve istediğimiz diğer bilgilerin aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza ulaştırılmasını,

2- ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiş midir? Verilmiş ise belgelerin aslı gibidir onaylı örneklerinin tarafımıza ulaştırılmasını,

3- ÇED Gerekli Değildir kararı verilmesinin gerekçelerine ilişkin belge ve raporların aslı gibidir onaylı örneklerinin tarafımıza ulaştırılmasını,

4- ÇED başvurusu yapılmış mıdır?

a.) Yapılmış ise hangi tarihte yapılmıştır?

b.) ÇED Başvuru Dosyasının ve istediğimiz diğer bilgilerin aslı gibidir onaylı örneklerinin tarafımıza ulaştırılması,

5 ÇED Olumlu kararı verilmiş midir?

a.) ÇED Olumlu kararın tarihi, sayısı ve karara ilişkin tüm bilgi ve belgelerin aslı gibidir onaylı birer örneğinin tarafımıza iletilmesini,

b.) Nihai ÇED Raporunun bir örneğinin tarafımıza iletilmesini,

talep ediyoruz.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi)

(Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi)

(Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

Yukarıda soruların sorular tamamının eksiksiz olarak cevaplandırılmasını ve istenilen belgelerin tamamının eksiksiz olarak tarafımıza verilmesi, gerekirse bu aktarım için CD'ye kayıt yapılarak istediğimiz bilgi ve belgelerin tarafımıza CD şeklinde verilmesini 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve 27/4/2004 tarih ve 25445 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik gereği saygı ile talep ederiz. / / (Tarih)

Dilekçe tarihinizi ekleyiniz.

Ad – Soyad

İmza

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

EK:

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.1.3. Halkın Katılımı Toplantısının Usulüne Uygun Yapılmamasına İlişkin İtiraz Dilekçesi

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

Hükümleri uygulanan ÇED Yönetmeliğinin yayımlandığı Resmi Gazeteye ilişkin tarih ve sayı bilgilerini ekleyiniz.

Halkın Katılımı Toplantısının tarihini yazınız.

Halkın Katılımı Toplantısının tarihini yazınız.

Halkın Katılımı Toplantısının, neden usulüne aykırı gerçekleştirildiğine ilişkin gerekçelerinizi belirtiniz.

Hükümleri uygulanan ÇED Yönetmeliğinin yayımlandığı Resmi Gazeteye ilişkin tarih ve sayı bilgilerini ekleyiniz.

Proje adını yazınız.

İTİRAZ EDEN :

KONUSU :sınırlarında planlanan ile ilgili olarak yürütülen ÇED süreci kapsamında gerçekleştirilecek Halkın Katılımı Toplantısının usulüne uygun yapılmadığına ilişkin itirazlarımız hakkındadır.

.....sınırlarında planlanan ile ilgili olarak yürütülen ÇED süreci kapsamında, tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğinin 9. maddesine göre tarihinde yapılmak istenen Halkın Katılımı Toplantısı usulüne uygun olarak gerçekleştirilmemiştir.

..... tarihinde yapılmak istenen Halkın Katılımı Toplantısı uygun araçlarla duyurulmamış, toplantı salonu olarak kullanılan salon, halkın kolayca erişebileceği bir yer niteliği taşımamaktadır. Toplantı günü, hakkında bilgilendirme yapılan projeyle ilgili olumsuz görüşe sahip olan yurttaşların toplantı salonuna girişleri salon kapasitesi gerekçe gösterilerek kısıtlanmaya çalışılmış, proje hakkında görüşlerini sunmak isteyen yurttaşlara söz hakkı tanınmayarak toplantıya katılım hakları ihlal edilmiştir.

..... tarihli ÇED Yönetmeliği hükümlerine göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Komisyon üyesi kurum/kuruluşların görüş ve önerileri ile halktan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda Özel Format hazırlanmaktadır. Başka bir deyişle, Halkın Katılımı, Özel Formatın temel unsurudur.

Anayasanın 56. maddesi ve temel çevre hukuku prensipleri uyarınca, halkın çevresel yönetim süreçlerine katılım hakkı çevre hakkının unsurlarındandır. ÇED süreci kapsamında, Halkın Katılımı Toplantısının usulüne uygun yapılmamış olması, halkın proje hakkındaki görüşlerini almadan Özel Format belirlenmesi, ÇED süreci işletilmesi hukuka, Anayasaya, çevre hukuku mevzuatına aykırılık taşıyacaktır.

Belirtilen nedenlerle, isimli projeye ilişkin verilecek Özel Formatın yasal unsurlarının gerçekleştirilmesini

diğini bilgilerinize sunarak, gereğinin yapılmasını talep ederiz.

...../...../..... (Tarih)

Dilekçe tarihinizi ekleyiniz.

Ad – Soyad

İmza

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

EK: 1.) Halkın Katılımı Toplantısının usulüne uygun yapılmadığına ilişkin tutanak

2.)

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.1.4. İnceleme Değerlendirme Komisyonuna, ÇED Raporu İle İlgili Sunulan İtiraz Dilekçesi

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM

GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İTİRAZ EDEN :

KONUSU :sınırlarında planlanan(.....)..... ile ilgili hazırlanan tarihli ÇED Raporuna ilişkin beyan ve itirazlarımız hakkındadır.

..... sınırlarında planlanan ile ilgili olarak yürütülen ÇED süreci kapsamında sunulan ÇED Raporu hakkındaki görüşlerimizi, İnceleme Değerlendirme Komisyonunun..... tarihinde gerçekleştireceği toplantıya sunulmak üzere dilekçemiz ekinde ibraz ediyoruz.

Dilekçe ekinde ibraz ettiğimiz değerlendirmelerde açıkça izah edildiği üzere, ÇED Raporu önemli eksiklik ve yanlışlıklar içermektedir. Bu nedenle ÇED sürecinin durdurulmasına karar verilmesini talep ediyoruz./...../2016

Ad – Soyad

İmza

EK: 1.) tarihli ÇED Raporu hakkındaki değerlendirme metni

2.)

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

İnceleme Değerlendirme Komisyonunun toplantı tarihini yazınız.

Dilekçe tarihini ekleyiniz.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

ÇED Raporunun tarihini yazınız.

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.1.5. Nihai ÇED Raporuna İtiraz Dilekçesi

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

İTİRAZ EDEN :

KONUSU : sınırların-

da planlanan(.....)..... ile ilgili hazırlanan tarihli
Nihai ÇED Raporuna ilişkin beyan ve itirazlarımız hakkındadır.

..... sınırlarında planlanan ile ilgili olarak yürütülen ÇED süreci kapsamında sunulan Nihai ÇED Raporu hakkındaki görüşlerimizi içeren değerlendirme raporunu dilekçemiz ekinde ibraz ediyoruz.

Dilekçe ekinde sunduğumuz değerlendirme raporunda yer verilen nedenlerle itirazımızın değerlendirmeye alınmasını, gereğinin yapılmasını talep ediyoruz./...../2016

Ad – Soyad

İmza

EK: 1.) tarihli Nihai ÇED Raporu hakkındaki değerlendirme raporu

2.)

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Raporunun tarihini yazınız.

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

Dilekçe tarihinizi ekleyiniz.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

ÇED Raporunun tarihini yazınız.

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.1.6. ÇED Olumlu Kararının Geçersiz Sayılması Talepli İdari Başvuru Dilekçesi

Örnek dilekçe, 25.II.2014 tarihli ÇED Yönetmeliği hükümlerine göre hazırlanmıştır. 25.II.2014 tarihli Yönetmelikte 7 yıl olarak düzenlenen yatırıma başlamamış olma koşulu ve süresi, önceki yıllarda yayınlanan ÇED Yönetmeliklerinde farklı sürelerle tabi tutulmuş olabilir. Bu nedenle başvuruda bulunurken, “ÇED Olumlu” kararının, hangi ÇED Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak verildiğine dikkat etmenizi öneriyoruz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Olumlu kararının tarihini yazınız.

ÇED Olumlu kararının evrak sayısını yazınız.

BAŞVURAN :

KONUSU :sınırlarında planlanan projesi için verilen tarih..., sayılı ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına ilişkin taleplerimiz hakkındadır.

AÇIKLAMALAR :

25.II.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumsuz kararı” başlıklı 14. maddesinin 4. Fıkrasında,

“ÇED Olumlu” kararı verilen proje için 7 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Olumlu” kararı geçersiz sayılır.”

denilmiştir.

Yönetmelikte, ÇED Olumlu kararı verilen projelerle ilgili bozucu şart düzenlenmiş; ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmaması için, mücbir sebep olmaksızın 7 yıl içerisinde yatırıma başlama koşulu getirilmiştir.

..... projesi için verilen ÇED Olumlu kararı tarihlidir. ÇED Olumlu kararının verildiği tarih itibarıyla, hiçbir suretle projeye dair yatırıma başlanılmamıştır.

Yedi (7) yıllık süre içerisinde yatırıma başlanılmamış olmasından dolayı, ÇED Yönetmeliğinde yer alan bozucu şart gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bu nedenle ÇED Yönetmeliği gereğince, projesi için verilen tarihli ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına karar verilmelidir.

Proje adını yazınız.

ÇED Olumlu kararının tarihini yazınız.

Geçersiz sayılması yönünde başvuru yapılan ÇED Olumlu kararının tabi olduğu yönetmelik maddesinde yer alan koşulu yazınız.

Proje adını yazınız.

ÇED Olumlu kararının tarihini yazınız.

TALEP SONUCU : Yukarıda izah edilen nedenlerle,
sınırlarında planlanan proje-
 si için verilen tarih..... sayılı ÇED Olum-
 lu kararının geçersiz sayılmasına karar verilmesini talep ederiz.
/...../201..

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Olumlu kararının tarihini yazınız.

ÇED Olumlu kararının evrak sayısını yazınız.

Dilekçe tarihinizi ekleyiniz.

Ad – Soyad

İmza

EK: 1.)

2.)

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

İdari başvuru dilekçesi ekinde sunacağınız, ÇED Olumlu karara ilişkin belgeleri yazınız.

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.1.7. ÇED Gerekli Değildir Kararının Geçersiz Sayılması Talepli İdari Başvuru Dilekçesi

Örnek dilekçe, 25.II.2014 tarihli ÇED Yönetmeliği hükümlerine göre hazırlanmıştır. 25.II.2014 tarihli Yönetmelikte 5 yıl olarak düzenlenen yatırıma başlamamış olma koşulu ve süresi, önceki yıllarda yayınlanan ÇED Yönetmeliklerinde farklı sürelerle tabi tutulmuş olabilir. Bu nedenle, başvuruda bulunurken “ÇED Gerekli Değildir” kararının, hangi ÇED Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak verildiğine dikkat etmenizi öneriyoruz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının evrak sayısını yazınız.

BAŞVURAN :

KONUSU : sınırlarında planlanan projesi için verilen tarih...,..... sayılı ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmasına ilişkin taleplerimiz hakkındadır.

AÇIKLAMALAR :

25.II.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” başlıklı 17. maddesinin 3. fıkrasında,

“ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen proje için beş (5) yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda “ÇED Gerekli Değildir” kararı geçersiz sayılır.

denilmiştir.

Yönetmelikte, ÇED Gerekli Değildir kararı verilen projelerle ilgili bozucu şart düzenlenmiş; ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmaması için, mücbir sebep olmaksızın 5 yıl içerisinde yatırıma başlama koşulu getirilmiştir.

..... projesi için verilen ÇED Gerekli Değildir kararı tarihlidir. ÇED Gerekli Değildir kararının verildiği tarih itibarıyla, hiçbir suretle projeye dair yatırıma başlanılmamıştır.

(5) yıllık süre içerisinde yatırıma başlanılmamış olmasından dolayı, ÇED Yönetmeliğinde yer alan bozucu şart gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bu nedenle, ÇED Yönetmeliği gereğince, projesi için verilen tarihli ÇED Ge-

Geçersiz sayılması yönünde başvuru yapılan ÇED Gerekli Değildir kararının tabi olduğu yönetmelik maddesinde yer alan koşulu yazınız. “Mücbir sebep olmaksızın” ibaresi, 17.07.2008 tarihli yönetmelikte bulunmadığını bir dipnot olarak bildirmek istiyoruz.

Proje adını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini yazınız.

Geçersiz sayılması yönünde başvuru yapılan ÇED Gerekli Değildir kararının tabi olduğu yönetmelik maddesinde yer alan koşulu yazınız.

Proje adını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini yazınız.

rekli Değildir kararının geçersiz sayılmasına karar verilmelidir.

TALEP SONUCU : Yukarıda izah edilen nedenlerle,
sınırlarında planlanan projesi
 için verilen tarih..... sayılı ÇED Gerekli De-
 ğildir kararının geçersiz sayılmasına karar verilmesini talep ede-
 riz. / / 201..

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının evrak sayısını yazınız.

Dilekçe tarihini ekleyiniz.

Ad – Soyad

İmza

EK: 1.)

2.)

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

İdari başvuru dilekçesi ekinde sunacağınız, ÇED Gerekli Değildir karara ilişkin belgeleri yazınız.

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.2. Bilgi Edinme Sürecine İlişkin İtiraz ve Dava Dilekçesi Örnekleri

6.2.1. Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kuruluna İtiraz Dilekçesi Örnekleri

6.2.1.1. Bilgi Edinme Başvurusunun Yazılı Olarak Tamamen ya da Kısmen Reddedilmesi Nedeniyle İtiraz Dilekçesi

BAŞBAKANLIK BİLGİ EDİNME ve DEĞERLENDİRME KURULUNA

ANKARA

BAŞVURUDA BULUNAN :

İTİRAZIN KONUSU : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından, tarihli bilgi edinme başvurumuza geçince cevap verilmemesi hakkında itirazımızdır.

AÇIKLAMALAR :

1.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme dilekçeniz hakkında bilgi veriniz.)

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında, Ek-1'de sunulan dilekçe yoluyla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünesınırlarında kurulması planlananprojesiyle ilgili olarak

.....

..... sorularını yönelttik. (Ek-1)

2.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme başvurusunun idareye hangi yolla tebliğ edildiği, idarenin bu başvuruyu hangi tarihte aldığına ilişkin bilgilere değinilmelidir.

Aşağıda örnek olarak gösterilen 3 paragraftan, bilgi edinme başvurunuzu idareye gönderirken kullandığınız yöntemeye uygun olan paragrafı seçip, boşlukları uyarılara da dikkat ederek doldurabilirsiniz.)

..... barkod numarasıyla aracılığıyla gönderdiğimiz başvuru dilekçemiz, idare tarafından tarihinde tebliğ alınmıştır. (Ek) (x)

Başvurumuz, tarihinde..... aracılığıyla idareye sunulmuştur. (Ek) (x)

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

Bilgi edinme dilekçesinin tarihi

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

Bu kısma, bilgi edinme başvurunuzdaki soruları yazmanız gerekmektedir.

Bilgi edinme dilekçenizi/başvurunuzu internet aracılığıyla yaptıysanız ekran görüntüsü üzerinden aldığımız çıktıyı dilekçeniz ekine eklemeyi unutmayınız.

Fiziki olarak gönderilen bilgi edinme başvuru dilekçesiyle ilgili gönderi/barkod kodu

Bilgi edinme dilekçesinin gönderildiği posta yolu
Örnek: İade taahhütlü posta yolu, APS, kargo.

Posta ya da kargo yoluyla fiziki olarak gönderilen bilgi edinme dilekçesinin, idareye tebliğ edildiği tarihi yazınız.

Bilgi edinme dilekçenizin idareye tebliğ edildiğini gösterir belgeleri, dilekçeniz ekine eklemeyi unutmayınız.

Başvurumuz, idare tarafından tarih sayılı ge-
len evrak numarasıyla elden tebliğ alınmıştır. (Ek) (x)

3.) (Not: Bu kısımda, idarenin bilgi edinme başvuruza yanıt ola-
rak gönderdiği yazıya ait bilgilere değinerek, bilgi edinme başvuru-
zun reddedilen kısımları hakkında bilgi veriniz)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi
İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün tarih ve
sayılı cevap yazısında (Ek), bilgi edinme başvuru dilekçemizin
..... talep ettiğimiz bilgiler eksik olarak
paylaşmış, anılan sorularda talep edilen belgeler ise tarafımıza
gönderilmemiştir.

4.) (Not: Bu kısımda, idarenin bilgi edinme başvuruza yanıt ola-
rak gönderdiği yazının tarafınıza tebliğ edildiği tarih hakkında bilgi
veriniz)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendir-
mesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün ilgili cevap yazısı
..... tarihinde tarafımıza tebliğ edilmiştir.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen
nedenlerle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlen-
dirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünün bilgi edinme baş-
vurumuza karşı talep ettiğimiz bilgiler için usulünce ve gereğince
cevap vermemesindeki, ilgili belgeleri tarafımıza göndermeme-
sindeki hukuka aykırılığın tespiti ile gerekli bilgi ve belgelerin ta-
rafımıza verilmesine karar verilmesini vekaleten arz ve talep ede-
riz. / / 201....)

Ad – Soyad

İmza

EKLER:

1. tarihli bilgi edinme dilekçesi

2.

3.

4.

Bu paragraf sadece, bilgi edinme başvuru dilek-
çesi fiziki olarak, posta/kargo yoluyla gönderilen
başvurularla ilgili dilekçelerde kullanılmalıdır.

Bilgi Edinme Başvurusunun yapıldığı tarih
ve başvuru sayısını giriniz. İnternet üzerin-
den yapılan başvuruya ilişkin bilgi veriniz.
Örnek: Kuruma ait resmi internet sitesi
aracılığıyla ya da BİMER aracılığıyla, vb.

Bilgi edinme başvurusuna cevaben gönde-
ren yazının evrak tarihi

Bilgi edinme başvurusuna cevaben gönde-
ren yazının evrak sayısı

Eksik yanıtlanan soruları belirtiniz. Örnek: 1.
soruda, 2. sorumuzun b ve c şıklarında.

İdarenin, bilgi edinme başvuruza cevaben
gönderdiği yazının tarafınıza tebliğ alındığı
tarihi yazınız.

Dilekçe tarihinizi ekleyiniz.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız ge-
rekmemektedir.

Bilgi edinme başvurusunun tarihi yazılmalıdır.

Bilgi edinme dilekçenizin idareye tebliğ
edildiğini gösterir belgelere ait bilgiler
yazılmalıdır.

Bu kısma, bilgi edinme başvurusuna cevap
veren idarenin ismi ile cevaben gönderilen
yazının evrak tarih ve sayı bilgileri yazıl-
malıdır.

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, ve-
kaletname veya başvuru yapmaya yetkili
olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

6.2.1.2. Bilgi Edinme Başvurusunun Yasal Süresi İçerisinde Yanıt Vermemek Suretiyle Reddedilmesi Nedeniyle İtiraz

BAŞBAKANLIK BİLGİ EDİNME ve DEĞERLENDİRME KURULUNA

BAŞVURUDA BULUNAN:

İTİRAZIN KONUSU : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından tarihli bilgi edinme başvurumuza gereğince cevap verilmemesi hakkında itirazımızdır.

AÇIKLAMALAR :

1.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme dilekçesinde yer alan soruları belirtmelisiniz.)

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında, Ek-1 'de sunulan dilekçe yoluyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğünesınırlarında kurulması planlanan

.....projesiyle ilgili olarak

sorularını yönelttik. (Ek-1)

2.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme başvurusunun idareye hangi yolla tebliğ edildiği, idarenin bu başvuruyu hangi tarihte aldığına ilişkin bilgilere değinilmelidir.)

Aşağıda örnek olarak gösterilen 3 paragraftan, bilgi edinme başvurunuzu idareye gönderirken kullandığınızı yönetime uygun olan paragrafı seçip, boşlukları uyarılara da dikkat ederek doldurabilirsiniz.)

..... barkod numarasıyla..... aracılığıyla gönderdiğimiz başvuru dilekçemiz, idare tarafından tarihinde tebliğ alınmıştır. (Ek) (x)

Bilgi edinme dilekçesinin tarihi

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

Bu kısma, bilgi edinme başvurusundaki soruları yazmanız gerekmektedir.

Bilgi edinme dilekçenizi/başvurunuzu internet aracılığıyla yaptıysanız ekran görüntüsü üzerinden aldığımız çıktıyı dilekçeniz ekine eklemeyi unutmayınız.

Fiziki olarak gönderilen bilgi edinme başvuru dilekçesiyle ilgili gönderi/barkod kodu

Bilgi edinme dilekçesinin gönderildiği posta yolu
Örnek: İade taahhütlü posta yolu, APS, kargo.

Posta ya da kargo yoluyla fiziki olarak gönderilen bilgi edinme dilekçesinin, idareye tebliğ edildiği tarihi yazınız.

Bilgi edinme dilekçenizin idareye tebliğ edildiğini gösterir belgeleri, dilekçeniz ekine eklemeyi unutmayınız.

Bu paragraf sadece, bilgi edinme başvuru dilekçesi fiziki olarak, posta/kargo yoluyla gönderilen başvurularla ilgili dilekçelerde kullanılmalıdır.

Başvurumuz, tarihinde..... aracılığıyla idareye sunulmuştur. (Ek) (x)

Başvurumuz, idare tarafından tarih sayılı gelen evrak numarasıyla elden tebliğ alınmıştır. (Ek) (x)

3.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü yasal süresi içerisinde, bilgi edinme başvurumuzu yanıtlamamıştır.

İdarenin, 15 iş günü içerisinde yanıt vermemek suretiyle bilgi edinme başvurumuzu reddetmesi, bilgi edinme hakkımızı ihlal etmekte; ayrıca Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 5. ve 12. maddelerine aykırılık oluşturmaktadır.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen nedenlerle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün bilgi edinme başvurumuza karşı talep ettiğimiz bilgiler için usulünce ve gereğince cevap vermemesindeki, ilgili belgeleri tarafımıza göndermemesindeki hukuka aykırılığın tespiti ile gerekli bilgi ve belgelerin tarafımıza verilmesine karar verilmesini vekaleten arz ve talep ederiz. / / 201....)

Ad – Soyad

İmza

EKLER:

EKLER:

1. tarihli bilgi edinme dilekçesi

2.

3.

Bu paragraf sadece, internet ortamında yapılan başvurularla ilgili dilekçelerde kullanılmalıdır.

İlgili kısımlara başvuru tarihini ve başvurunun yapıldığı ilgili internet ortamına dair bilgiler verilmelidir.

Bilgi edinme dilekçenizin idareye tebliğ edildiğini gösterir belgeleri, dilekçeniz ekinde eklemeyi unutmayınız.

Bu paragraf sadece, idareye elden teslim edilen başvurularla ilgili dilekçelerde kullanılmalıdır.

İdarenin evrakı teslim aldığı tarih ve evrak numarası yazılmalıdır. Dilekçenizin idareye tebliğ edildiğini gösterir belgeleri eklemeyi unutmayınız.

Dilekçe tarihinizi ekleyiniz.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

Bilgi edinme başvurusunun tarihi yazılmalıdır.

Bilgi edinme dilekçenizin idareye tebliğ edildiğini gösterir belgelere ait bilgiler yazılmalıdır.

Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgiler

6.2.2. Bilgi Edinme Dava Dilekçeleri

6.2.2.1. Bilgi Edinme Başvurusunun İdare Tarafından Süresi İçerisinde Yazılı Olarak Tamamen ya da Kısmen Reddedilmesi Nedeniyle İptal Dava Dilekçesi

Bilgi edinme başvurusu yapılan idarenin, bilgi edinme başvurusuna yazılı veya elektronik ortamda yasal süresi içerisinde yanıt vermesi gerekmektedir. İdareler bilgi edinme başvurusunun reddi halinde, ret kararının gerekçesi ile bu ret kararına karşı başvuru yollarını başvuru sahibine bildirmek zorundadır.

Bilgi edinme hakkının sınırları ile bilgi edinme başvurularının hangi durumlarda reddedilebileceği, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile 27.04.2004 tarihli Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelikte düzenlenmiştir. Bu kısımda yer alan örnek dilekçede, örnek olay üzerinden bir dava dilekçesi kurgulanacaktır. Örnek dilekçemizi bir şablon olarak ele almanızı, kendi dilekçenizi oluştururken dilekçe içeriğinizi ve dava sebeplerinizi idarenin bilgi edinme hakkınızı sınırlanmasına, bilgi edinme başvurunuzu reddetmesine neden olarak sunduğu gerekçeyle bağlantılı olarak oluşturmanızı tavsiye ediyoruz.

Örnek olay;

Yağmur Ada isimli bir yurttaş, A ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C Termik Santrali projesiyle ilgili ÇED süreci hakkında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne; 01.11.2016 tarihli dilekçesiyle bilgi edinme başvurusunda bulunmuştur. Yağmur Ada başvurusunda,

A ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C Termik Santrali projesiyle ilgili olmak üzere,

Nihai ÇED Raporu sunulmuş mudur ? Sunulmuşsa,

(a.) Nihai ÇED Raporu hangi tarihte sunulmuştur?

(b.) Nihai ÇED Raporunun aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza iletilmesini talep

ediyorum.

(2.) ÇED Olumlu veya ÇED Olumsuz kararı verilmiş midir?. Verilen kararın tarih ve sayısının tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.

sorularımı ileterek, bilgi ve belge talebinde bulunmuştur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Yağmur Ada'nın 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçesine yanıt olarak gönderdiği 11.11.2016 tarih ve 111 sayılı yazısında; C Termik Santrali projesiyle ilgili Nihai ÇED Raporunun 20.10.2016 tarihinde sunulduğunu, Bakanlık tarafından 27.10.2016 tarihinde ÇED Olumlu kararı verildiğini belirtip, Yağmur Ada'nın Nihai ÇED Raporunun bir örneğine ilişkin talebinin, raporun kuruma ait resmi internet sitesinde ilan edildiği gerekçesiyle Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 13. maddesi uyarınca reddedildiğini iletmiştir.

Yağmur Ada, Nihai ÇED Raporunun bir örneğinin kendisine verilmesine ilişkin belge talebinin reddine ilişkin işlem hakkında idari yargı yoluna başvurmayı düşünmektedir.

(Not: Örnek olayda bahsedilen kişi, bilgi edinme başvurusu bilgileri, dava konusu edilen idari işlem ve sayısı hayal ürünüdür.)

ANKARA İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

Yürütmeyi Durdurma ve duruşma taleplidir

DAVACI : Yağmur Ada (T.C. Kimlik No:)
Büyük Sk. Ufak Ap. No:17/8 Çankaya/Ankara

DAVALI : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Ankara

DAVA KONUSU: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Müdürlüğü'nün, 11.11.2016 tarih ve 111 sayılı işleminin (Ek-1), 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçesinin 1. sorusunun b şıkında yer alan belge talebimin reddine ilişkin kısmının, Bilgi Edinme Hakkı Kanununa ve ilgili mevzuata, Anayasaya, usule, hukuka aykırı olması nedeniyle İPTALİNE, idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması alınmadan, teminatsız olarak YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA ve YARGILAMANIN DURUŞMALI YAPILMASINA karar verilmesi taleplerimizdir.

DAVA KONUSU İŞLEMİN TEBLİĞ TARİHİ: 16.11.2016

AÇIKLAMALAR :

A.) USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

DAVA AÇMA SÜREMİZ YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ;
2577 sayılı İdari Yargılama Usul Yasasının 7. maddesinde, idari

Yetkili İdare Mahkemesini, dilekçenin başlık kısmına büyük harflerle yazınız. Örnek: ESKİŞEHİR İDARE MAHKEMESİ.

Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulması, yargılamanın duruşmalı yapılması talebiniz yoksa, bu hatırlatıcı bilgiyi dilekçenize eklemeyiniz.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dava tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.)

Dava açılan idarenin isim ve adresini yazınız.

Bilgi edinme başvurusunu reddeden idare ile idari işlemin tarih ve sayısını yazınız.

İdari işlemin davanıza konu ettiğiniz kısmını belirtiniz.

Örnek olayda, bilgi edinme başvurusunun kısmen reddedilmiş olması nedeniyle, idari işlemin bilgi edinme başvurusunun reddedilmesine ilişkin kısmı dava konusu edilmmiştir.

İdari işlemin, başvuru dilekçesindeki taleplerin tamamının reddedilmesi durumunda, idari işlemin tamamı dava konusu edilebilir. Örnek: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Müdürlüğü'nün, 11.11.2016 tarih ve 111 sayılı işleminin hukuka aykırı olması nedeniyle iptaline.

işlemlere karşı dava açma süresi 60 gün olarak öngörülmüştür.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bilgi edinme talebimizin kısımlarına ilişkin 11.11.2016 tarihli ve 111 sayılı işlemi 16.11.2016 tarihinde tarafıma tebliğ edilmiştir.

Tebliğ tarihi itibarıyla 60 gün içerisinde açılan iş bu dava, yasal süresi içerisinde açılmıştır.

HUKUKİ MENFAAT YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Yasası'nın 4. maddesi gereğince, herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak, bilgi edinme hakkımı kullanıp, 01.11.2016 tarihinde dilekçe yoluyla davalı idareden bilgi edinme talebinde bulundum. Dava konusu idari işlemde, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin 1. sorusunun b şıkkında yer alan belge talebimin reddine karar verilerek, bilgi edinme hakkım ihlal edilmiştir. Saydığım nedenlerle, iş bu davada, aktif hukuki menfaatim bulunmaktadır.

B.) ESAS YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

1.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme başvurunuz ve dilekçeniz hakkını da bilgi veriniz.)

A ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C Termik Santral projesiyle ilgili ÇED süreci hakkında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne 01.11.2016 tarihli dilekçe (Ek-1) yoluyla bilgi edinme başvurusunda bulundum.

Bilgi edinme dilekçemde;

A ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C Termik Santral projesiyle ilgili olmak üzere,

Nihai ÇED Raporu sunulmuş mudur ? Sunulmuşsa,

(a.) Nihai ÇED Raporu hangi tarihte sunulmuştur?

(b.) Nihai ÇED Raporunun aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza iletilmesini talep ediyorum.

(2.) ÇED Olumlu veya ÇED Olumsuz kararı verilmiş midir?. Verilen kararın tarih ve sayısının tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.

sorularımı ileterek, bilgi ve belge talebinde bulundum.

2.) (Not: Bu kısımda, idarenin bilgi edinme başvuruza yanıt olarak gönderdiği yazıya ait bilgilere değinerek, bilgi edinme başvurunuzun reddedilen kısımları ile dava konusu yaptığımız idari işlem hakkını

Hakkında dava açtığınız idari işlemi öğrendiğiniz tarihten itibaren ilgili bilgileri belirtiniz.

Dava konusu idari işlem nedeniyle uğradığınız hak kaybını izah ederek, bu davayı açmadaki hukuki menfaatinizi açıklayınız.

Bilgi edinme başvurunuz hakkında bilgi veriniz.

da bilgi veriniz.)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçesine yanıt olarak gönderdiği 11.11.2016 tarih ve III sayılı yazısında, C Termik Santralıyla ilgili Nihai ÇED Raporunun 20.10.2016 tarihinde kurumlarına sunulduğunu, Bakanlık tarafından 27.10.2016 tarihinde ÇED Olumlu kararı verildiğini belirtip, Nihai ÇED Raporunun bir örneğine ilişkin talebimi, raporun kuruma ait resmi internet sitesinde ilan edildiği gerekçesiyle Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 13. maddesi uyarınca reddettiğini iletmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 11.11.2016 tarih ve III sayılı işleminin, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin 1. sorusunun b şıkkında yer alan C Termik Santral Projesine ait Bakanlığa sunulan Nihai ÇED Raporunun bir örneğinin tarafıma iletilmesine ilişkin belge talebimin reddine ilişkin kısmı, iş bu davaya konu edilmiştir.

3.) (Not: Bu kısımda, idarenin bilgi edinme başvurunuzu reddetme gerekçelerine karşı açıklamalarda bulunarak, dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıklarını izah ediniz.⁵⁹)

27.10.2004 tarih ve 25445 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin "Yayınlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler" başlıklı 13. maddesinde,

"Kurum ve kuruluşlarca yayınlanmış veya kitap, broşür, ilan ve benzeri yollarla kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler, bilgi edinme başvurusuna konu olamaz.

Ancak birinci fıkrada belirtilen yollarla kamuoyuna açıklanmış veya kurum ve kuruluşlarca elektronik ortamda yayınlanmış kamunun erişimine açık bilgi veya belgelerin ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı veya açıklandığı başvurana bildirilir."

denilmektedir.

Davalı İdare tarafında tesis edilen idari işlemden, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin 1. sorusunun b şıkkında yer alan belge talebim reddedilmesine karşın, talebime konu ettiğim C Termik Santral projesi Nihai ÇED Raporunun, davalı idareye ait resmi internet sitesinde ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı

İdarenin ret kararının hukuka aykırılığını izah ederken, idari işleme dayanak gösterilen mevzuat hükümlerini, dayanak mevzuat hükmünde aranan koşulların dava konusu işlemden somut olarak gerçekleşip gerçekleşmediğini incelemenizi, idari işlemin hukuka aykırılıklarına ilişkin savunmalarınızı yasal dayanakları ile ilişkilendirerek anlatmanızı öneriyoruz.

59 Bu kısım içeriğini oluştururken, Fevzi Özlüer'in kaleme aldığı Bilgi Edinme Hakkı Rehberi ve Uygulama Örnekleri isimli kitap çalışmasından faydalanabilirsiniz. <http://www.iklimadaleti.org/i/upload/bilgi-edinme-hakki-978-605-83799-4-7.pdf>, Erişim tarihi: 16.02.2018.

tarafıma bildirilmemiştir. Bahsedilen Nihai ÇED Raporu, davalı idareye ait resmi internet sitesinde yayınlandığını gösterir, açık internet adresinin tarafımla paylaşılması gerekmektedir.

Bu nedenle, davalı idarenin 11.11.2016 tarih ve 111 sayılı işleminin, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin 1. sorusunun b şıkında yer alan C Termik Santral projesine ait Bakanlığa sunulan Nihai ÇED Raporunun bir örneğinin tarafıma iletilmesine ilişkin belge talebimin reddine ilişkin kısmı hukuka aykırıdır.

4.) (Not: Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, yürütmeyi durdurma talebinizi dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıkları ile uygulanması halinde doğabilecek telafisi güç zararlara değinerek gerekçelendirebilirsiniz.)

İdari Yargılama Usulü Kanunu 27. maddesinin 2. fıkrasına göre, “(Değişik: 2/7/2012 - 6352/57 md.) Danıştay veya idari mahkemeler, **idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda**, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar vermek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.”

Yukarıda dava konusu edilen idari işlemin hukuka aykırı olduğu, bilgi edinme hakkımın ihlal edildiği izah edilmeye çalışılmıştır. İstedığımız bilgilerin verilmemesinin hukuka aykırı olması yanında, bu bilgilerin paylaşılmamasının telafisi güç veya imkansız zararlar doğuracağı da şüphesizdir.

Sonuç olarak ve kanaatimce, davalı İdarenin savunması beklenmeden, maddi ve hukuki şartlar oluşmuş olduğundan, gecikmeksizin **yürütmenin durdurulmasına** karar verilmesi gerekmektedir.

Dava sebeplerinizin dayanağı olan mevzuatları yazınız.

Bu kısımda delillerinizi sıralayabilirsiniz.

Dava konusu idari işlem hakkındaki iptal talebinizi yazınız.

HUKUKİ NEDENLER : İYUK, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve sair mevzuat

DELİLLER : Davalı İdare tarafından tesis edilmiş idari işlem, dava dilekçesi ekinde sunulan belgeler, Her türlü yasal delil.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen açıklamalar ve re’sen gözetilecek nedenlerle,

a.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Müdürlüğü’nün, 11.11.2016 tarih ve 111 sayılı işleminin (Ek-1), 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin 1. sorusunun b şıkında

yer alan belge talebimin reddine ilişkin kısmı yönünden iptaline,

b.) Dava konusu edilen idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması alınmadan, teminatsız olarak yürütmesinin durdurulmasına,

c.) Yargılamanın duruşmalı yapılmasına,

d.) Yargılama giderlerinin davalı tarafa yüklenmesine karar verilmesini talep ederim. / / 201...

Yağmur Ada

Davacı

İmza

Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, dilekçeniz talep sonucu kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Yargılamanın duruşmalı yapılmasını talep ediyorsanız, dilekçenizin talep sonucu kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Dava dilekçenizin tarihini yazınız.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

EKLER:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Müdürlüğü'nün, 11.11.2016 tarih ve 111 sayılı yazısı 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçesi

Dilekçenizle birlikte sunacağınız belgeleri, içerik, tarih, sayı gibi bilgileri hakkında bilgi vererek yazınız.

Dava tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.

6.2.2.2. Bilgi Edinme Başvurusunun İdare Tarafından Süresi İçerisinde Yanıt Vermemek Suretiyle Reddedilmesi Nedeniyle İptal Dava Dilekçesi

İdarelerin bilgi edinme başvurusunu reddetmesi halinde, ret kararının gerekçesi ile ret kararına karşı başvuru yollarını yazılı ya da elektronik ortamda başvuru sahibine bildirmek zorundadır. Uygulamada, bilgi edinme başvurusu İdare tarafından yanıtız bırakılmaktadır.

Bilgi edinme başvurusuna, başvurunun tebliğ alındığı tarih itibarıyla 15 iş günü içerisinde yanıt verilmemesi durumunda, yanıt verme süresinin dolduğu tarih itibarıyla 15 gün içinde Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itirazda bulunma ya da idareye yapılan bilgi edinme başvurusunun idare tarafından tebliğ alındığı tarihten 60 gün geçtikten sonraki 60 gün içinde idari yargı yoluna başvurarak dava açma hakkı vardır.

Bu kısımda, bilgi edinme başvurusunun yanıt verilmemek suretiyle reddedilmesi durumunda açılacak iptal davasıyla ilgili dilekçe örneği paylaşılacaktır.

İdarenin bilgi edinme başvurusuna yazılı ya da elektronik ortamda verdiği yanıtta, bilgi edinme dilekçesinde yer alan sorulardan herhangi birine ilişkin herhangi bir bilgi ve belge bulunmuyorsa, böyle bir durumda bu örnek dilekçede yer alan hukuka aykırılık içeriğine ilişkin bilgilerden faydalanabilirsiniz.

Örnek olay;

Rüzgar Nil isimli bir yurttaş, A ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C Termik Santral projesiyle ilgili ÇED süreci hakkında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne, 01.09.2016 tarihinde, Genel Müdürlüğe ait resmi internet sitesi aracılığıyla bilgi edinme başvurusunda bulunmuştur. Rüzgar Nil başvurusunda,

A ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C Termik Santral projesiyle ilgili olmak üzere,

Nihai ÇED Raporu sunulmuş mudur ? Sunulmuşsa,

(a.) Nihai ÇED Raporu hangi tarihte sunulmuştur?

(b.) Nihai ÇED Raporunun aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza iletilmesini talep ediyorum.

(2.) ÇED Olumlu veya ÇED Olumsuz kararı verilmiş midir? Verilen kararın tarih ve sayısının

tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.

sorularımı ileterek, bilgi ve belge talebinde bulunmuştur.

Rüzgar Nil'in dilekçesini 01.09.2016 tarihinde tebliğ alan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü 15 iş günü içerisinde başvuruya hiçbir yanıt vermemiştir.

Rüzgar Nil, bilgi edinme talebinin yanıt verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlem hakkında idari yargı yoluna başvurmayı düşünmektedir. Rüzgar Nil açacağı davada, yürütmeyi durdurma ve yargılamanın duruşmalı yapılmasına ilişkin taleplerde bulunmak istememektedir.

(Not: Örnek olayda bahsedilen kişi, bilgi edinme başvurusu bilgileri, dava konusu edilen idari işlem ve sayısı hayal ürünüdür.)

ANKARA İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

DAVACI : Rüzgar Nil (T.C. Kimlik No:)

Büyük Sk. Ufak Ap. No:17/8 Çankaya/Ankara

DAVALI : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Ankara

DAVA KONUSU: Davalı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme başvurumu yanıt vermemek suretiyle zımnen reddine ilişkin işleminin, Bilgi Edinme Hakkı Kanununa ve ilgili mevzuata, Anayasaya, usule, hukuka aykırı olması nedeniyle İPTALİNE karar verilmesi taleplerimizdir.

AÇIKLAMALAR :

A.) USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

DAVA AÇMA SÜREMİZ YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ;

İdare yasal süresi içinde bilgi edinme başvurusuna yanıt vermezse, yanıt verme süresinin dolduğu tarih itibarıyla 15 gün içinde Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itirazda bulunma ya da idareye yapılan bilgi edinme başvurusunun idare tarafından tebliğ alındığı tarihten 60 gün geçtikten sonraki 60 gün içinde idari yargı yoluna başvurarak dava açma hakkı vardır.

01.09.2016 tarihinde davalı idareye ait resmi internet sitesi aracılığıyla yaptığım bilgi edinme başvurum, davalı idare tarafından 15 iş günlük yasal süre içerisinde yanıtı bırakılmıştır. Tarafımca idarenin, bilgi edinme başvurumu tebliğ tarihi itibarıyla 60 gün yanıt vermesi beklenmiş, bu süre içerisinde başvuruma yazılı veya elektronik ortamda herhangi bir yanıt verilmemiş olması üzerine

Yetkili İdare Mahkemesini, dilekçenin başlık kısmına büyük harflerle yazınız. Örnek: ESKİŞEHİR İDARE MAHKEMESİ.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dava tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.)

Dava açılan idarenin isim ve adresini yazınız.

Dava konusu idari işlem ile talepleriniz hakkında bilgi veriniz.

Hakkında dava açtığınız idari işlemin davalı idare tarafından öğrenildiği tarihle ilgili bilgileri belirtiniz.

iş bu davayı açma zorunluluğum doğmuştur.

Bilgi edinme başvurumun idare tarafından tebliğ alındığı tarihten 60 gün geçtikten sonraki 60 gün içinde idari yargı yoluna başvurarak açtığım iş bu dava yasal süresi içerisinde açılmıştır.

HUKUKİ MENFAAT YÖNÜNDEDEN AÇIKLAMALARIMIZ

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Yasasının 4. maddesi gereğince, herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak, bilgi edinme hakkımı kullanıp, 01.09.2016 tarihli dilekçe yoluyla davalı idareden bilgi edinme talebinde bulundum. Dava konusu idari işlemde, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme talebimin reddine karar verilerek bilgi edinme hakkım ihlal edilmiştir. Saydığım nedenlerle, iş bu davada, aktif hukuki menfaatim bulunmaktadır.

Dava konusu idari işlem nedeniyle uğradığımız hak kaybını izah ederek, bu davayı açmadaki hukuki menfaatinizi açıklayınız.

B.) ESAS YÖNÜNDEDEN AÇIKLAMALARIMIZ

1.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme başvurunuz ve dilekçeniz hakkında bilgi veriniz.)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne, resmi internet siteleri aracılığıyla 01.09.2016 tarihinde yaptığım bilgi edinme başvurumda,

A ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C Termik Santral projesiyle ilgili olmak üzere,

Nihai ÇED Raporu sunulmuş mudur ? Sunulmuşsa,

(a.) Nihai ÇED Raporu hangi tarihte sunulmuştur?

(b.) Nihai ÇED Raporunun aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza iletilmesini talep ediyorum.

(2.) ÇED Olumlu veya ÇED Olumsuz kararı verilmiş midir? Verilen kararın tarih ve sayısının

tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.

sorularını ileterek, bilgi ve belge talebinde bulundum.

2.) (Not: Bu kısımda, idarenin bilgi edinme başvurunuzun yanıtı bırakılmamak suretiyle reddedilen kısımları ile dava konusu yaptığınız idari işlem hakkında bilgi veriniz)

01.09.2016 tarihinde davalı idareye ait resmi internet sitesi aracılığıyla yaptığım bilgi edinme başvurum, davalı idare tarafından 15 iş günlük yasal süre içerisinde yanıtı bırakılmıştır. Tarafımda idarenin, bilgi edinme başvurumu tebliğ tarihi itibarıyla 60

Bilgi edinme başvurunuz hakkında bilgi veriniz.

gün yanıt vermesi beklenmiş, ancak bu süre içerisinde de başvuru-
ma yazılı veya elektronik ortamda herhangi bir yanıt verilmemesi
üzerine iş bu davayı açma zorunluluğum doğmuştur.

3.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme başvurunuzun yanıtı bırakılmak suretiyle reddedilmesine karşı açıklamalarda bulunarak, dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıklarını izah ediniz.)

Davali idarenin bilgi edinme başvurusunu gerekçesiz olarak yanıtı bırakması hukuka aykırıdır.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Bilgi verme yükümlülüğü başlıklı 5. Maddesinde

“Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”

denilmektedir.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Bilgi veya belgeye erişim süreleri başlıklı 11. Maddesinde;

“Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi 15 iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru alan kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim 30 iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve 15 iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir.

10 uncu maddede belirtilen bilgi veya belgelere erişim için gereken maliyet tutarının idare tarafından başvuru sahibine bildirilmesiyle 15 iş günlük süre kesilir. Başvuru sahibi 15 iş günü içinde ücreti ödemezse talebinden vazgeçmiş sayılır.”

denilmektedir.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Başvuruların cevaplandırılması başlıklı 12. Maddesinde

“Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine

bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı başvuru yolları belirtilir.”

denilmektedir.

Yasa gereğince, bilgi edinme başvurularının yasada düzenlenen istisnai haller dışında eksiksiz olarak cevaplandırılması gerekmektedir. Kurum ve kuruluşların, Bilgi edinmeyle ilgili cevaplarını yazılı ya da elektronik ortamda yanıtlanması yasal zorunluluktur.

Davalı idare, dava konusu 01.09.2016 tarihli bilgi edinme başvurumu yanıt vermemek suretiyle reddine ilişkin idari işlem, Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 5., 11. ve 12. Maddelerine aykırı olması nedeniyle iptal edilmelidir.

HUKUKİ NEDENLER : İYUK, İYUK, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve sair mevzuat.

DELİLLER : Davalı idare tarafından tesis edilmiş idari işlem, dava dilekçesi ekinde sunulan belgeler, Her türlü yasal delil.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen açıklamalar, yargılama boyunca yapacağımız açıklamalar, deliller, maddi ve hukuki vakıalar doğrultusunda ve re'sen gözetilecek nedenlerle,

a.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 01.09.2016 tarihli bilgi edinme başvurumu yanıtsız bırakılmak nedeniyle zımnen reddine işleminin iptaline,

b.) Yargılama giderlerinin davalı tarafa yüklenmesine, karar verilmesini vekaleten arz ve talep ederim.

...../...../201...

Rüzgar Nil

Davacı

İmza

EKLER:

1.) İnternet üzerinden yapmış olduğum 01.09.2016 tarihli bilgi edinme başvuruma ilişkin belgeler.

Dava sebeplerinizin dayanağı olan mevzuatları yazınız.

Bu kısımda delillerinizi sıralayabilirsiniz.

Dava konusu idari işlem hakkındaki iptal talebinizi yazınız.

Dava dilekçenizin tarihini yazınız.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

Dilekçenizle birlikte sunacağımız belgeleri, içerik, tarih, sayı gibi bilgileri hakkında bilgi vererek yazınız. Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.

6.2.2.3. Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu Kararlarına Karşı İptal Dava Dilekçesi

Bilgi edinme başvurusuyla ilgili, Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna yapılan itiraz, Kurul tarafından açıkça reddedilmişse, Kurul kararının iptali istenebilir. Ancak, Kurulun ve bilgi edinme başvurusunun yapıldığı idarenin ret yanıtı birlikte dava konusu edilmelidir.⁶⁰

Örnek olay;

İlya Duru isimli bir yurttaş, Ankara ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C isimli maden arama sahası projesi hakkında Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne, 01.08.2016 tarihinde BİMER aracılığıyla bilgi edinme başvurusunda bulunmuştur. Başvuruda,

C isimli maden arama sahası projesiyle ilgili olmak üzere Müdürlüğüne,

Proje Tanıtım Dosyası sunulmuş mudur ? Sunulmuşsa,

(a.) Proje Tanıtım Dosyası hangi tarihte sunulmuştur?

(b.) Nihai ÇED Raporunun aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza iletilmesini talep

ediyorum.

(2.) ÇED Gerekli Değildir ya da ÇED Gereklidir kararı verilmiş midir?. Verilen kararın tarih ve sayısının tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.

sorularımı ileterek, bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İlya Duru'nun 01.08.2016 tarihli bilgi edinme dilekçesine yanıt olarak gönderdiği 12.08.2016 tarih ve III sayılı yazısında, C isimli maden arama sahası projesiyle ilgili Proje Tanıtım Dosyasının 04.07.2016 tarihinde sunulduğunu, Müdürlük tarafından 24.07.2016 tarihinde ÇED Gerekli Değildir kararı verildiğini belirtip Proje Tanıtım Dosyasının bir örneğine ilişkin talebini, Proje Tanıtım Dosyasının proje sahibi yönünden ticari sır niteliğini taşıdığı gerekçesiyle, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 23. maddesi uyarınca reddedildiğini iletmiştir.

İlya Duru, Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 12.08.2016 tarih ve III sayılı yazısını, 16.08.2016'da tebliğ almıştır.

60 Fevzi Özlüer, Bilgi Edinme Hakkı Rehberi ve Uygulama Örnekleri, Ekoloji Kolektifi Derneği yayınları, Ankara, 2016 s.96

İlyâ Duru 20.08.2016 tarihli dilekçesi yoluyla Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün işleminin Proje Tanıtım Dosyasına ilişkin belge talebinin reddiyle ilgili kısmı yönünden Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna (BEDK) itirazda bulunmuştur. Başbakanlık BEDK, İlyâ Duru'nun itirazını 15.09.2016 tarihli 444 sayılı kararı ile reddetmiştir.

Başbakanlık BEDK kararını 21.09.2016'da tebliğ alan İlyâ Duru, idari yargı yoluna başvurmayı düşünmektedir. İlyâ Duru, açacağı davada, yürütmeyi durdurma ve yargılamanın duruşmalı yapılmasına ilişkin taleplerde bulunmak istememektedir.

(Not: Örnek olayda bahsedilen kişi, bilgi edinme başvurusu bilgileri, dava konusu edilen idari işlem ve sayısı hayal ürünüdür.)

ANKARA İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

DAVACI : İlyâ Duru (T.C. Kimlik No:)

Büyük Sk. Ufak Ap. No:17/8 Çankaya/Ankara

DAVALI : 1.) ANKARA VALİLİĞİ

Ankara

2.) BAŞBAKANLIK BİLGİ EDİNME DEĞERLENDİRME KURULU

Başbakanlık Merkez Bina B-04 Bakanlıklar/
ANKARA

DAVA KONUSU :

a.) Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün, 12.08.2016 tarih ve 111 sayılı işleminin (Ek-1), 01.08.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin (Ek-2) 1. sorusunun b şıkında yer alan Ankara ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C isimli maden arama sahası projesiyle ilgili Proje Tanıtım Dosyasının bir örneğinin tarafıma verilmesine ilişkin talebimin reddine ilişkin kısmı ile

b.) Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun 01.10.2016 tarih ve 444 sayılı kararının (Ek-3)

Bilgi Edinme Hakkı Kanununa ve ilgili mevzuata, Anayasaya, usule, hukuka aykırı olması nedeniyle İPTALİNE karar verilmesi taleplerimizdir.

AÇIKLAMALAR:

A.) USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

DAVA AÇMA SÜREMİZ YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ;

2577 sayılı İdari Yargılama Usul Yasasının 7. maddesinde idari

Yetkili İdare Mahkemesini, dilekçenin başlık kısmına büyük harflerle yazınız. Örnek: Eskişehir İdare Mahkemesi.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dilekçe ekine tüzel kişiliği temsilen başvuruda bulunabilme yetkisini içeren yetki belgesi, vekaletname gibi belge eklemeyi unutmayınız)

Dava açılan idari makamların isim ve adreslerini yazınız.

Dava konusu idari işlemler ile talepleriniz hakkında bilgi veriniz.

işlemlere karşı dava açma süresi 60 gün olarak öngörülmüştür.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun itiraz usulünü düzenleyen 13. maddesinde ise,

“Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi on beş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler. Kurula itiraz, başvuru sahibinin idarî yargıya başvurma süresini durdurur.”

denilmiştir.

Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 12.08.2016 tarih ve III sayılı yazısı, 16.08.2016’da tarafıma tebliğ edilmiştir. Bu idari işleme ilişkin 20.08.2016 tarihli itiraz dilekçesi, aynı tarihte tarafımda Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna teslim edilmiştir. Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun 15.09.2016 tarihli kararı ise 21.09.2016 tarihinde tarafıma tebliğ edilmiştir.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun itiraz usulünü düzenleyen 13. maddesinde yer alan “Kurula itiraz, başvuru sahibinin idarî yargıya başvurma süresini durdurur” kuralı ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Yasası 7. maddesinde yer alan kural birlikte dikkate alındığında, dava konusu edilen idari işlemler yönünden yasal süresi içerisinde iş bu dava açılmıştır.

HUKUKİ MENFAAT YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Yasasının 4. maddesi gereğince, herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak, bilgi edinme hakkımı kullanıp, 01.08.2016 tarihli dilekçe yoluyla davalı idareden bilgi edinme talebinde bulundum. Dava konusu idari işlemlerle, 01.11.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin 1. sorusunun b şıkında yer alan belge talebimin reddine karar verilerek, bilgi edinme hakkım ihlal edilmiştir. Saydığım nedenlerle, iş bu davada, aktif hukuki menfaatim bulunmaktadır.

B.) ESAS YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

1.) (Not: Bu kısımda, bilgi edinme başvurunuz ve dilekçeniz hakkında bilgi veriniz.)

01.08.2016 tarihli Bilgi edinme dilekçemde,

C isimli maden arama sahası projesiyle ilgili olmak üzere Müdürlüğünüze,

Hakkında dava açtığınız idari işlemi öğrenme tarihinizle ilgili bilgileri belirterek, davanızı yasal süresi içerisinde açtığınızı izah ediniz.

Dava konusu idari işlem nedeniyle uğradığınız hak kaybını izah ederek, bu davayı açmadaki hukuki menfaatinizi açıklayınız.

Bilgi edinme dilekçeniz hakkında bilgi veriniz.

Proje Tanıtım Dosyası sunulmuş mudur ? Sunulmuşsa,
(a.) Proje Tanıtım Dosyası hangi tarihte sunulmuştur?
(b.) Nihai ÇED Raporunun aslı gibidir onaylı bir örneğinin tarafımıza iletilmesini talep ediyorum.

(2.) ÇED Gerekli Değildir ya da ÇED Gereklidir kararı verilmiş midir?. Verilen kararın tarih ve sayısının tarafıma bildirilmesini talep ediyorum.

sorularımı ileterek, bilgi ve belge talebinde bulundum.

2.) (Not: Bu kısımda, İdarenin bilgi edinme başvurunuzaya yanıt olarak gönderdiği yazıya ait bilgilere değinerek; bilgi edinme başvurunuzun reddedilen kısımları ile dava konusu yaptığınız idari işlem hakkında bilgi veriniz.)

Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 01.08.2016 tarihli bilgi edinme dilekçeme yanıt olarak gönderdiği 12.08.2016 tarih ve III sayılı yazısında, C isimli maden arama sahası projesiyle ilgili Proje Tanıtım Dosyasının 04.07.2016 tarihinde sunulduğunu, Müdürlük tarafından 24.07.2016 tarihinde ÇED Gerekli Değildir kararı verildiğini belirtip, Proje Tanıtım Dosyasının bir örneğine ilişkin talebini, Proje Tanıtım Dosyasının proje sahibi yönünden ticari sır niteliğini taşıdığı gerekçesiyle 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 23. maddesi uyarınca reddedildiğini iletmıştır.

Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün 12.08.2016 tarih ve III sayılı yazısı, 16.08.2016'da tarafıma tebliğ edilmiştir.

20.08.2016 tarihli dilekçe yoluyla Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün işleminin Proje Tanıtım Dosyasına ilişkin belge talebinin reddiyle ilgili kısmı yönünden Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna (BEDK) itirazda bulundum. Başbakanlık BEDK, itirazımı 15.09.2016 tarihli 444 sayılı kararıyla reddetmiştir. Başbakanlık BEDK kararını 21.09.2016'da tebliğ aldım.

Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün 12.08.2016 tarih ve III sayılı işleminin Proje Tanıtım Dosyasına ilişkin belge talebinin reddiyle ilgili kısmı ile Başbakanlık BEDK, itirazımı 15.09.2016 tarihli 444 sayılı kararı, iş bu davaya konu edilmiştir.

3.) (Not: Bu kısımda, İdarenin bilgi edinme başvurunuzu reddetme gerekçelerine karşı açıklamalarda bulunarak, dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıklarını izah ediniz.⁶¹)

61 Bu kısım içeriğini oluştururken, Fevzi Özlüer'in kaleme aldığı Bilgi Edinme Hakkı Rehberi ve Uygulama Örnekleri isimli kitap çalışmasından faydalanabilirsiniz. <http://www.iklimadaleti.org/i/upload/bilgi-edinme-hakki-978-605-83799-4-7.pdf>, Erişim tarihi: 16.02.2018.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun “Ticari Sır” başlıklı 23. maddesinde, “Kanunlarda ticarî sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile, kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticarî ve malî bilgiler, bu Kanun kapsamı dışındadır”

hükmü gerekçe gösterilerek, 01.08.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin 1. sorusunun b şıkında yer alan belge talebim karşılanmamıştır.

Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu’nun, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 23. maddesi kapsamında değerlendirdiği Proje Tanıtım Dosyası, Çevre Kanunu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri gereğince hazırlanmakta ve aynı mevzuat hükümleri kapsamında uygun araçlar yoluyla halka duyurulmak zorundadır. Talep edilen bilgiler, ilgili şirketin ticari sırrını ifşa edecek bilgi niteliği taşımamaktadır. Proje Tanıtım Dosyasına erişimin, Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 23. maddesi kapsamında olduğu düşünülerek kısıtlanması hukuka aykırılık taşımaktadır.

HUKUKİ NEDENLER : İYUK, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve sair mevzuat.

Dava sebeplerinizin dayanağı olan mevzuatları yazınız.

DELİLLER : Davalı İdare tarafından tesis edilmiş idari işlem, dava dilekçesi ekinde sunulan belgeler, Her türlü yasal delil.

Bu kısımda delillerinizi sıralayabilirsiniz.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen açıklamalar ve re’sen gözetilecek nedenlerle,

1.) Dava konusu edilen

a.) Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün, 12.08.2016 tarih ve 111 sayılı işleminin (Ek-1), 01.08.2016 tarihli bilgi edinme dilekçemin (Ek-2), 1. sorusunun b şıkında yer alan Ankara ili B ilçesi sınırlarında kurulması planlanan C isimli maden arama sahası projesiyle ilgili Proje Tanıtım Dosyasının bir örneğinin tarafıma verilmesine ilişkin talebimin reddine ilişkin kısmı ile

b.) Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun 01.10.2016 tarih ve 444 sayılı kararının iptal edilmesine

2.) Yargılama giderlerinin davalı tarafa yüklenmesine karar verilmesini talep ederim./...../201...
İlyâ Duru

Dava dilekçenizin tarihini yazınız.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

Dilekçenizle birlikte sunacağınız belgeleri; içerik, tarih, sayı gibi bilgileri hakkında bilgi vererek yazınız. Başvuru tüzel kişilik adına yapılıyorsa, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.

Davacı
İmza
EKLER:

- 1.) Ankara Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün, 12.08.2016 tarih ve IIII sayılı işlemi
- 2) 01.08.2016 tarihli bilgi edinme dilekçesi
- 3.) Başbakanlık Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun 01.10.2016 tarih ve 444 sayılı kararı
- 4.) Dilekçede bahsedilen işlemlerin tebliğine dair belgeler...

6.3. ÇED Sürecine İlişkin Dava Dilekçesi Örnekleri

6.3.1. ÇED Olumlu Kararı Hakkında İptal Davası Dilekçesi

Bu bölümde paylaşılan örnek dilekçe, “ÇED Olumlu” kararına karşı açılacak iptal dava dilekçesinin iskeleti ve sistematığı hakkında ipucu vermek amacı taşımaktadır. Dilekçe içeriğini, hakkında dava açmaya hazırlandığınız proje ile ilgili Nihai ÇED raporundaki hukuka aykırılık ile doldurmanız gerekmektedir.

..... İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA

*Yürütmenin durdurulması ve duruşma istemlidir.

DAVACI :

DAVALI : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – ANKARA

DAVA KONUSU :(proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgileri) sınırlarında kurulması planlanan(proje adı) Projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, Tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED OLUMLU kararının (Ek) Anayasaya, çevre hukuku ve planlama ilkelerine, yargı kararlarının uygulanması zorunluluğuna, usule, hukuka ve bilimsel gerçekler ile kamu düzeni ve kamu yararına aykırılıkların olması nedeniyle İPTALİNE, idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması alınmadan, teminatsız olarak YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA ve YARGILAMANIN DURUŞMALI YAPILMASINA karar verilmesi taleplerimizdir.

TEBLİĞ VE ÖĞRENME TARİHİ: Dava konusu idari işlem, işlemin davalı idareye ait internet sitesinde ilan edildiği tarih olante öğrenilmiştir.

AÇIKLAMALAR :

A.) USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

A1. DAVA AÇMA SÜREMİZ YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ;

İş bu davaya konu idari işlem, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünün internet sitesinde tarihinde ilan edilmiştir. Görüldüğü üzere, dava konusu idari işlem hakkında açılan iş bu dava yasal süresi içerisinde açılmıştır.

HUKUKİ MENFAAT YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

Dava konusu işlemin iptalinde aktif menfaatim bulunmakta-

Yetkili idare mahkemesinin ismini yazınız. Proje yerinin, idari yargı çevresi içerisinde bulunduğu idare mahkemesini yazmanız gerekmektedir. Bir örnek açıklayacak olursak, proje yeri Çanakkale İdare Mahkemesinin idari yargı çevresindeyse, davanızı Çanakkale İdare Mahkemesine açmanız gerekmektedir.

Yürütmeyi durdurma ve duruşma hakkındaki talebinizi belirtebilirsiniz.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dava Tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.)

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Olumlu kararının tarihini ve kararın sayısını yazınız.

Dava konusu işlemi öğrenme tarihini kısaca belirtiniz.

Dava konusu idari işlemi öğrenme tarihiniz hakkında bilgi vererek, davanın yasal süresi içerisinde açıldığını izah ediniz. Dava konusu idari işlemi, bilgi edinme başvurunuz sonucunda öğrenmişseniz, işlemten nasıl haberdar olduğunuz ve bilgi edinme başvurunuz ile ilgili süreç ve belgeler hakkında bilgi vermeniz gerekmektedir.

dır.

Proje ismini yazınız.
Projenin kurulacağı yeri yazınız.
Örnek: Ankara'da.

Dava konusu ÇED Olumlu kararının verildiği,
projesi’de kurulmak istenmektedir.

Danıştay kararlarında, “Çevre, tarihi ve kültürel değerlerin korunması ve imar uygulamaları gibi kamu yararını yakından ilgilendiren konularda dava açma ehliyetinin daha geniş yorumlanması gerektiği” içtihat niteliği kazanmıştır.

Dava konusu idari işlem nedeniyle uğradığınız hak kaybını izah ederek, bu davayı açmadaki hukuki menfaatinizi açıklayınız. Proje yeriyile ilgili nüfus, ikamet ya da mülkiyet ilişkileriniz söz konusuysa bu durumu belirterek dilekçe ekinde ilgili belgeleri sunmayı unutmayınız.

Dava konusu idari işlem çevrenin korunması gibi kamu yararını yakından ilgilendirmektedir. İş bu davada, Anayasanın 17. ve 56. maddeleriyle düzenlenen hakların ihlaline ilişkin bir faaliyete yönelik tesis edilmiş idari işlemin iptal edilmesi talep etmektedirler. İş bu davayı açma iradesi, sadece bir hak ihlaline karşı dava açma iradesine dayanmamakta, ayrıca, anayasal bir ödevin ifası zorunluluğuna dayanmaktadır.

Anayasanın 56. maddesi ile Çevre Kanununun 30. maddesi ve evrensel hukuk kuralları ile yerleşik yargı içtihatları kapsamında, iş bu davayı açmakta hukuki menfaetim bulunmaktadır.

B.) ESASA İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ

Dava konusu idari işlem yoluyla, sınırlarında kuruması planlanan projesi için ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

Davaya konu idari işlem, yetki, şekil, sebep, konu, amaç bakımından açıkça hukuka aykırıdır.

1.) (Not: Bu bölümde, ÇED olumlu kararının verildiği tarihte yürürlükte bulunan ÇED Yönetmeliğinin “Geçiş Süreci” başlıklı hükmünü dikkate alarak, uygulanması gereken ÇED Yönetmeliğini tespit edebilirsiniz.)

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliği Geçici Madde 1’de

“Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası Valiliğe ya da Bakanlığa sunulmuş projelere bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve/veya başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır”

denilmektedir.

ÇED Yönetmeliğinin yayımlandığı Resmi Gazetenin tarih ve sayısını giriniz.

..... ilişkin ÇED Başvuru Dosyası tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulmuştur. BUNDAN DOLAYI, İŞ BU DİLEKÇEMİZDE RESMİ GAZETEDE YAYIMLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİREN ÇED YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİNE YÖNELİK HUKUKİ TARTIŞMA YÜRÜTÜLECEKTİR.

2.) (Not: Bu kısımda, öncelikle ÇED Olumlu kararı ve ilgili ÇED sürecinin, ÇED Yönetmeliği hükümlerine aykırılıklarını izah ediniz.)

3.) (Not: Bu kısımda, Nihai ÇED raporunda yer alan bilgi ve belgeler hakkındaki hukuka aykırılıkları ve eksiklikleri, Nihai ÇED raporunda ele alınmamış hususları izah ediniz.)

4.) (Not: Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, yürütmeyi durdurma talebinizi, dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıkları ile uygulanması halinde doğabilecek telafisi güç zararlara değinerek gerekçelendirebilirsiniz. Teknik yönlerin incelenmesi amacıyla “birlikçi incelemesi ve keşif” delilini talep edebilirsiniz.)

İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasına göre, “(Değişik: 2/7/2012 - 6352/57 md.) Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.”

Yukarıda dava konusu edilen idari işlemin hukuka aykırı olduğu izah edilen dava konusu ÇED Olumlu kararının verildiği projenin yapımına başlanması ve işletme aşamasına geçilmesi durumunda, çevreye olacak etki açısından telafisi güç veya imkansız zararların doğabileceği açıktır. Bu nedenle, davalı idarenin savunması beklenmeden, maddi ve hukuki şartlar oluşmuş olduğundan, gecikmeksizin yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi gerekmektedir.

HUKUKİ NEDENLER : İYUK, 2872 Sayılı Çevre Kanunu ve sair mevzuat.

DELİLLER : Davalı İdare tarafından tesis edilmiş idari işlem, dava dilekçesi ekinde sunulan belgeler, her türlü yasal delil.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen açıklamalar ve re’sen gözetilecek nedenlerle,

1.)sınırları içinde tarafından projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED

Bu kısımda, ÇED Yönetmeliğinde düzenlenen sürelerle uygun davranılıp davranılmadığı, Halkın Katılımı Toplantısının usulüne uygun yapıp yapılmadığı, Nihai ÇED Raporunun proje yeri ve teknolojisi yönünden alternatifler içerip içermediği, kümülatif etki değerlendirmesinin yapıp yapılmadığı gibi ÇED Yönetmeliğinde yer alan kurallar yönünden tartışmalar yürütmeyi öneriyoruz.

Bir örnek verecek olursak, entegre bir tesis hakkında birden fazla ÇED süreci işletilmişse, bu durumun ÇED Yönetmeliğinin entegre tesisler için tek ÇED süreci işletilmemiş olmasından doğan hukuka aykırılığı izah ediniz.

Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, dilekçenizin talep sonucuna kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Yargılamanın duruşmalı yapılmasını talep ediyorsanız, dilekçenizin talep sonucuna kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Dava dilekçenizin tarihini yazınız.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

Dilekçenizle birlikte sunacağınız belgeleri, içerik, tarih, sayı gibi bilgileri hakkında bilgi vererek yazınız.

Dava tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.

OLUMLU kararının iptaline,

2.) Dava konusu edilen idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması alınmadan, teminatsız olarak yürütmesinin durdurulmasına,

3.) Yargılamanın duruşmalı yapılmasına,

4.) Yargılama giderlerinin davalı tarafa yüklenmesine

karar verilmesini talep ederim./...../201...

Ad – Soyad

İmza

EKLER:

1.)

2.)

6.3.2. ÇED Gerekli Değildir Kararı Hakkında İptal Davası Dilekçesi

Bu bölümde paylaşılan örnek dilekçe, “ÇED Gerekli Değildir” kararına karşı açılacak iptal davası dilekçesinin iskeleti ve sistematığı hakkında ipucu vermek amacı taşımaktadır. Dilekçe içeriğini, hakkında dava açmaya hazırlandığınız projeye ilgili Proje Tanıtım Dosyasındaki hukuka aykırılıklarla doldurmanız gerekmektedir.

Örnek dilekçemiz, dava konusu edilen “ÇED Gerekli Değildir” kararının Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verildiği kurgusu üzerinden düzenlenmiştir.

..... İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

*Yürütmenin durdurulması ve duruşma istemlidir.

DAVACI :

DAVALI : Valiliği

DAVA KONUSU :sınırlarında kurulması planlanan(proje adı) Projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, tarih ve sayılı işlemleriyle verilen ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR kararının (Ek) Anayasaya, çevre hukuku ve planlama ilkelerine, yargı kararlarının uygulanması zorunluluğuna, usule, hukuka ve bilimsel gerçekler ile kamu düzeni ve kamu yararına aykırılıkların olması nedeniyle İPTALİNE, idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması alınmadan, teminatsız olarak YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA ve YARGILAMANIN DURUŞMALI YAPILMASINA karar verilmesi taleplerimizdir.

TEBLİĞ VE ÖĞRENME TARİHİ: Dava konusu idari işlem, işlemin davalı idareye ait internet sitesinde ilan edildiği tarih olan’te öğrenilmiştir.

AÇIKLAMALAR :

A.) USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

A1. DAVA AÇMA SÜREMİZ YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

İş bu davaya konu idari işlem, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’nün internet sitesinde tarihinde ilan edilmiştir. Görüldüğü üzere, dava konusu idari işlem hakkında açılan iş bu dava yasal süresi içerisinde açılmıştır.

HUKUKİ MENFAAT YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

Dava konusu işlemin iptalinde aktif menfaatim bulunmaktadır.

Yetkili idare mahkemesinin ismini yazınız.
Proje yerinin, idari yargı çevresi içerisinde bulunduğu idare mahkemesini yazmanız gerekmektedir. Bir örnekle açıklayacak olursak, proje yeri Çanakkale İdare Mahkemesinin idari yargı çevresindeyse davanızı Çanakkale İdare Mahkemesi’ne açmanız gerekmektedir.

Yürütmeyi durdurma ve duruşma hakkındaki talebinizi belirtebilirsiniz.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dava Tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.)

ÇED Gerekli Değildir karar veren Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’nün bağlı bulunduğu Valilik Makamı.

ÇED Gerekli Değildir karar, Bakanlık tarafından verilmiş ise, davalı idare Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’dır.

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini ve karar sayısını yazınız.

Dava konusu işlemi öğrenme tarihini kısaca belirtiniz.

Dava konusu idari işlemi öğrenme tarihiniz hakkında bilgi vererek, davanın yasal süresi içerisinde açıldığını izah ediniz.

Dava konusu idari işlemi bilgi edinme başvurunuz sonucunda öğrenmişseniz, işlem den nasıl haberdar olduğunuz ve bilgi edinme başvurunuzla ilgili süreç ve belgeler hakkında bilgi vermeniz gerekmektedir.

Projenin adını ve kurulacağı yeri yazınız.
Örnek: Ankara'da.

Dava konusu idari işlem nedeniyle uğradığınız hak kaybını izah ederek, bu davayı açmadaki hukuki menfaatinizi açıklayınız. Proje yerile ilgili nüfus, ikamet ya da mülkiyet ilişkileriniz söz konusuysa, bu durumu belirterek dilekçe ekinde ilgili belgeleri sunmayı unutmayınız.

Proje yerine ilişkin bilgileri ve adını yazınız.

ÇED Yönetmeliğinin yayımlandığı Resmi Gazetenin tarih ve sayısını giriniz.

Bu kısımda, ÇED Yönetmeliğinde düzenlenen sürelere uygun davranılıp davranılmadığı, Proje Tanıtım Dosyasının proje yeri ve teknoloji yönünden alternatifler içerip içermediği, projenin kapasitesi itibarıyla ÇED Yönetmeliğinin Ek-1 listesinde yer alıp almadığı, kümülatif etki değerlendirmesinin yapılıp yapılmadığı gibi ÇED Yönetmeliğinde yer alan kurallara yönünden tartışmalar yürütmenizi ve neden ÇED Raporu hazırlanması gerektiğini izah etmenizi öneriyoruz.

Dava konusu ÇED Gerekli Değildir kararının verildiği, projesi’de kurulmak istenmektedir.

Danıştay kararlarında, “Çevre, tarihi ve kültürel değerlerin korunması ve imar uygulamaları gibi kamu yararını yakından ilgilendiren konularda dava açma ehliyetinin daha geniş yorumlanması gerektiği” içtihat niteliği kazanmıştır.

Dava konusu idari işlem çevrenin korunması gibi kamu yararını yakından ilgilendirmektedir. İş bu davada, Anayasanın 17. ve 56. maddeleriyle düzenlenen hakların ihlaline ilişkin bir faaliyete yönelik tesis edilmiş idari işlemin iptal edilmesi talep edilmektedir. İş bu davayı açma iradesi, sadece bir hak ihlaline karşı dava açma iradesine dayanmamakta, ayrıca, Anayasal bir ödevin ifası zorunluluğuna dayanmaktadır.

Anayasanın 56. maddesi ile Çevre Kanununun 30. maddesi ve evrensel hukuk kurallarıyla, yerleşik yargı içtihatları kapsamında, iş bu davayı açmakta hukuki menfaatin bulunmaktadı.

B.) ESASA İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ

Dava konusu idari işlem yoluyla sınırlarında kurulumu planlanan projesi için “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

Davaya konu idari işlem, yetki, şekil, sebep, konu, amaç bakımından açıkça hukuka aykırıdır.

1.) (Not: Bu bölümde, ÇED Gerekli Değildir kararının verildiği tarihte yürürlükte bulunan ÇED Yönetmeliğinin “Geçiş süreci” başlıklı hükmünü dikkate alarak, uygulanması gereken ÇED Yönetmeliğini tespit edebilirsiniz.)

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliği Geçici Madde 1’de,

“Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası Valiliğe ya da Bakanlığa sunulmuş projelere bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve/veya başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır” denilmektedir.

..... ilişkin Proje Tanıtım Dosyası tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulmuştur. BUNDAN DOLAYI, İŞ BU DİLEKÇEMİZDE RESMİ GAZETEDE YAYINLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİREN ÇED YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİNE YÖNELİK HUKUKİ TARTIŞMA YÜRÜTÜLECEKTİR.

2.) (Not: Bu kısımda, öncelik ÇED Gerekli Değildir kararı ve ilgili ÇED sürecinin, ÇED Yönetmeliği hükümlerine aykırılıklarını izah ediniz.)

3.) (Not: Bu kısımda, Proje Tanıtım Dosyasında yer alan bilgi ve belgeler hakkındaki hukuka aykırılıkları ve eksiklikleri, Proje Tanıtım Dosyasında ele alınmamış hususları belirterek, neden ÇED Raporu hazırlanması gerektiğini izah ediniz.)

4.) (Not: Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, yürütmeyi durdurma talebinizi, dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıkları ile uygulanması halinde doğabilecek telafisi güç zararlara değinerek gerekçelendirebilirsiniz. Teknik yönlerin incelenmesi amacıyla, “birlikli inceleme ve keşif” delilini talep edebilirsiniz.)

İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasına göre “(Değişik: 2/7/2012 - 6352/57 md.) Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.”

Yukarıda dava konusu edilen idari işlemin hukuka aykırı olduğu izah edilen dava konusu “ÇED Gerekli Değildir” kararının verildiği projenin yapımına başlanması ve işletme aşamasına geçilmesi durumunda, çevreye olacak etki açısından telafisi güç veya imkansız zararların doğabileceği açıktır. Bu nedenle, davalı idarenin savunması beklenmeden, maddi ve hukuki şartlar oluşmuş olduğundan, gecikmeksizin yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi gerekmektedir.

HUKUKİ NEDENLER : İYUK, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve sair mevzuat.

DELİLLER : Davalı idare tarafından tesis edilmiş idari işlem, dava dilekçesi ekinde sunulan belgeler, her türlü yasal delil.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen açıklamalar ve re’sen gözetilecek nedenlerle,

1.)sınırları içinde tarafından projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, Tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR kararının iptaline,

2.) Dava konusu edilen idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması

Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, dilekçeniz talep sonucu kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

alınmadan, teminatsız olarak yürütmesinin durdurulmasına,

3.) Yargılamanın duruşmalı yapılmasına,

4.) Yargılama giderlerinin davalı tarafa yüklenmesine

karar verilmesini talep ederim./...../201...

Ad – Soyad

İmza

Dava dilekçenizin tarihini yazınız.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir

Dilekçenizle birlikte sunacağınız belgeleri, içerik, tarih, sayı gibi bilgileri hakkında bilgi vererek yazınız. Dava tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.

EKLER:

1.)

2.)

6.3.3. ÇED Olumlu Kararının Geçersiz Sayılması Başvurusunun Reddine Yönelik İdari İşlem Hakkında İptal Davası Dilekçesi

..... İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

*Yürütmenin durdurulması ve duruşma istemlidir.

DAVACI :

DAVALI : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – ANKARA

DAVA KONUSU :(proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgileri) sınırlarında kurulması planlanan(proje adı) Projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED OLUMLU kararının (Ek) 25.II.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 14/4 maddesi gereğince geçersiz sayılmasına ilişkin yaptığımız tarihli idari başvurumuzun reddine ilişkin işlemin öncelikle YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA, yargılama sonucunda İPTALİNE, yargılamanın DURUŞMALI YAPILMASINA karar verilmesi taleplerimiz hakkındadır.

TEBLİĞ TARİHİ :

AÇIKLAMALAR :

A.) USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

A1. DAVA AÇMA SÜREMİZ YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ;

.....(proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgileri) sınırlarında kurulması planlanan(proje adı) projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED OLUMLU kararının (Ek) 25.II.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 14/4 maddesi gereğince iptaline ilişkin yaptığımız tarihli idari başvurumuz davalı idarenin tarih ve sayılı işlemi reddedilmiştir.

(Not: Dava konusu idari işlemi öğrenme tarihiniz hakkında bilgi vererek, davanın yasal süresi içerisinde açıldığını izah ediniz.)

A.2) HUKUKİ MENFAAT YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

Dava konusu işlemin iptalinde aktif menfaatim bulunmaktadır.

Dava konusu ÇED Olumlu kararının verildiği, projesi’de kurulmak istenmektedir.

Danıştay kararlarında, “Çevre, tarihi ve kültürel değerlerin korunması ve imar uygulamaları gibi kamu yararını yakından ilgilendir-

Yetkili idare mahkemesinin ismini yazınız.
Proje yerinin, idari yargı çevresi içerisinde bulunduğu idare mahkemesini yazmanız gerekmektedir. Bir örnekle açıklayacak olursak, proje yeri Çanakkale İdare Mahkemesinin idari yargı çevresindeyse davanızı Çanakkale İdare Mahkemesi’ne açmanız gerekmektedir.

Yürütmeyi durdurma ve duruşma hakkındaki talebinizi belirtebilirsiniz.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dava Tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.)

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B ilçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Olumlu kararının tarihini ve karar sayısını yazınız.

ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına ilişkin sunulan idari başvuru dilekçenizin tarihini yazınız.

İdari başvurunuzun reddine ilişkin yanıtın tarafınıza iletildiği tarihi yazınız. Başvurunuz zımnen reddedilmişse, işlemin zımnen reddedilmiş sayılacağı tarih hakkında bilgi veriniz.

Bu kısımda, idari başvurunuzun reddine ilişkin işlemi öğrenme tarihiniz hakkında bilgi veriniz. Başvurunuz yanıt vermek suretiyle reddedilmişse, yanıt yazısının size tebliği edildiği tarih hakkında bilgi veriniz. Eğer zımnen reddedilmişse, işlemin zımnen reddedilmiş sayılacağı tarih hakkında bilgi veriniz.

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B ilçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED olumlu kararının tarihini ve sayısını yazınız.

ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına ilişkin sunulan idari başvuru dilekçenizin tarihini yazınız.

İdari başvurunuz reddine ilişkin idari işlemin tarihini ve evrak sayısını yazınız.

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B ilçesi.

Proje adını yazınız.

Dava konusu idari işlem nedeniyle uğradığınız hak kaybını izah ederek, bu davayı açmadaki hukuki menfaatinizi açıklayınız. Proje yeri ile ilgili nüfus, ikamet ya da mülkiyet ilişkileriniz söz konusuysa bu durumu belirterek dilekçe ekinde ilgili belgeleri sunmayı unutmayınız.

Proje yerini yazınız.
Proje ismini yazınız.
ÇED Olumlu kararının işlem tarihini yazınız.

Proje yerini yazınız.
Proje ismini yazınız.
ÇED Olumlu kararının işlem tarihini yazınız.

Proje yerini yazınız.
Proje ismini yazınız.
İdari başvurunuzun davalı idareye tebliğ tarihi hakkında bilgi veriniz.

İdari başvurunuz yanıt vermek suretiyle reddedilmişse, yanıt yazısının size tebliğ edildiği tarih hakkında bilgi veriniz. Eğer zimnen reddedilmişse, işlemin zimnen reddedilmiş sayılacağı tarih hakkında bilgi veriniz.

diren konularda dava açma ehliyetinin daha geniş yorumlanması gerektiği” içtihat niteliği kazanmıştır.

Dava konusu idari işlem çevrenin korunması gibi kamu yararını yakından ilgilendirmektedir. İş bu davada, Anayasasının 17. ve 56. maddeleriyle düzenlenen hakların ihlaline ilişkin bir faaliyete yönelik tesis edilmiş idari işlemin iptal edilmesi talep edilmektedir. İş bu davayı açma iradesi, sadece bir hak ihlaline karşı dava açma iradesine dayanmamakta, ayrıca anayasal bir ödevin ifası zorunluluğuna dayanmaktadır.

Anayasasının 56. maddesi ile Çevre Kanununun 30. maddesi ve evrensel hukuk kurallarıyla, yerleşik yargı içtihatları kapsamında, iş bu davayı açmakta hukuki menfaetim bulunmaktadır.

B.) ESASA İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ

..... sınırlarında kurulması planlanan projesi için tarihinde ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

Davaya konu idari işlem, yetki, şekil, sebep, konu, amaç bakımından açıkça hukuka aykırıdır.

B.1) OLAYLAR

(Not: Bu kısımda, ilgili proje hakkında verilen ÇED Olumlu kararının veriliş tarihine, ÇED olumlu kararının geçersiz sayılmasını talep ettiğiniz idari başvuru dilekçenize, idari başvuru dilekçenizi idareye sunma usulünüze ve tarihinize, idarenin başvurunuz reddetme usulüne, ret işlemini öğrenme tarihinize ilişkin bilgiler vermeniz gerekmektedir.)

1.) sınırlarında kurulması planlanan projesi için tarihinde ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

2.) sınırlarında kurulması planlanan projesi için verilen ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılması talepli idari başvuru dilekçemiz, tarihinde davalı idareye tebliğ edilmiştir.

3.) Davalı idarenin, idari başvuruımıza yanıt olarak gönderdiği tarih ve sayılı işlemi yoluyla idari başvuruumuzun reddine karar verilmiştir.

B.2) HUKUKA AYKIRILIKLAR

1.) (Not: Bu bölümde, ÇED Olumlu kararının verildiği tarihte yürürlükte bulunan ÇED Yönetmeliğinin “Geçiş Süreci” başlıklı hükmünü dikkate alarak, uygulanması gereken ÇED Yönetmeliğini tespit edebilirsiniz.)

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliği Geçici Madde 1’de,

“Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası Valiliğe ya da Bakanlığa sunulmuş projelere bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve/veya başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır”

denilmektedir.

..... ilişkin ÇED Başvuru Dosyası ta-
rihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulmuştur. BUNDAN
DOLAYI, İŞ BU DİLEKÇEMİZDE RESMÎ GAZETEDE
YAYINLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİREN ÇED YÖNETMELİĞİ HÜ-
KÜMLERİNE YÖNELİK HUKUKİ TARTIŞMA YÜRÜTÜLECEKTİR.

ÇED Yönetmeliğinin yayımlandığı Resmi Gazetenin tarih ve sayısını giriniz.

2.) (Not: Bu kısımda, ilgili ÇED sürecinin tabi olduğu ÇED Yönet-
meliğinin, ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına ilişkin madde-
sine değinerek, ilgili ÇED Olumlu kararının neden geçersiz sayılması
gerektiği izah edip, idari başvurunuzun reddi yönündeki dava konusu
idari işlemin hukuka aykırılıklarını sıralayınız.)

25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeli-
ğinin “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu veya Çevresel Etki
Değerlendirmesi Olumsuz kararı” başlıklı 14. maddesinin 4. fıkrası-
nda,

“ÇED Olumlu” kararı verilen proje için 7 yıl içinde mücbir
sebepler bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda ‘ÇED
Olumlu’ kararı geçersiz sayılır.”

denilmiştir.

Yönetmelikte, ÇED Olumlu kararı verilen projelerle ilgili bozu-
cu şart düzenlenmiş, ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmaması
için, mücbir sebep olmaksızın 7 yıl içerisinde yatırıma başlama ko-
şulu getirilmiştir.

.....(.....)..... projesi için verilen ÇED Olumlu kararı
..... tarihidir. ÇED Olumlu kararının verildiği tarih iti-
barıyla, hiç bir suretle projeye dair yatırıma başlanılmamıştır.

Geçersiz sayılması yönünde başvuru ya-
pılan ÇED Olumlu kararının tabi olduğu
yönetmelik maddesinde yer alan koşulu
yazınız. “Mücbir sebep olmaksızın” iba-
resi, 17.07.2008 tarihli yönetmelikte
bulunmadığını bir dipnot olarak bildirmek
istiyoruz.

Yönetmelik hükmünde yer alan, mücbir sebep koşulu, önceden
görülemeyen, kestirilemeyen hal, durum veya olayları içermekte-
dir. Örneğin, deprem, sel, kasırga, toprak kayması gibi doğal afet-
ler, yangın ve iç savaş, düşman istilası, olağanüstü yönetim veya
sıkıyönetim ilanına yol açacak ölçüde kalkışma mücbir sebep sa-
yılır.62

Proje adını yazınız.
ÇED Olumlu kararının tarihini ve karar
sayısını yazınız.

___Somut olayda, ÇED Olumlu kararı verilen projeye ilgili yatırı-
62 Zabunoğlu Yahya Kazım, İdare Hukuku (2.Cilt), Ankara 2012, s.440.

ma başlanmamış olması, mücbir sebebe dayanmamaktadır.

Mücbir sebep yokken, 7 yıllık süre içerisinde yatırıma başlanmamış olmasından dolayı, ÇED Yönetmeliğinde yer alan bozucu şart gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bu nedenle, ÇED Yönetmeliği gereğince,(.....)..... projesi için verilen tarihli ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına karar verilmesi gerekirken, aksi yönde tesis edilmiş olan dava konusu idari işlem hukuka aykırıdır.

Geçersiz sayılması yönünde başvuru yapılan ÇED Olumlu kararının tabi olduğu yönetmelik maddesinde yer alan koşulu yazınız.

Proje adını yazınız.
ÇED Olumlu kararının tarihini ve karar sayısını yazınız.

3.) (Not: Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, yürütmeyi durdurma talebinizi, dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıkları ile uygulanması halinde doğabilecek telifisi güç zararlara değinerek gerekçelendirebilirsiniz. Teknik yönlerin incelenmesi amacıyla, “bilirkişi incelemesi ve keşif” delilini talep edebilirsiniz.)

İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasına göre, “(Değişik: 2/7/2012 - 6352/57 md.) Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telifisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.”

Hukuken geçersiz sayılması gereken ÇED Olumlu kararına dayanılarak yürütülecek inşaat veya işletme faaliyetlerinden kaynaklı, çevreye olacak etki açısından telifisi güç veya imkansız zararların doğabileceği açıktır. Bu nedenle, davalı İdarenin savunması beklenmeden, maddi ve hukuki şartlar oluşmuş olduğundan, gecikmeksizin yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi gerekmektedir.

HUKUKİ NEDENLER: İYUK, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve sair mevzuat.

DELİLLER : Davalı idare tarafından tesis edilmiş idari işlem, dava dilekçesi ekinde sunulan belgeler, her türlü yasal delil.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen açıklamalar ve re’sen gözetilecek nedenlerle,

1.)sınırlarında kurulması planlanan

.....(proje adı) projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED Olumlu kararının 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 14/4 maddesi gereğince geçersiz sayılmasına ilişkin yaptığımız tarihli idari başvurmuzun reddine ilişkin işlemin iptaline,

2.) Dava konusu edilen idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması alınmadan, teminatsız olarak yürütmesinin durdurulmasına,

3.) Yargılamanın duruşmalı yapılmasına,

4.) Yargılama giderlerinin davalı tarafa yüklenmesine karar verilmesini talep ederim. / / 201...

Ad – Soyad

İmza

EKLER:

1.)

2.)

Proje yerine ilişkin İl/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED olumlu kararının tarihini ve sayısını yazınız.

ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına ilişkin sunulan idari başvuru dilekçenizin tarihini yazınız.

İdari başvurunuz reddine ilişkin idari işlemin tarihini ve evrak sayısını yazınız.

Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, dilekçeniz talep sonucu kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Yargılamanın duruşmalı yapılmasını talep ediyorsanız, dilekçenizin talep sonucu kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Dava dilekçenizin tarihini yazınız.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir

Dilekçenizle birlikte sunacağınız belgeleri, içerik, tarih, sayı gibi bilgileri hakkında bilgi vererek yazınız. Dava tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni ve tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretlerini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.

6.3.4. ÇED Gerekli Değildir Kararının Geçersiz Sayılması Başvurusunun Reddine Yönelik İdari İşlem Hakkında İptal Davası Dilekçesi

..... İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

*Yürütmenin durdurulması ve duruşma istemlidir.

DAVACI :

DAVALI : Valiliği

DAVA KONUSU :sınırlarında kurulması planlanan projesi içinÇevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün, tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR kararının (Ek) 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 17/3 maddesi gereğince geçersiz sayılmasına ilişkin yaptığımız tarihli idari başvurumuzun reddine ilişkin işlemin öncelikle YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA, yargılama sonucunda İPTALİNE, yargılamanın DURUŞMALI YAPILMASINA karar verilmesi taleplerimiz hakkındadır.

TEBLİĞ TARİHİ :

AÇIKLAMALAR :

A.) USUL YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

A1. DAVA AÇMA SÜREMİZ YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ;
.....(proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgileri) sınırlarında kurulması planlanan(proje adı) projesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, tarih ve sayılı işlemiyle verilen ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR kararının (Ek) 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 17/3 maddesi gereğince iptaline ilişkin yaptığımız tarihli idari başvurumuz davalı idarenin tarih ve sayılı işlemi reddedilmiştir.

(Not: Dava konusu idari işlemi öğrenme tarihiniz hakkında bilgi vererek, davanın yasal süresi içerisinde açıldığını izah ediniz.)

A.2) HUKUKİ MENFAAT YÖNÜNDEN AÇIKLAMALARIMIZ

Dava konusu işlemin iptalinde aktif menfaatim bulunmaktadır.

Dava konusu ÇED Gerekli Değildir kararının verildiği,

Yetkili idare mahkemesinin ismini yazınız.

Proje yerinin, idari yargı çevresi içerisinde bulunduğu idare mahkemesini yazmanız gerekmektedir. Bir örnekle açıklayacak olursak, proje yeri Çanakkale İdare Mahkemesinin idari yargı çevresindeyse davanızı Çanakkale İdare Mahkemesi'ne açmanız gerekmektedir.

Yürütmeyi durdurma ve duruşma hakkındaki talebinizi belirtebilirsiniz.

(Gerçek kişi ise ad-soyad, adres, TC kimlik numarası – elektronik posta adresi) (Tüzel Kişi ise, kuruluş ismi ve adresi ile elektronik posta adresi) (Dava Tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni, tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.)

ÇED Gerekli Değildir kararı veren Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Valilik Makamı.

ÇED Gerekli Değildir kararın, Bakanlık tarafından verilmişse, davalı idare Çevre ve Şehircilik Bakanlığdır.

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B ilçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararını veren idarenin ismini yazınız. ÇED Gerekli Değildir kararı Bakanlık tarafından verilidyse, ilgili işlemin tarih ve sayısını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini ve sayısını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmasına ilişkin sunulan idari başvuru dilekçenizin tarihini yazınız.

İdari başvurunuzun reddine ilişkin yanıtın tarafınıza iletiği tarihi yazınız. Başvurunuz zimnen reddedilmişse, işlemin zimnen reddedilmiş sayılacağı tarih hakkında bilgi veriniz.

Proje yerine ilişkin il/ilçe ve diğer yer bilgilerini ekleyiniz. Örnek: A ili B ilçesi.

Proje adını yazınız.

ÇED Olumlu kararının tarihini ve sayısını yazınız.

ÇED Olumlu kararının geçersiz sayılmasına ilişkin sunulan idari başvuru dilekçenizin tarihini yazınız.

İdari başvurunuzun reddine ilişkin idari işlemin tarihini ve evrak sayısını yazınız.

..... projesi’de kurulmak istenmektedir.

Danıştay kararlarında, “Çevre, tarihi ve kültürel değerlerin korunması ve imar uygulamaları gibi kamu yararını yakından ilgilendiren konularda dava açma ehliyetinin daha geniş yorumlanması gerektiği” içtihat niteliği kazanmıştır.

Dava konusu idari işlem çevrenin korunması gibi kamu yararını yakından ilgilendirmektedir. İş bu davada, Anayasanın 17. ve 56. maddeleriyle düzenlenen hakların ihlaline ilişkin bir faaliyete yönelik tesis edilmiş idari işlemin iptal edilmesi talep etmektedirler. İş bu davayı açma iradesi, sadece bir hak ihlaline karşı dava açma iradesine dayanmamakta, ayrıca anayasal bir ödevin ifası zorunluluğuna dayanmaktadır.

Anayasanın 56. maddesi ile Çevre Kanununun 30. maddesi ve evrensel hukuk kurallarıyla, yerleşik yargı içtihatları kapsamında, iş bu davayı açmakta hukuki menfaatim bulunmaktadır.

B.) ESASA İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ

..... sınırlarında kurulması planlanan projesi için tarihinde ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiştir.

Davaya konu idari işlem, yetki, şekil, sebep, konu, amaç bakımından açıkça hukuka aykırıdır.

B.1) OLAYLAR

(Not: Bu kısımda, ilgili proje hakkında verilen ÇED Gerekli Değildir kararının veriliş tarihine, ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmasını talep ettiğiniz idari başvuru dilekçenize, idari başvuru dilekçenizi idareye sunma usulünüze ve tarihinize, idarenin başvurunuz reddetme usulüne, ret işlemini öğrenme tarihinize ilişkin bilgiler vermeniz gerekmektedir.)

1.) sınırlarında kurulması planlanan projesi için tarihinde ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiştir.

2.) sınırlarında kurulması planlanan projesi için verilen ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılması talepli idari başvuru dilekçemiz, tarihinde davalı idareye tebliğ edilmiştir.

3.) Davalı idarenin, idari başvuruza yanıt olarak gönderdiği tarih ve sayılı işlemi yoluyla idari başvurunuzun reddine karar verilmiştir.

Proje ismini yazınız.

Projenin kurulacağı yeri yazınız.

Örnek: Ankara’da.

Dava konusu idari işlem nedeniyle uğradığınız hak kaybını izah ederek, bu davayı açmadaki hukuki menfaatinizi açıklayınız. Proje yeriyile ilgili nüfus, ikamet ya da mülkiyet ilişkileriniz söz konusuysa bu durumu belirterek dilekçe ekinde ilgili belgeleri sunmayı unutmayınız.

Proje ismini yazınız.

Projenin kurulacağı yeri yazınız.

ÇED Olumlu kararının işlem tarihini yazınız.

Proje ismini yazınız.

Projenin kurulacağı yeri yazınız.

ÇED Olumlu kararının işlem tarihini yazınız.

Proje ismini yazınız.

Projenin kurulacağı yeri yazınız.

İdari başvurunuzun davalı idareye tebliğ tarihi hakkında bilgi veriniz.

İdari başvurunuz yanıt vermek suretiyle reddedilmişse, yanıt yazısının size tebliğ edildiği tarih hakkında bilgi veriniz. Eğer zimnen reddedilmişse, işlemin zimnen reddedilmiş sayılacağı tarih hakkında bilgi veriniz.

B.2) HUKUKA AYKIRILIKLAR

1.) (Not: Bu bölümde, ÇED Gerekli Değildir kararının verildiği tarihte yürürlükte bulunan ÇED Yönetmeliğinin “Geçiş Süreci” başlıklı hükmünü dikkate alarak, uygulanması gereken ÇED Yönetmeliğini tespit edebilirsiniz.)

25.11.2014 tarihli ÇED Yönetmeliği Geçici Madde 1’de,

“Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce, ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası Valiliğe ya da Bakanlığa sunulmuş projelere bu Yönetmeliğin lehte olan hükümleri ve/veya başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümleri uygulanır” denilmektedir.

ÇED Yönetmeliğinin yayımlandığı Resmi Gazetenin tarih ve sayısını giriniz.

..... ilişkin ÇED Başvuru Dosyası tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunulmuştur. BUNDAN DOLAYI, İŞ BU DİLEKÇEMİZDE RESMÎ GAZETEDE YAYINLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİREN ÇED YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİNE YÖNELİK HUKUKİ TARTIŞMA YÜRÜTÜLECEKTİR.

2.) (Not: Bu kısımda, ilgili ÇED sürecinin tabi olduğu ÇED Yönetmeliğinin, ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmasına ilişkin maddesine değinerek, ilgili ÇED Gerekli Değildir kararının neden geçersiz sayılması gerektiği izah ederek, idari başvurunuzun reddi yönündeki dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıklarını sıralayınız.)

25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir kararı” başlıklı 17. maddesinin 3. fıkrasında,

“ÇED Gerekli Değildir’ kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda ‘ÇED Gerekli Değildir’ kararı geçersiz sayılır.”

denilmiştir.

Yönetmelikte, ÇED Gerekli Değildir kararı verilen projelerle ilgili bozucu şart düzenlenmiş, ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmaması için, mücbir sebep olmaksızın 5 yıl içerisinde yatırıma başlama koşulu getirilmiştir.

Geçersiz sayılması yönünde başvuru yapılan ÇED Gerekli Değildir kararının tabi olduğu yönetmelik maddesinde yer alan koşulu yazınız. “Mücbir sebep olmaksızın” ibaresi, 17.07.2008 tarihli yönetmelikte bulunmadığını bir dipnot olarak bildirmek istiyoruz.

Proje ismini yazınız. ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini yazınız.

.....(.....)..... projesi için verilen ÇED Gerekli Değildir kararı tarihlidir. ÇED Gerekli Değildir kararının verildiği tarih itibarıyla, hiçbir suretle projeye dair yatırıma başlanmamıştır.

Yönetmelik hükmünde yer alan mücbir sebep koşulu, önceden

görülemeyen, kestirilemeyen hal, durum veya olayları içermektedir. Örneğin, deprem, sel, kasırga, toprak kayması gibi doğal afetler, yangın ve iç savaş, düşman istilası, olağanüstü yönetim veya sıkıyönetim ilanına yol açacak ölçüde kalkışma mücbir sebep sayılır.⁶³

Somut olayda, ÇED Gerekli Değildir kararı verilen projeye ilgili yatırıma başlanmamış olması, mücbir sebebe dayanmaktadır.

Mücbir sebep yok iken; 5 yıllık süre içerisinde yatırıma başlanmamış olmasından dolayı, ÇED Yönetmeliğinde yer alan bozucu şart gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bu nedenle, ÇED Yönetmeliği gereğince,(.....)..... projesi için verilen tarihli ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmasına karar verilmesi gerekirken, aksi yönde tesis edilmiş olan dava konusu idari işlem hukuka aykırıdır.

3.) (Not: Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyorsanız, yürütmeyi durdurma talebinizi, dava konusu idari işlemin hukuka aykırılıkları ile uygulanması halinde doğabilecek telafisi güç zararlara değinerek gerekçelendirebilirsiniz. Teknik yönlerin incelenmesi amacıyla, “bilirkişi incelemesi ve keşif” delilini talep edebilirsiniz.)

İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinin 2. fıkrasına göre, “(Değişik: 2/7/2012 - 6352/57 md.) Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.”

Hukuken geçersiz sayılması gereken ÇED Gerekli Değildir kararına dayanılarak yürütülecek inşaat veya işletme faaliyetlerinden kaynaklı, çevreye olacak etki açısından telafisi güç veya imkansız zararların doğabileceği açıktır. Bu nedenle, davalı İdarenin savunması beklenmeden, maddi ve hukuki şartlar oluşmuş olduğundan, gecikmeksizin yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi gerekmektedir.

63 Zabunoğlu Yahya Kazım, İdare Hukuku (2.Cilt), Ankara 2012, s.440.

Geçersiz sayılması yönünde başvuru yapılan ÇED Gerekli Değildir kararının tabii olduğu yönetmelik maddesinde yer alan koşulu yazınız.

Proje ismini yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının işlem tarihini yazınız.

HUKUKİ NEDENLER : İYUK, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve sair mevzuat.

DELİLLER : Davalı İdare tarafından tesis edilmiş idari işlem, dava dilekçesi ekinde sunulan belgeler, her türlü yasal delil.

TALEP SONUCU : Yukarıda arz ve izah edilen açıklamalar ve re'sen gözetilecek nedenlerle,

1.)sınırlarında kurulması planlanan projesi içinÇevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün, tarih ve sayılı işlemleri verilen ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR kararının 25.11.2014 tarihli Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 17/3 maddesi gereğince geçersiz sayılmasına ilişkin yaptığımız tarihli idari başvurumuzun reddine ilişkin işlemin iptaline,

2.) Dava konusu edilen idari işlemin uygulanmasından telafisi güç ve imkânsız zararlar doğacağından davalı idarenin savunması alınmadan, teminatsız olarak yürütmesinin durdurulmasına,

3.) Yargılamanın duruşmalı yapılmasına,

4.) Yargılama giderlerinin davalı tarafa yüklenmesine karar verilmesini talep ederim. / / 201...

Ad – Soyad

İmza

EKLER:

1.)

2.)

Proje yerine ilişkin il/ilçe vd. yer bilgisini ekleyiniz. Örnek: A ili B İlçesi.
Proje adını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararını veren idarenin ismini yazınız. ÇED Gerekli Değildir kararı Bakanlık tarafından verildiyse, ilgili işlemin tarih ve sayısını yazınız. ÇED Gerekli Değildir kararının tarihini ve sayısını yazınız.

ÇED Gerekli Değildir kararının geçersiz sayılmasına ilişkin sunulan idari başvuru dilekçenizin tarihini yazınız.

Dava konusu idari işlemin yürütmesini durdurulmasını talep ediyorsanız, dilekçeniz talep sonucu kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Yargılamanın duruşmalı yapılmasını talep ediyorsanız, dilekçenizin talep sonucu kısmına bu talebinizi de eklemeniz gerekmektedir.

Dava dilekçenizin tarihini yazınız.

Adınızı-soyadınızı yazıp imzalamanız gerekmektedir.

Dilekçenizle birlikte sunacağınız belgeleri; içerik, tarih, sayı gibi bilgileri hakkında bilgi vererek yazınız.

Dava Tüzel kişilik adına açılıyorsa, tüzel kişiliğe ait tüzük metni ve tüzel kişiliğin yönetim kurulu tarafından dava açılmasına ilişkin verilen kararın suretlerini, vekaletname veya başvuru yapmaya yetkili olduğunu gösterir belgeye ilişkin bilgileri eklemeyi unutmayınız.

KAYNAKÇA

1. Güneş Ahmet M., **Çevre Hukuku**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Mayıs 2015
2. Turgut Nükhet Yılmaz, **Çevre Politikası ve Hukuku**, İmaj Yayınevi, Ankara, Şubat 2012
3. Saygılı Abdurrahman, **Çevre Hukuku Açısından Çevresel Etki Değerlendirmesi**, İmaj Yayınevi, Ankara, Haziran 2007
4. Barth Hans-Günter, Bayraktar Aysel, Kantarcı Doğan, Kocasoy Günay, Müezzinoğlu, **Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) – Uygulamadan Örnekler**, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yayınları, Ekim 1991
5. Özlüer Mahmut Fevzi, **Bilgi Edinme Hakkı Rehberi ve Uygulama Örnekleri**, Ekoloji Kolektifi Derneği, İstanbul, Ocak 2016
6. Yıldırım Hülya, Özlüer Mahmut Fevzi, Erdem Cömert Uygur, **Türkiye’de İklim Koruma Davaları ve Hukuki Durum 2016**, Ekoloji Kolektifi, İstanbul, Mart 2017
7. Alica Süheyla Suzan, **Çevresel Etki Değerlendirmesinin Yargı Kararları Çerçevesinde İrdelenmesi**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı:3, Ankara, 2011
8. Korucu M. Kemal, **Merkezileşmeden Zaman-Mekan Sıkışmasına: Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği**, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 127, Ankara, 2016
9. Danıştay 14. Dairesi’nin 2013/10649 E – 2016/8929 K. sayılı kararı
10. Danıştay 14. Dairesi’nin 2015/573 E – 2017/2108K. sayılı kararı
11. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu’nun 18.04.2016 tarihli ve 2016/80 YD İtiraz numaralı kararı
12. Danıştay 14. Dairesi’nin 2017/2082 E sayılı 04.12.2017 tarihli yürütmeyi durdurma kararı
13. Danıştay 14. Dairesi’nin 2016/3233 E sayılı 09.11.2016 tarihli yürütmeyi durdurma kararı
14. Çevre ve Orman Bakanlığı’nın 2009/7 Sayılı Genelgesi

ÇED SÜRECİ ZAMAN ÇİZELGESİ

ÇED RAPORU HAZIRLANMASI GEREKEN PROJELER

ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 listesinde yer alan projeler, "ÇED Gereklidir" kararı verilen projeler ve kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-1 listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projeler için, ÇED Raporu hazırlanması zorunludur.

SEÇME ELEME KRİTERLERİNE TABİ PROJELER

ÇED Yönetmeliği'nin Ek2 listesinde yer alan projeler ile kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek2 listesinde belirtilen projeler seçme, eleme kriterlerine tabidir.

ÇED BAŞVURU DOSYASI'NIN BAKANLIĞA SUNULMASI

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ÇED Başvuru Dosyası'nın ÇED Genel Formatına uygun olup olmadığını inceler. Dosyada eksiklik yoksa; ilgili kurum ve kuruluşların temsilcileri, Bakanlık yetkilileri, proje sahibi ve ÇED raporunu hazırlayan firmadan oluşan bir Komisyon kurulur. Başvurunun yapıldığı halka duyurulur. ÇED Genel formatına göre eksiklik içeren başvuru dosyası iade edilir. İade edilen başvuru dosyası; eksiklikler tamamlanarak tekrar Bakanlığa sunulabilir.

PROJE TANITIM DOSYASININ SUNULMASI AŞAMASI

ÇED Yönetmeliği'nin 15. Maddesinde sıralanan projeler ile ilgili süreç; proje tanıtım dosyasının Bakanlığa sunulması ile başlar. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerde eksiklikler varsa, bu eksikliklerin tamamlanması istenir. Eksiklikleri altı (6) ay içerisinde tamamlanmayan PTD'ye ilişkin ÇED süreci sonlandırılır. Eksiklik yok ise, dosya ikinci kez incelemeye alınır.

KOMİSYON

ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

HALKIN KATILIMI TOPLANTISI

Halkın Katılımı Toplantısında, yatırım hakkında bilgi verilen halkın görüş ve önerileri alınır. Halkın Katılım toplantısının, saati, yeri ve konusu toplantı gününden en az 10 takvim günü öncesinde uygun araçlarla duyurulmalıdır.

İADE

İADE

ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

ÇED
GEREKİR
KARARI

KARAR

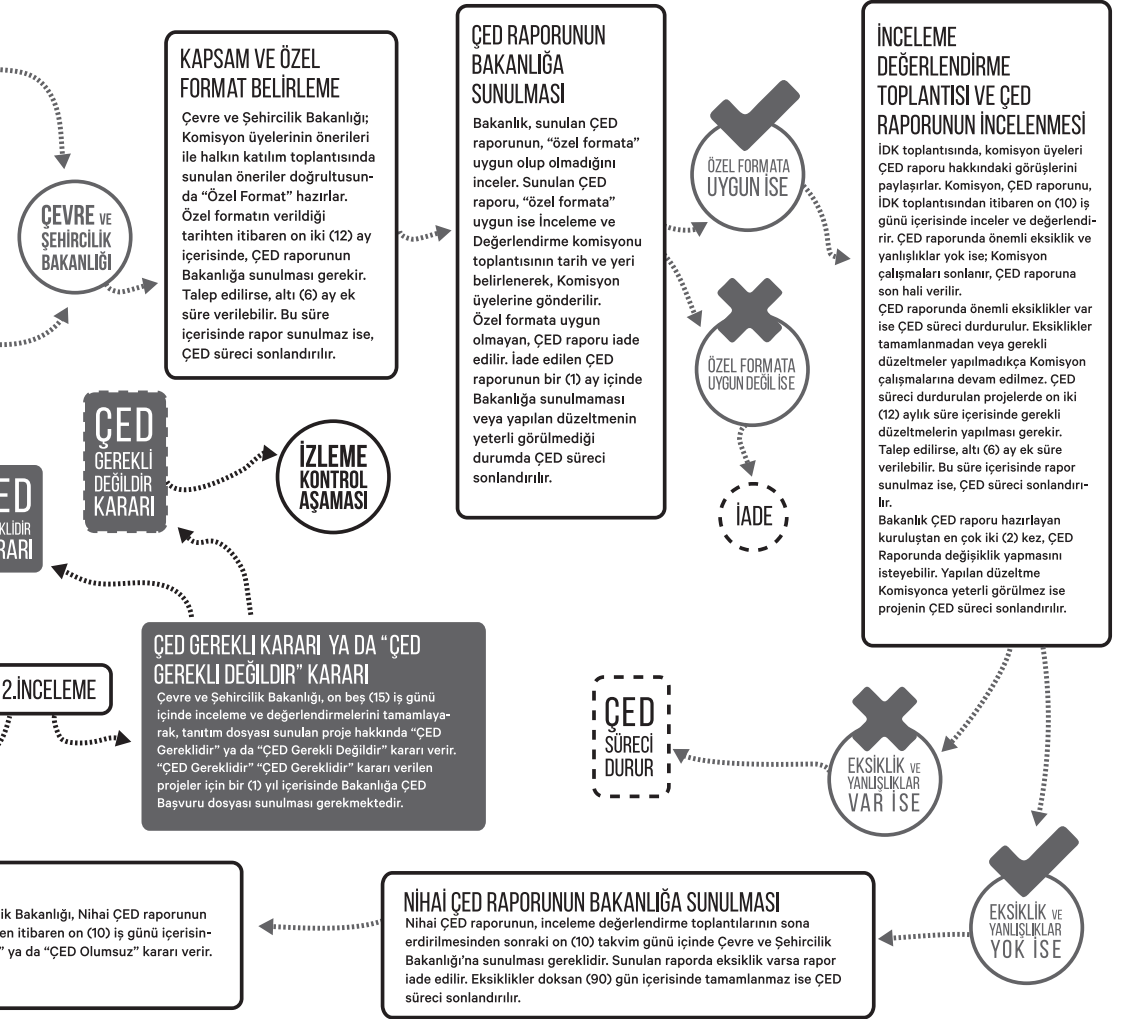
Çevre ve Şehircilik sunulduğu tarihten itibaren, "ÇED Olumlu"

İZLEME
KONTROL
AŞAMASI

ÇED
OLUMLU
KARARI

ÇED
OLUSUZ
KARARI

ÇED Olumlu

Yurttaşlar İçin

ÇED Sureci Takip Rehberi

HAZIRLAYAN: CÖMERT UYGAR ERDEM

Bu rehber yurttaşların kendi kendilerinin avukatı olması, hukukun da toplumun kurucu ögesi haline gelmesi, gcl bir kamu politikası ve kamu yönetimi anlayışıyla çevrenin korunması, iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin sağlanması yaklaşımı sahiplenilerek hazırlandı. Bu nedenle bu rehberin muhatabı sadece yurttaşlar değil aynı zamanda kamu politikasının güçlendirilmesini savunan ve sahiplenilen her kurum ve kişidir.

Çevresel kamu güvenliğinin ve kamu düzeninin sağlanmasında yurttaşların karar alma sürecine katılmasının, başvuru ve bilgi edinme haklarını etkin kullanmayı öğrenmesinin ve haklarını geliştirmesinin daha iyi bir kamu politikası için olmazsa olmaz olduğunu da kabul ederek bu rehberi paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Ekoloji temelli bilgi ve belge üretmenin anlam ve öneminin giderek arttığı günümüzde, toplumun gıdaya, suya, toprağa, havaya erişimi için daha iyi yurttaşlık bilgisine, daha iyi yaşama haklarına ulaşmasına bu rehberin bir katkı sunmasını arzu ediyoruz.

